

BANKA PËR BIZNES SH.A.

**Raporti i Auditorit të Pavarur dhe
Pasqyrat Financiare për vitin që ka
përfunduar më 31 Dhjetor 2019**

PËRMBAJTJA

	Faqe
Raporti i auditorit të pavarur	1
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse	3
Pasqyra e pozicionit financiar	4
Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet	5
Pasqyra e rrjedhës së parasë	6
Shënime për pasqyrat financiare	7 - 93

RAPORT I AUDITORIT TË PAVARUR

Për aksionarët e Banka për Biznes Sh.a.

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare shoqëruese të Banka për Biznes Sh.a. ("Banka"), që përfshinë Pasqyrën e pozicionit financiar më 31 Dhjetor 2019, Pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, Pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe Pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin që ka përfunduar, si dhe një përmbledhje të politikave të kontabilitetit dhe shënimeve tjera shpjeguese.

Sipas mendimit tonë, pasqyrat financiare të Bankës paraqesin drejtë, në të gjitha aspektet materiale pozicionin financiar të Bankës më 31 Dhjetor 2019, dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin që ka përfunduar në përputhshmëri me Standardin Ndërkombëtar të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar më tej në seksionin e raportit Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me Kodin e Etikës për Kontabilistët Profesionistë (Kodit IESBA), dhe kemi përmbushur përgjegjësitë tjera etike në përputhje me Kodin IESBA. Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të ofruar bazat për opinionin tonë.

Çështje tjera

Pasqyrat financiare të Bankës për Biznes për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2018, janë audituar nga Ernst & Young Certified Auditors Ltd - Kosovo i cili ka shprehur opinion të pa modifikuar në këto pasqyra financiare më 29 Prill 2019.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe Atyre të Ngarkuar me Qeverisjen për Pasqyrat Financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të këtyre pasqyrave financiare në pajtueshmëri me SNRF, dhe për kontrollet e brendshëm të cilat menaxhmenti i vlerëson të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa gabime materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Bankës për vazhdueshmërinë në të ardhmen, duke shpalosur, sipas nevojës, çështjet lidhur me vazhdueshmërinë në të ardhmen dhe përdorimit të parimit të vazhdueshmërisë së kontabilitetit përveç nëse menaxhmenti synon të likujdijë Bankën apo të ndërpres operimin, apo nuk ka ndonjë alternativ tjetër të mundshme përveç se të bëjë atë.

Ata të cilët janë ngarkuar me qeverisje janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

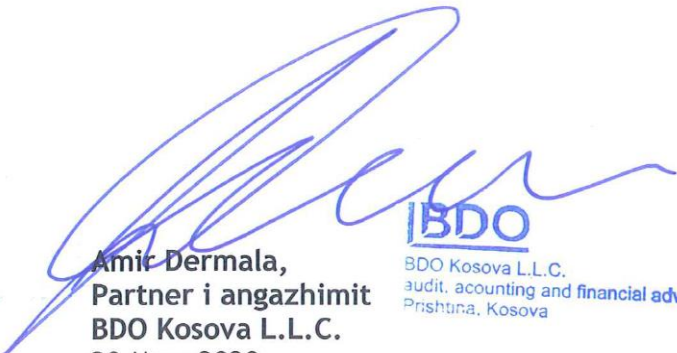
Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë për të marrë siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare si tërësi janë të lira nga gabimet materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të nxjerrë një raport të auditorit që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është nivel i lartë i sigurisë, por nuk ka garanci që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të gjithmonë do të zbulojë gabime materiale kur ato ekzistojnë. Gabimet mund të rrjedhin nga mashtrimet apo gabimet dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose në total, ato në mënyrë të arsyeshme mund të pritët të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve të marra mbi bazën e këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticismin profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rrezikun e gabimeve materiale në pasqyrat financiare, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dizajnojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit të përshtatshme për këto rreziqe, dhe marrim dëshmi të auditimit të mjaftueshme dhe e përshtatshme për të ofruar bazat për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të gabimeve materiale që rezulton nga mashtrimi është më i lartë se atij që rrjedh nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime, apo shkelje të kontrolleve të brendshme.
- I kuptojmë kontrollet e brendshme relevante për auditimin me qëllim të hartimit të procedurave të auditimit që janë të përshtatshme në rrethanat, por jo për qëllim të shprehjes së një opinionimi mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të Bankës.
- I vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe shpalosjet relevante të bëra nga menaxhmenti.
- Konkludojmë mbi përshtatshmërinë e përdorimit të parimit të vazhdueshmërisë së kontabilitetit nga menaxhmenti, duke u bazuar në dëshmitë e siguruarat të auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet apo kushteve që mund të hedhë dyshime të konsiderueshme mbi aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi. Nëse arrijmë në përfundimin se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit për shpalosjet relevante në pasqyrat financiare apo, nëse shpalosjet e tilla janë të papërshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në evidencat e auditimit të marra deri në datën e raportit të auditimit. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet në të ardhmen mund të shkaktojnë që Banka të pushojë së vazhduari në vijimësi.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me ata të ngarkuar me qeverisje lidhur me, në mesin e çështjeve tjera, qasjen e planifikuar dhe kohën e auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në kontrollet e brendshme që kemi identifikuar gjatë auditimit.

Amit Dermala,
Partner i angazhimit
BDO Kosova L.L.C.
20 Mars 2020
Prishtinë, Kosovë

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse
Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

<i>Në mijë Euro</i>	Shënimet	2019	2018 Rilëshuar
Të ardhurat nga interesi sipas normës efektive të interesit	7	14,821	13,473
Shpenzimet e interesit	7	(2,399)	(1,847)
Të ardhurat neto nga interesi		12,422	11,626
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet	8	3,037	2,367
Shpenzimet për tarifat dhe komisionet	8	(1,047)	(759)
Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet		1,990	1,608
Kthimi nga kreditë e shlyera		502	993
Fitimi neto nga këmbimi valutor		63	10
Fitimi nga shitja e pasurive financiare sipas VD përmes fitimit ose humbjes	15	1,003	7
Gjithsej të ardhurat operative		15,980	14,244
Të ardhurat tjera	9	224	516
Shpenzimet e humbjes kreditore dhe paradhëniet për klientë	16	(692)	(438)
Shpenzimet e humbjes kreditore për pasuritë financiare	12-15	(15)	(22)
Rënia e vlerës së pasurive të riposeduara	20	(61)	(62)
Provizionet tjera		(25)	(101)
Shpenzimet tjera operative	10	(8,379)	(7,737)
Fitimi para tatimit ne fitim		7,032	6,400
Shpenzimet e tatimit në fitim	11	(693)	(659)
Fitimi neto për vitin		6,339	5,741
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse			
Zërat që janë apo mund të riklasifikohen në fitim ose humbje			
Ndryshimi neto në vlerën e drejtë të pasurive financiare përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse		(15)	(22)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		6,324	5,719
Fitimet për aksion (në mijë Euro)	25	0.22	0.20

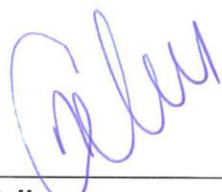
Shënimet prej faqes 7 deri 93 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare.

Banka për Biznes Sh.a.
Pasqyra e Pozicionit Financiar
Më 31 Dhjetor 2019

Në mijë Euro

	Shënimet	2019	31 Dhjetor 2018 Rilëshuar	1 Janar 2018 Rilëshuar
Pasuritë				
Paraja e gatshme dhe në Banka	12	21,600	18,679	17,819
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	13	42,031	39,146	33,968
Kreditë dhe paradhëniet për Banka	14	6,053	4,788	1,446
Pasuritë financiare sipas vlerës së drejtë përmes të ATGJ	15	38,646	30,138	17,138
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	16	182,164	158,106	131,967
Pasuritë tjera financiare	17	206	378	143
Pasuritë e paprekshme	18	515	402	338
Prona dhe pajisjet	19	2,850	2,830	1,725
E drejta e përdorimit të pasurive	24	2,843	-	-
Pasuritë tjera	20	203	503	970
Gjithsej Pasuritë		297,111	254,970	205,514
Detyrimet				
Depozitat nga klientët	21	253,955	221,593	177,780
Kreditë e varura	22	502	1,342	840
Huamarrjet	22	6,334	4,285	4,143
Provizionet tjera	23	539	482	506
Detyrimet për tatimin e shtyrë	11	74	90	84
Detyrimet ndaj qirave	24	2,825	-	-
Detyrimet tjera	23	1,778	1,399	1,673
Gjithsej detyrimet		266,007	229,191	185,026
Ekuiteti				
Kapitali aksionar	25	11,247	11,247	11,247
Rezervat tjera të kapitalit	25	857	857	857
Rezerva e rivlerësimit	25	96	96	96
Rezerva për vlerën e drejtë		(67)	(52)	(30)
Fitimi i mbajtur		18,971	13,631	8,318
Gjithsej ekuiteti		31,104	25,779	20,488
Gjithsej detyrimet dhe ekuiteti		297,111	254,970	205,514

Këto Pasqyra Financiare janë miratuar nga menaxhmenti i Bankës me 20 Mars 2020 dhe nënshkruar në emër të tyre nga:

Arton Celina
Kryeshef Ekzekutiv

Avni Berisha
Udhëheqës i Departamentit të Financave

Shënimet prej faqes 7 deri 93 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare.

Banka për Biznes Sh.a.**Pasqyra e Ndryshimeve në Ekuitet**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

	Kapitali aksionar	Rezervat tjera të kapitalit	Rezerva e rivlerësimit	Fitimi i mbajtur	Rezerva e vlerës së drejtë	Gjithsej
<i>Në mijë Euro</i>						
Gjendja më 31 Dhjetor 2017	11,247	857	96	8,924	(30)	21,094
<i>Rilëshimi i provizionit sipas SNRF 9</i>	-	-	-	(606)	-	(606)
Më 1 Janar 2018	11,247	857	96	8,318	(30)	20,488
Kontributet dhe shpërndarjet	-	-	-	(428)	-	(428)
Fitimi i vitit	-	-	-	5,741	-	5,741
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	(22)	(22)
<i>Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse</i>	11,247	857	96	13,631	(52)	25,779
Më 1 Janar 2019	11,247	857	96	13,631	(52)	25,779
Kontributet dhe shpërndarjet	-	-	-	(999)	-	(999)
Fitimi i vitit	-	-	-	6,339	-	6,339
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-	(15)	(15)
<i>Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse</i>	-	-	-	5,340	(15)	5,325
Gjendja më 31 Dhjetor 2019	11,247	857	96	18,971	(67)	31,104

Shënimet prej faqes 7 deri 93 janë pjesë përbërëse e Pasqyrave Financiare.

Banka për Biznes Sh.a.**Pasqyra e Rrjedhës së Parasë**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

<i>Në mijë Euro</i>	Shënimet	2019	2018 Rilëshuar
Rrjedhja e Parasë nga aktivitetet operative			
Fitimi i vitit para tatimit		7,032	6,400
Rregulluar për:			
Amortizimi	18	237	217
Zhvlerësimi	19	755	595
Fitimi nga shitja e pronave, pajisjeve dhe pasurive të riposeduara		(7)	(5)
Fitimi nga kolaterali i riposeduar		(188)	(428)
HPK/ Humbjet nga provizioni i kredive	16	692	438
HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë e pasurive financiare		(15)	21
Rënia në vlerë për pasuritë e riposeduara	20.1	61	62
Privizionet tjera		25	1
Fitimi nga shitja e pasurive financiare TMSH		(1,003)	(7)
Shpenzimet e interesit	7	2,399	1,847
Të ardhurat nga interesi	7	(14,821)	(13,473)
		(4,833)	(4,332)
Ndryshimet në:			
Kreditë dhe paradhëniet për banka	14	(1,270)	(3,345)
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	16	(24,162)	(26,457)
Rezerva e detyrueshme në BQK	13	(2,937)	(2,770)
Pasuritë tjera	20	239	405
Pasuritë tjera financiare	17	172	(235)
Depozitat nga klientët	21	32,449	43,869
Detyrimet dhe provizionet tjera		436	(309)
Paraja e gjeneruar nga aktiviteti operativ		94	6,826
Interesi i arkëtuar		14,697	13,179
Interesi i paguar		(1,946)	(1,834)
Tatimi në fitim i paguar	11	(754)	(611)
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet operative		12,091	17,560
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet investuese			
Investimet në letra me vlerë të mbajtuara për shitje		(8,514)	(12,967)
Blerja e pasurive të paprekshme	18	(350)	(281)
Blerja e pronave dhe pajisjeve	19	(828)	(1,754)
Të hyrat nga shitja e pasurive të riposeduara		188	428
Të hyrat nga shitja e pronave dhe pajisjeve		77	61
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet investuese		(9,427)	(14,513)
Rrjedhja e parasë nga aktivitetet financuese			
Pagesa e huamarrjeve	22	(2,873)	(2,343)
Inkasimet nga huamarrjet	22	4,080	3,000
Dividenda e shpërndarë		(999)	(428)
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet financuese		208	229
Rritja neto e parasë dhe ekuivalentëve të saj		2,872	3,276
Paraja dhe ekuivalentët e saj në fillim të vitit	12	40,140	36,864
Paraja dhe ekuivalentët e saj në fund të vitit	12	43,012	40,140

Shënimet prej faqes 7 deri 93 janë pjesë përberëse e Pasqyrave Financiare.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

1. HYRJE

Banka Private e Biznesit Sh.a ka marrë licencën për aktivitete bankare me 29 mars 2001 dhe ka filluar operimin me 24 prill 2001.

Bazuar në vendimin e Bordit të Drejtorëve më 28 shkurt 2005 dhe pas miratimit final nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK") më datë 22 mars 2005, Banka ka ndryshuar emrin nga Banka Private e Biznesit në Banka për Biznes ("Banka"). Në vitin 2006, Banka është regjistruar si shoqëri aksionare ("Sh.a"). Banka operon si një bankë komerciale dhe e kursimeve për të gjitha kategoritë e konsumatorëve brenda Kosovës nëpërmjet rrjetit të 7 degëve dhe 19 nën degëve të saj të vendosura në tërë Kosovën (2018: 9 degëve dhe 17 nën degë).

Pasqyrat Financiare për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019 janë autorizuar për t'u lëshuar në pajtim me vendimin e drejtorëve më 20 Mars 2020.

2. BAZAT E PËRGATITJES

2.1 Bazat e Kontabilitetit

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK).

Pasqyrat financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç pasurive financiare të listuara më poshtë, të cilat janë matur me vlerën e drejtë:

- Instrumentet e borxhit të mbajtura sipas modelit të biznesit të mbajtura për mbledhje dhe shitje.

Ky është grupi i parë i pasqyrave financiare në të cilin SNRF 16 Qiratë është aplikuar. Ndryshimet në lidhje me politikat e rëndësishme të kontabilitetit përshkruhen në Shënimin nr. 4.

2.2 Bazat e matjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e vlerës së drejtë për pasuritë dhe detyrimet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes, pasuritë financiare të matura me vlerën e drejtë përmes të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse, investimet në pronë, pasuritë dhe detyrimet tjera financiare dhe pasuritë dhe detyrimet tjera jofinanciare, janë deklaruar me koston e amortizuar ose historike.

2.3 Standardet e reja dhe të ndryshura dhe interpretimi i tyre

Në këto pasqyra financiare, Banka ka aplikuar SNRF 16 Qiratë prej 1 Janar 2019. Një numër i standardëve tjera të reja janë poashtu efektive prej 1 Janar 2019 por ato nuk kanë ndonjë efekt material në pasqyrat financiare të Bankës.

2.3.1 SNRF 16 Qiratë

Banka ka aplikuar SNRF 16 duke përdorur qasjen e modifikuar retrospektive pa efekt të aplikimit fillësar në fitimet e mbajtura me 1 Janar 2019. Prandaj, informacioni krahasues i paraqitur për vitin 2018 nuk është rideklaruar – d.m.th., prezentohet siç është prezantuar me parë nën SNK 17 dhe interpretimet përkatëse. Detajet e ndryshimeve në politikat e kontabilitetit janë shpalosur më poshtë. Për më tepër, shpalosjet e kërkura në SNRF 16 nuk janë aplikuar për informata krahasuese në përgjithësi.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

2. BAZAT E PËRGATITJES (VAZHDIM)

2.3 Standardet e reja dhe të ndryshuara dhe interpretimi i tyre (vazhdim)

2.3.1 Qiratë (vazhdim)

Definicioni i qirasë

Më parë, Banka ka përcaktuar në fillim të kontratës nëse një marrëveshje është ose përmban një qira nën KIRFN 4 Përcaktimi nëse një marrëveshje përmban një qira. Tani Banka vlerëson nëse një kontratë është ose përmban një qira bazuar në përkufizimin e qirasë, siç shpjegohet në Shënimin 4 (s).

Pas kalimit në SNRF 16, Banka ka zgjedhur të zbatojë qëllimin praktik të përjashtojë vlerësimin e transaksioneve të cilat janë me qira. Banka ka aplikuar SNRF 16 vetëm për kontratat që më parë janë identifikuar si qira. Kontratat që nuk u identifikuan si qira sipas SNK 17 dhe KIRFN 4 nuk u rivlerësuan nëse ekziston një qira sipas SNRF 16.

Si qiramarrës

Si qiramarrës, Banka merr me qira degët dhe ambientet e zyrave. Banka më parë i ka klasifikuar këto qira si qira operative nën SNK 17 bazuar në vlerësimin e saj nëse qiraja ka transferuar në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e rastësishme në pronësi të pasurive të theksuara në Bankë. Sipas SNRF 16, Banka njih të drejtën e përdorimit të pasurisë dhe detyrimet e qirasë për qiratë e lokaleve të degëve dhe zyrave - d.m.th., këto qira janë zëra bilancor.

Me fillimin ose me ndryshimin e një kontrate që përmban një komponent të qirasë, Banka i akordon vlerësimet në kontratë secilit komponent të qirasë në bazë të çmimeve të veta relative.

Sidoqoftë, për qiratë e degëve dhe lokaleve të zyrave, Banka ka zgjedhur të mos ndajë komponentët e joqirasë dhe të mos llogarisë për qiranë dhe komponentët shoqërues për joqiratë si një komponent i vetëm i qirasë.

Në tranzicion, për këto qira, detyrimet e qirasë u matën në vlerën aktuale të pagesave të mbetura të qirasë, të zbritura në normën e huamarrjes në rritje të Bankës që nga 1 Janari 2019.

E drejta e përdorimit të pasurisë matet më një shumë të barabartë me detyrimin e qirasë, rregulluar nga shuma e çdo pagese të qirasë së parapaguar ose pagesat aktuale të qirasë në lidhje me atë qira të njohur në pasqyrën e pozicionit financiar menjëherë përpara datës së aplikimit fillestar.

Banka ka përdorur një numër të përdoruesve praktikë kur ka aplikuar SNRF 16 për qira të klasifikuara më parë si qira operative nën SNK 17. Në veçanti, Banka:

- nuk ka njohur të drejtën e përdorimit të pasurive dhe detyrimet për qira, për të cilat afati i qirasë përfundon brenda 12 muajve nga data e aplikimit fillestar,
- nuk ka njohur të drejtën e përdorimit të asetëve dhe detyrimet për qira me vlerë të ulët;
- ka përjashtuar kostot fillestare direkte nga matja e së drejtës së përdorimit të asetëve në datën e aplikimit fillestar; dhe
- ka përdorur pasqyrimin gjatë përcaktimit të afatit të qirasë.

Si qiradhënës

Banka nuk lëshon me qira asnjë pasuri.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

2. BAZAT E PËRGATITJES (VAZHDIM)

2.3 Standardët e reja dhe të ndryshuara dhe interpretimi i tyre (vazhdim)

2.3.1 Qiratë (vazhdim)

Ndikimi në pasqyra financiare

Ndikimi në tranzicion

Pas kalimit në SNRF 16, Banka ka njohur të drejtën shtesë të përdorimit të pasurive në vlerë prej 2,843 Euro dhe detyrime shtesë të qirasë në vlerë prej 2,825 Euro.

Me rastin e matjes së detyrimeve të qirasë për qiratë që janë klasifikuar si qira operative, Banka ka zbritur pagesat e qirasë duke përdorur normën e huamarrjes së saj me 1 Janar 2019.

Monedha funksionale dhe prezantuese

Këto pasqyra financiare janë paraqitur në Euro e cila është valutë funksionale e Bankës. Të gjitha shumat janë rrumbullaksuar në mijëshen më të afërt përveç kur ceket ndryshe.

2.4 Përdorimi i gjykimeve dhe i vlerësimeve

Në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare, menaxhmenti ka bërë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël të Bankës dhe mbi shumat e raportuara të pasurive, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të kenë ndryshime nga këto vlerësime.

Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive.

Informacionet mbi elementët e rëndësishëm me pasiguri në vlerësime dhe gjykimet kritike në zbatimin e politikave kontabël me efekt të konsiderueshëm në vlerat kontabël në pasqyrat financiare janë përshkruar në shënimin 4, 5 dhe 27.

2.5 Rilëshimi i pasqyrave financiare

Banka ka lëshuar pasqyrat e saj financiare për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2018 më 26 Prill 2019. Më tej, me vendimin e menaxhimit të bankës, të datës 20 Janar 2020, është vendosur që Banka të rilëshojë pasqyrat e saj financiare për shkak të gabimeve të caktuara që i janë bërë të njohura bankës pas datës së lëshimit të Pasqyrave Financiare.

Banka ka identifikuar dhe rregulluar këto gabime në llogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë (HPK-së). Këto gabime lidhen me matjen e HPK-së, si rezultat i kufizimeve në llogaritjet e përbërësve HPK që ndodhin në raportimin dhe zgjedhjen e opsionit të tranzicionit. Si rezultat, shpenzimi i humbjes së kredisë për kreditë dhe paradhëniet për klientët është nënvlerësuar, dhe fitimi për periudhën raportuese 1 Janar 2018 dhe 31 Dhjetor 2018 është mbivlerësuar. Pas rillogaritjeve të HPK-së, Banka vendosi të korrigjojë gabimet duke rivendosur shumat e raportuara të shpenzimeve të humbjes së kredisë për kreditë dhe paradhëniet për klientët, shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat, huatë dhe paradhëniet për klientët, detyrimin e shtyrë tatimor dhe fitimet e mbajtura. Gabimet janë korrigjuar duke rivendosur secilën prej zërave të linjës së pasqyrave financiare të prekura për periudhat e mëparshme.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***2. BAZAT E PËRGATITJES (VAZHDIM)****2.6 Rilëshimi i pasqyrave financiare (vazhdim)**

Tabelat në vijim përmbledhin ndikimet në pasqyrat financiare të Bankës për vitin 2018:

	Të rilësuara	Rregullimet	E raportuar më parë
Gjithsej pasuritë	205,514	(646)	206,160
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	131,967	(584)	132,551
Pasuritë tjera financiare	70,371	(62)	70,433
Gjithsej detyrimet	185,026	(40)	185,066
Detyrimi i tatimit të shtyrë	84	(40)	124
Gjithsej ekuiteti	20,488	(586)	21,094
Fitimi i akumuluar	8,318	(606)	8,924

Me 31 Dhjetor 2018

Gjithsej pasuritë	254,970	257	254,713
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	158,106	257	157,849
Gjithsej detyrimet	229,191	(31)	229,160
Detyrimi i tatimit të shtyrë	90	31	59
Gjithsej ekuiteti	25,779	226	25,553
Fitimi i akumuluar	13,631	226	13,405

Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse

	Të rilësuara	Rregullimet	E raportuar më parë
Provizioni i humbjes së kredisë	(438)	(944)	506
Shpenzimi i tatimit në fitim	(659)	93	(752)
Fitimi neto	5,741	851	6,592
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse	5,719	851	6,570

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL

Politikat e kontabilitetit të paraqitura më poshtë janë aplikuar në menyrë konsistente në të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

a) Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi

Sipas SNRF 9 Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. "Norma efektive e interesit" është ajo normë që diskonton saktësisht pagesa të ardhshme të parave të gatshme ose arkëtimet gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar (ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më e shkurtër) për:

- vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare; ose
- koston e amortizuar të detyrimit financiar.

Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Banka vlerëson rrjedhat e ardhshme të parasë duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme kreditore. Për pasuritë financiare të rëna në vlerë, një normë efektive e interesit të rregulluar nga kredia llogaritet duke përdorur rrjedhat e ardhshme të vlerësuar të parasë duke përfshirë humbjet e pritshme kreditore.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshinë të gjitha kostot e transaksionit të tarifave dhe komisioneve dhe zbritjet e tjera të paguara ose pranuar, të cilat janë pjesë integrale e normës së interesit efektiv. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që janë direkt të lidhura me blerjen apo emetimin e një pasurie apo detyrimi financiar.

Në llogaritjen e të ardhurave dhe shpenzimeve të interesit, norma efektive e interesit zbatohet në vlerën kontabël bruto të pasurive (kur pasuritë nuk janë të rëna në vlerë) ose në koston e amortizuar të detyrimit.

Sidoqoftë, sipas SNRF 9 për pasuritë financiare që kanë pasur rënie në vlerën kreditore pas njohjes fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar të pasurisë financiare. Nëse pasuria nuk është më e rënë në vlerën kreditore, atëherë llogaritja e të ardhurave nga interesi rikthehet në bazë bruto.

Sipas SNRF 9 për pasuritë financiare të cilat kanë rënë në vlerën kreditore në njohjen fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit të rregulluar nga kredia në koston e amortizuar të pasurisë. Llogaritja e të ardhurave nga interesi nuk kthehet në baza bruto, edhe nëse risku kreditor i pasurisë përmirësohet.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (ATGJ) përfshijnë:

- interesin nga pasuritë dhe detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar të llogaritur mbi bazën e interesit efektiv; dhe
- interesi nga instrumentet e borxhit të matur në VDATGJ të llogaritura mbi bazën e interesit efektiv.

b) Tarifat dhe komisionet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifatat dhe komisionet që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit për një pasuri ose detyrim financiar përfshihen në matjen e normës efektive të interesit.

Sipas SNRF 15, Banka fiton të ardhura nga tarifatat dhe komisionet nga një gamë e larmishme e shërbimeve financiare që u ofron klientëve të saj. Të ardhurat nga tarifatat dhe komisionet njihen në një shumë që reflekton konsideratën në të cilën Banka pret të ketë të drejtë në këmbim të ofrimit të shërbimeve. Detyrimet e performancës, si dhe kohëzgjatja e plotësimit të tyre, identifikohen dhe përcaktohen në fillim të kontratës. Kontratat e të ardhurave të Bankës zakonisht nuk përfshijnë detyrime të shumta të performancës.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

b) Tarifat dhe komisionet (vazhdim)

Shërbimet që Banka ofron për klientët e saj, duhet të paguhen menjëherë pas përmbushjes së një shërbimi në një moment të caktuar.

Banka në përgjithësi ka konkluduar se janë thelbësore kontratat e saj të të ardhurave sepse zakonisht i kontrollon shërbimet përpara se t'i transferojë ato tek klienti.

Sipas SNK 18 të ardhura e tjera nga tarifat dhe komisionet, përfshirë edhe tarifën e shërbimeve të llogarive, tarifën e transferimit të fondeve si dhe komisionet e shitjeve dhe tarifa, njihen me kryerjen e shërbimeve të lidhura me to. Kur një angazhim për kreditim nuk pritet të rezultojë në tërheqjen e kredisë, komisionet e kredisë përkatëse njihen në bazë lineare përgjatë periudhës së angazhimit.

Shpenzimet e tjera për tarifa dhe komisione lidhen kryesisht me komisione për transaksione dhe shërbime, të cilat regjistrohen si shpenzim në momentin e pranimit të shërbimit.

c) Pagesat e qirasë

Pagesat e qirasë të përfshira në matjen e detyrimit të qirasë përfshijnë si më poshtë:

- pagesa fikse, përfshirë pagesa fikse në substancë;
- pagesa të ndryshueshme të qirasë që varen nga një indeks ose një normë, e matur fillimisht duke përdorur indeksin ose kursin në datën e fillimit;
- shumat që pritet të paguhen nën një garanci të vlerës së mbetur; dhe
- çmimi i ofruar nën një opsion blerjeje që Banka është me siguri të arsyeshme për ta ofruar, pagesa me qira në një periudhë rinovimi opsionale nëse Banka është me siguri të arsyeshme për të ofruar një mundësi zgjatjeje, dhe gjatë për përfundimin e parakohshëm të një qiraje, përveç nëse Banka është e arsyeshme e sigurt të mos përfundojë në fillim të vitit 2020.

d) Shpenzimet e tatimit

Shpenzimet e tatimit përfshijnë tatimin aktual dhe të shtyrë. Tatimi aktual dhe tatimi i shtyrë njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes të periudhës me përjashtim të rasteve që lidhen me zëra që njihen direkt në ekuitet ose në pasqyrën e të ardhurave tjera gjithëpërfshirëse.

(i) Tatimi aktual

Tatimi aktual përfshinë tatimin që pritet të paguhet ose arkëtohet për të ardhurat ose humbjet e tatueshme për periudhën, duke përdorur normat në fuqi në datën e raportimit dhe çdo rregullim të tatimit që duhet të paguhet ose arkëtohet në lidhje me vitet e mëparshme.

(ii) Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet mbi diferencat e përkohshme që dalin midis bazës tatimore dhe vlerës kontabël neto të pasurive dhe detyrimeve në pasqyra financiare. Tatimi i shtyrë nuk njihet për diferencat e përkohshme që lindin me rastin e njohjes fillestare të pasurive ose detyrimeve të transaksioneve që nuk përbëjnë një kombinim biznesi dhe që nuk ndikojnë as në fitimin, as në humbjen kontabël dhe as në atë të tatueshme.

Matja e tatimit të shtyrë reflekton pasojat tatimore që do ta përcjellin mënyrën në të cilën Banka pret në fund të periudhës raportuese që të mbulojë apo vendosë vlerën kontabël të mjeteve dhe detyrimeve të saj.

Tatimi i shtyrë matet sipas normave tatimore që priten të aplikohen në diferencat e përkohshme kur ato kthehen, përmes normave tatimore në fuqi në datën e raportimit.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

d) Shpenzimet e tatimit (vazhdim)

Pasuritë dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen ndërmjet tyre nëse ka një të drejtë ligjore për ta kompensuar me mjetin dhe detyrimin e tatimit dhe kur ndërlidhen me tatimet e pagueshme kundrejt autoritetit të njëjtë tatimor. Tatimet shtesë që vijnë si rezultat i shpërndarjes së dividendës nga ana e Bankës njihen në të njëjtën kohë kur edhe njihen detyrimet për ta paguar dividendën respektive.

Një pasuri tatimore e shtyrë njihet për humbjet sipas tatimeve, kredive tatimore dhe dallimet e përkohshme të zbritshme të pashfrytëzuara, vetëm në atë masë që është e mundur të shfrytëzohet për fitimet e ardhshme të tatueshme kundër të cilave mund të shfrytëzohet kjo pasuri. Pasuritë e tatimit të shtyrë rishikohen në secilën datë të raportimit dhe reduktohen në atë masë që nuk është më e mundur që përfitimet nga tatimi të realizohen.

(iii) Ekspozimet tatimore

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë, Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve tatimore të pasigurta dhe nëse tatimi apo interesat shtesë mund të jenë të pagueshme. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një sërë gjykimesh në lidhje me ngjarjet e ardhshme. Informacione të reja mund të bëhen të disponueshme dhe të bëjnë që Banka të ndryshojë vendimin e saj në lidhje me adekuatshmërinë e detyrimeve tatimore ekzistuese; këto ndryshime në detyrimet tatimore do të ndikojnë në shpenzimet tatimore në periudhën në të cilën është bërë një përcaktim i tillë.

e) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj rivlerësohen në valutën funksionale përkatëse të Bankës me kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet në valutë të huaj në datën e raportimit konvertohen në valutën funksionale me kursin e këmbimit të asaj date.

Fitimet dhe humbjet e këmbimit valutor që rezultojnë nga shlyerja e transaksioneve të tilla dhe nga rivlerësimi në kursin e këmbimit të pasurive dhe detyrimeve në valutën e huaj në fund të vitit, njihen në fitim ose humbje.

Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në valutë të huaj që maten me vlerën e drejtë janë konvertuar në valutën funksionale me kursin e këmbimit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Zërat jo-monetarë që maten në bazë të kostos historike në valutë të huaj, konvertohen duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit. Diferencat që lindin nga rivlerësimi njihen në fitim ose humbje.

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018)

(i) Njohja

Banka fillimisht njeh huatë dhe paradhëniet, depozitat, letrat me vlerë të emetuara të borxhit, huazimet dhe detyrimet e varura në datën në të cilën ato janë gjeneruar. Të gjitha instrumentet e tjerë financiarë (përfshirë blerjet në rrugë të rregullt dhe shitjet e pasurive financiare) njihen në datën e tregtisë, që është data në të cilën Banka bëhet palë në dispozitat kontraktuale të këtij instrumenti.

(ii) Klasifikimi

Pasuritë financiare

Në njohjen fillestare, një pasuri financiare klasifikohet si e matur me: koston e amortizuar, VDATGJ ose VDPFH.

Një pasuri financiare matet me koston e amortizuar nëse plotëson të dyja kushtet e mëposhtme dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- pasuritë mbahen në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e pasurive për mbledhjen e rrjedhave kontraktuale të parasë; dhe

kushtet kontraktuale të pasurive financiare japin datat e përcaktuara në rrjedhat e parasë të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

Pasuritë financiare (vazhdim)

Një instrument borxhi matet në VDATGJ vetëm nëse plotëson të dyja këto kushte dhe nuk është përcaktuar si në VDPFH:

- pasuritë mbahen brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit arrihet si nga mbledhja e rrjedhave kontraktuale të parasë dhe shitja e pasurive financiare; dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiare japin datat e përcaktuara në rrjedhat e parasë të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën e principalit të papaguar.

Për njohjen fillestare të një investimi kapital që nuk mbahet për shitje, Banka mund të zgjedhë në mënyrë të pakthyeshme për të paraqitur ndryshimet e mëvonshme në vlerën e drejtë në ATGJ. Kjo zgjedhje bëhen në bazë të secilit investim veç e veç.

Të gjitha pasuritë financiare klasifikohen si të matura me koston e amortizuar ose në VDATGJ.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Banka bën një vlerësim të objektivit të një modeli biznesi në të cilin një pasuri është mbajtur në një nivel të portofolit, sepse kjo më së miri reflekton mënyrën se si menaxhohet biznesi dhe i jepet informacioni menaxhmentit. Informacioni i konsideruar përfshin:

- politikat dhe objektivat e deklaruara për portofolin dhe funksionimin e këtyre politikave në praktikë. Në veçanti, nëse strategjia e menaxhmentit fokusohet në fitimin e të ardhurave nga interesi kontraktual, duke ruajtur një profil të caktuar të normës së interesit, duke përputhur kohëzgjatjen e pasurive financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë ato pasuri ose realizimin e rrjedhës së parasë nëpërmjet shitjes së pasurive;
- si vlerësohet dhe raportohet performanca e portofolit të menaxhmentit të Bankës;
- risqet që ndikojnë në ecurinë e modelit të biznesit (dhe pasuritë financiare të mbajtura brenda modelit të biznesit) dhe si menaxhohen ato risqe;
- se si menaxherët e biznesit janë kompensuar - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të pasurive të administruara ose rrjedhave të parasë kontraktuale të mbledhura; dhe
- frekuenca, vëllimi dhe koha e shitjeve në periudhat e mëparshme, arsyet për shitjet e tilla dhe pritshmëritë e tij për aktivitetin e ardhshëm të shitjes. Megjithatë, informacioni rreth aktivitetit të shitjeve nuk konsiderohet veç e veç, por si pjesë e një vlerësimi të përgjithshëm se si është arritur objektivi i Bankës për menaxhimin e pasurive financiare dhe si realizohet rrjedha e parasë.

Banka nuk mban ndonjë pasuri financiare që mbahet për tregtim ose menaxhim dhe performanca e të cilave vlerësohet sipas VDPFH.

Vlerësimi nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit

Për qëllimet e këtij vlerësimi, 'principalit' përcaktohet si vlera e drejtë e pasurisë financiare në njohjen fillestare. 'Interesi' përcaktohet si një shpërblim për vlerën kohore të parasë dhe për riskun kreditor që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për risiqet dhe kostot e tjera bazë të kreditimit (p.sh. risku i likuiditetit dhe kostot administrative) si dhe për marzhën e fitimit.

Në vlerësimin nëse rrjedhat kontraktuale të parasë janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit, Banka konsideron kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin vlerësimin nëse pasuritë financiare përmbajnë një term kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e rrjedhjeve kontraktuale të parasë në mënyrë që ajo të mos plotësojë këtë kusht. Gjatë marrjes së vlerësimi, Banka konsideron:

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

- ngjarje të kushtëzuara që do të ndryshonin sasinë dhe kohën e rrjedhjeve të parasë ;
- karakteristikat e borxhit;
- parapagimi dhe afatet e zgjatjes;
- kushtet që kufizojnë pretendimet e Bankës për rrjedhjet e parasë nga pasuritë e specifikuara; dhe
- karakteristika që ndryshojnë konsideratën për vlerën kohore të parasë - p.sh., rivendosjen periodike të normave të interesit.

Banka ka një portofol kredie afatgjatë me normë fikse për të cilën ka mundësi të propozojë rishikimin e normës së interesit në datat e rivendosjes periodike. Këto të drejta të rivendosjes janë të kufizuara në normën e tregut në kohën e rishikimit. Huamarrësit kanë një mundësi që të pranojnë normën e rishikuar ose të shlyejnë huanë në parim pa dënim. Banka ka përcaktuar që rrjedhat kontraktuale të parasë të këtyre kredive janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit sepse opsioni ndryshon normën e interesit në një mënyrë që është konsideratë për vlerën kohore të parasë, riskun e kredisë, risqet e tjera bazë të huadhënies dhe kostot që lidhen me shumat kryesore të papaguara.

Riklasifikimet

Pasuritë financiare nuk janë riklasifikuar pas njohjes së tyre fillestare, përveç në periudhën pasi Banka ndryshon modelin e biznesit të saj për menaxhimin e pasurive financiare.

(iii) Ç'regjistrimi

Pasuritë financiare

Banka ç'regjiston një pasuri financiare kur mbarojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhjet e parave nga pasuria financiare ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhje të parave kontraktuale në një transaksion në të cilin kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare janë transferuar ose në të cilat Banka as nuk transferon e as nuk ruan në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e pasurisë financiare. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për ç'regjistrim që është krijuar apo mbajtur nga Banka njihet si një pasuri ose detyrim në vehte.

Në momentin e ç'regjistrimit të një pasurie financiare, diferenca mes vlerës kontabël neto të pasurisë (ose vlera kontabël që i përket pjesës së pasurisë së transferuar), dhe totalit të (i) konsideratës së pranuar (përfshirë çdo pasuri të re të përfituar ose detyrim të supozuar) dhe (ii) çdo fitim ose humbje kumulative që është njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, njihet në fitim ose humbje.

Banka hyn në transaksione me të cilat transferon pasuritë e njohura në pasqyrën e saj të pozicionit financiar, por ruan të gjitha ose në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pasurive të transferuara ose një pjesë të tyre. Në raste të tilla, pasuritë e transferuara nuk ç'regjistrohen. Shembuj të transaksioneve të tilla janë huatë e letrave me vlerë dhe transaksionet e shitjes dhe riblerjes. Kur pasuritë i shiten një pale të tretë me një normë totale të kthimit në pasuritë e transferuara, transaksioni trajtohet si një transaksion financimi i siguar, i ngjashëm me transaksionet e shitjeve dhe të riblerjes, sepse Banka mban të gjitha ose në thelb të gjitha rreziqet dhe shpërblimet e pronësisë së këtyre pasurive.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

(iii) Ç'regjistrimi (vazhdim)

Pasuritë financiare (vazhdim)

Në transaksionet në të cilat Banka nuk ruan ose transferon në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së një pasurie financiare dhe mban kontrollin mbi pasurinë, Banka vazhdon të njohë pasurinë deri në masën e përfshirjes së saj të vazhdueshme, të përcaktuar sipas masës për të cilën ajo është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e pasurisë së transferuar.

Banka ç'regjistroshon një detyrim financiar kur obligimet kontraktuale shlyhen, anulohen ose kanë përfunduar.

(iv) Ndryshimet e pasurive financiare dhe detyrimeve financiare

Nëse kushtet e një pasurie financiare ndryshohen, Banka vlerëson nëse rrjedhat kontraktuale të parasë të pasurisë së modifikuar janë në thelb të ndryshme. Nëse rrjedhat e parasë janë substancialisht të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale në rrjedhat e parasë nga pasuria financiare fillestare, konsiderohen se kanë skaduar. Në këtë rast, pasuritë financiare origjinale ç'regjistrohen dhe një pasuri financiare e re njihet me vlerën e drejtë.

Nëse rrjedhat e parasë së pasurisë së modifikuar të bartur me koston e amortizuar nuk ndryshojnë në thelb, atëherë modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrimin e pasurisë financiare. Në këtë rast, Banka rikalkulon vlerën kontabël bruto të pasurisë financiare dhe njeh shumën që vjen nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje e modifikuar në fitim ose humbje. Nëse një ndryshim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit, atëherë fitimi ose humbja paraqitet së bashku me humbjet nga rënia në vlerë. Në raste të tjera, ajo paraqitet si e ardhura nga interesi.

(v) Netimi (politikat e aplikueshme pas 1 Janar 2018)

Pasuritë dhe detyrimet financiare netohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar, atëherë, dhe vetëm atëherë kur Banka ka të drejtën ligjore për të netuar shumat dhe ajo synon ose të shlyejë ato në një bazë neto ose të realizojë pasurinë dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet sipas SNRF, apo për fitimet dhe humbjet që vijnë nga një grup i transaksioneve të ngjashme sikurse nga aktiviteti komercial i bankës.

(vi) Matja me kosto të amortizuar

'Kosto e amortizuar' e një pasurie ose detyrimi financiar është vlera me të cilën pasuria ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus shlyerjet e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim, dhe për pasuritë financiare të rregulluara për ndonjë zbritje të pritshme të humbjes nga kreditë. 'Vlera kontabël bruto e një pasurie financiare' është kostoja e amortizuar e një pasurie financiare përpara se të korrigjohet për çdo zbritje të humbjes së pritshme kreditore.

(vii) Matja e vlerës së drejtë (politikat e aplikueshme pas 1 Janar 2018)

'Vlera e drejtë' është çmimi me të cilin pasuria mund të shitet, ose një detyrim të transferohet, në një transaksion të zakonshëm mes pjesëmarrësve në treg në datën e matjes, në një treg primar ose në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm ku Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një detyrimi pasqyron riskun e mosekzekutimit të tij. Kur është e mundur, Banka përcakton vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në tregun aktiv për instrumentin. Tregu quhet aktiv kur transaksionet lidhur me pasurinë apo detyrimin ndodhin shumë shpesh dhe me volum të mjaftueshëm për të siguruar informacion të vazhdueshëm për çmimin.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

(vii) Matja e vlerës së drejtë (politikat e aplikueshme pas 1 Janar 2018)(vazhdim)

Kur është e mundur, Banka përcakton vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në tregun aktiv për instrumentin. Tregu quhet aktiv kur transaksionet lidhur me pasurinë apo detyrimin ndodhin shumë shpesh dhe me volum të mjaftueshëm për të siguruar informacion të vazhdueshëm për çmimin.

Kur nuk ekziston një çmim i kuotuar në një treg aktiv, Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e inputeve të vëzhgueshme dhe minimizojnë përdorimin e inputeve jo të vëzhgueshme. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përfshinë gjithë faktorët që pjesëmarrësit në treg do të konsideronin në vendosjen e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar me njohjen fillestare të tij është zakonisht çmimi i transaksionit –për shembull; vlera e drejtë e konsideratës së dhënë ose të marrë. Nëse Banka vendos se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe se vlera e drejtë nuk është evidentuar as me një çmim të kuotuar në një treg aktiv për një pasuri apo detyrim identik, e as nuk është e bazuar në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet të vrojtueshme në treg, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, i rregulluar për të shtyrë në kohë diferencën midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit. Më pas, kjo diferencë është njohur në fitim ose humbje në një bazë të përshtatshme mbi jetën e instrumentit por jo më vonë se vlerësimi që mbështetet plotësisht nga të dhëna të vëzhgueshme të tregut ose kur transaksioni mbyllet. Nëse një pasuri ose detyrim i matur me vlerën e drejtë ka çmim të ofruar dhe çmim të kërkuar, Banka mat pasuritë dhe pozicionet e gjata me çmimin e ofruar dhe detyrimet dhe pozicionet e shkurtra me çmim të kërkuar.

Vlera e drejtë e një kërkesë për depozita nuk është më e vogël se shuma e pagueshme në kërkesë, e zbritur nga data e parë në të cilën shuma mund të kërkohej të paguhet.

Banka njih transferime midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë që nga fundi i periudhës së raportimit gjatë së cilës ndryshimi ka ndodhur në nivelet e VD (shënimi 5).

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë

Banka njih lejimet e humbjes për HPK në instrumentet e mëposhtëm financiar që nuk maten në VD PFH:

- pasuritë financiare që janë instrumente borxhi; dhe
- zotimet e huasë dhe kontratat e lëshuara të garancive financiare (më parë, zhvlerësimi ishte matur nën SNK 37 Provizionet, Detyrimet Kontigjente dhe Pasuritë Kontigjente).

Banka do të njih provizionet e humbjeve deri në një shumë të barabartë me HPK për gjithë jetën e kredisë, përveç në rastet si në vijim, për të cilat shuma e njohur e humbjeve do të njihet sipas HPK për 12 muaj.

- Investimet në instrumentet e borxhit që janë konsideruar se kanë vlerë të ulët të rrezikut kreditor në datën raportuese. Banka konsideron që një instrument borxhi ka vlerë të ulët të rrezikut kreditor kur rejtingu i rrezikut kreditor për këtë instrument është i njëjtë me kuptimin global të definimit të `shkallës së investimit`; dhe,

Kreditë dhe investimet në instrumente të borxhit për të cilat rreziku kreditor nuk ka shënuar rritje signifikante që nga njohja fillestare

Matja e HPKs

HPK janë një vlerësim i ponderuar i probabilitetit të humbjeve kreditore dhe do të maten si më poshtë:

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë(vazhdim)

- pasuritë financiare që nuk janë të rëna në vlerë në datën e raportimit: vlera aktuale e të gjitha humbjeve në mjete monetare - d.m.th. Diferenca midis rrjedhave të parasë që i detyrohen njësisë ekonomike në përputhje me kontratën dhe rrjedhat e parasë që Banka pret të arkëtojë;
- pasuritë financiare që janë të rëna në vlerë në datën e raportimit: diferenca midis vlerës kontabël bruto dhe vlerës aktuale të vlerësuar të rrjedhjeve të ardhshme të parasë;
- zotimet e pashlyera të kredive: vlera aktuale e diferencës ndërmjet rrjedhjeve kontraktuale të parasë që i detyrohen Bankës nëse tërheqja e zotimit dhe rrjedhjet e parasë që Banka pret ti arkëtojë; dhe
- kontratat e garancioneve financiare: vlera aktuale e pagesave të pritshme për të rimbursuar mbajtësin minus shumat që Banka pret ti kthejë.

Përkufizimi i vonesave

Sipas SNRF 9, Banka do të konsiderojë një pasuri financiare në vonesë kur:

- huamarrësi nuk ka gjasa të paguajë detyrimet e tij të kredisë në Bankë në tërësi, pa pasur nevojë nga ana e Bankës për veprime të tilla si realizimi i sigurisë (nëse ka ndonjë të tillë); ose
- huamarrësi ka më shumë se 90 ditë të kaluara për çdo detyrim material kredie për Bankën.

Ky përkufizim është kryesisht në përputhje me përkufizimin e përdorur për qëllime rregullatore për kreditë e klasifikuara si të dyshimta ose humbje (shih Shënimin 3 f (vii)). Në vlerësimin nëse një huamarrës është në vonesë, Banka do të konsiderojë që treguesit janë në përputhje me kërkesat rregullatore të riskut për klasifikimin e huave si të dyshimta ose të humbura:

- cilësore: p.sh. shkeljet e kovenantave kontraktuale;
- sasiore: p.sh. statusi i vonuar dhe mos pagesa e një detyrimi tjetër të të njëjtit huamarrës në Bankë; dhe
- klasifikimi rregullator i riskut të huamarrësve të njëjtë në banka të tjera.

Inputet në vlerësimin nëse një instrument financiar është në vonesë dhe rëndësia e tyre mund të ndryshojë me kalimin e kohës për të reflektuar ndryshimet.

Nivelet e riskut kreditor

Banka vendosë çdo ekspozim në një shkallë të riskut kreditor bazuar në kërkesat e përcaktuara nga rregullorja e Menaxhimit të Riskut Kreditor, duke përdorur faktorë cilësor dhe sasior që janë tregues të rrezikut të mospagimit. Përveç klasave të rrezikut të paraqitura për qëllime rregullatore, Banka identifikon dhe monitoron veçmas kreditë standarde në vonesë nga kreditë standarde jo në vonesë

Çdo ekspozim do të alokohet në një shkallë të riskut kreditor në njohjen fillestare bazuar në informacionin e disponueshëm në lidhje me huamarrësit. Ekspozimet do t'i nënshtrohen një monitorimi të vazhdueshëm, i cili mund të rezultojë në një ekspozim të zhvendosur në një shkallë të ndryshme të riskut kreditor

Rritja e signifikante e riskut kreditor

Rritja e signifikante e riskut të vonesave dhe vetë vonesat janë janë përcaktuesit kryesorë për llogaritjen e humbjeve të pritura të kredisë.

Në secilën datë raportimi, Banka vlerëson nëse ka pasur një rritje të konsiderueshme të riskut kreditor duke krahasuar: (i) riskun që kredia do të jetë në vonesë në datën e raportimit ose pas datës së raportimit (ii) riskun e vonesave të vlerësuar në ose pas data e njohjes fillestare të saj.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënjes së vlerës (vazhdim)

Rritja e signifikante e riskut kreditor

Gjatë kryerjes së këtij vlerësimi, Banka konsideron informacion të parashikuar dhe historik të arsyeshëm dhe të mbështetur për hua individuale, ose grupe të kredive kur informacioni i arsyeshëm dhe i përkrahshëm nuk është i disponueshëm në baza individuale. Matja e modelit HPK pasqyron modelin e përgjithshëm të përkeqësimit ose përmirësimit të cilësisë së kredisë së instrumenteve financiare, të shprehur në drejtim të rritjes së konsiderueshme të rrezikut kreditor.

Kur instrumentet financiare fillimisht gjenerohen, kompensimi i humbjes matet në një shumë të barabartë me humbjet e pritura të kredisë 12-mujore. Kur risku i vonësive të instrumentit është rritur ndjeshëm që nga gjenerimi i tij, Banka do të mas lejimin e humbjes në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë.

Banka do të monitorojë efektivitetin e kritereve të përdorura për të identifikuar rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë me rishikime të rregullta për të konfirmuar se:

- kriteret janë të afta të identifikojnë rritje të konsiderueshme të riskut kreditor para se një ekspozim të jetë në vonesë;
- koha mesatare midis identifikimit të një rritje të konsiderueshme të riskut kreditor dhe parazgjedhjes duket të jetë e arsyeshme; dhe
- ekspozimet në përgjithësi nuk transferohen direkt nga matja e HPK 12-mujore të kreditë e rëna në vlerë.

Përcaktimi nëse risku kreditor është rritur ndjeshëm

Sipas SNRF 9, kur përcaktohet nëse risku kreditor (d.m.th. risku i vonësës) për një instrument financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, Banka do të konsiderojë informata të arsyeshme dhe të mbështetshme që janë relevante dhe të disponueshme pa kosto ose përpjekje të panevojshme, duke përfshirë informacion cilësor dhe analiza bazuar në përvojën historike të Bankës, vlerësimin e kredive të ekspertëve dhe informacionin e ardhshëm.

Përcaktimi nëse risku kreditor është rritur ndjeshëm (vazhdim)

Banka do të identifikojë kryesisht nëse ka ndodhur një rritje e ndjeshme e riskut kreditor për një ekspozim që ndryshon klasifikimin e riskut rregullator nga standardi për tu shikuar në përputhje me politikën e Bankës për klasifikimin e riskun rregullator. Të gjitha kreditë që shfaqin rritje të ndjeshme në riskun kreditor klasifikohen në Kategorinë 2.

Si një rezervë, dhe siç kërkohet nga SNRF 9, Banka me gjasë do të konsiderojë se një rritje e ndjeshme e riskut kreditor ndodh jo më vonë se kur një pasuri është më shumë se 30 ditë në vonesë. Banka do të përcaktojë ditët e kaluara duke numëruar numrin e ditëve që nga data më e hershme nga e kaluara për të cilën pagesa e plotë nuk është pranuar.

Si një rezervë tjetër, Banka do të konsiderojë si një rritje e ndjeshme e riskut kreditor, nëse kredia klasifikohet nga standardi në vëzhgim ose në një klasë më të keqe të riskut ose kreditë e tjera të të njëjtit klient me Bankën janë klasifikuar nga standardi në vëzhgim ose në një shkallë më të keqe të riskut. Banka gjithashtu do të konsiderojë që risku është rritur nëse klienti kërkon një ristrukturim me masa lehtësuese siç janë: maturimi i zgjatur, kësti më i ulët, norma e interesit më e ulët, përjashtimet nga ndëshkimet dhe interesi i akumuluar.

Për qëllime të një vlerësimi të përgjithshëm të kredive në dështim (KND)-së, BPB grupon kreditë në bazë të karakteristikave të ngjashme të riskut kreditor që janë tregues i aftësisë së debitorit për të paguar të gjitha shumat e duhura sipas kushteve kontraktuale.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënjes së vlerës (vazhdim)

Grupimi i kredive

Vlerësimi i përgjithshëm i probabilitetit të dështimit (PD)

Duke marrë parasysh profilin e riskut kreditor për kreditë e saj, BPB ka zgjedhur të grupojë kreditë në bazë të tipit të klientit (bizneset e mëdha dhe të mesme, bizneset e vogla, individët) dhe llojit të produktit (biznesore, hipotekare, konsumuese).

Egziston një segmentim i portfolios së kredive bazuar në karakteristikata e ngjajshme të riskut. Më poshtë janë paraqitur 7 segmente të portfolios së kredisë dhe të kartave të kreditit:

- Korporatë
- Mikro
- Agro
- Hipotekare
- Veteranët dhe Invalidët
- Konsumuese
- Kartat e kreditit

Vlerësimi përgjithshëm i kredive në dështim (KND)

Për qëllim të vlerësimit të përgjithshëm KND-ve, kreditë janë grupuar në bazë të:

- ciklit të rikuperimit të mjeteve monetare për kreditë jo performuese;
- lloji i kolateralit (d.m.th. kolateral i pasurive të paluajtshme); dhe
- kthimi pas shlyerjeve.

BPB rishikon në bazë vjetore kufijtë dhe kriteret e përcaktuara për të siguruar që ato të mbeten të vlefshme pas ndryshimeve të mundshme në madhësinë dhe përbërjen e portfolios së kredive.

Sipas SNRF 9, kur kushtet e një pasurie financiare ndryshohen dhe modifikimi nuk rezulton në ç'regjistrim, Banka do të shqyrtojë nëse risku kreditor i pasurive është rritur ndjeshëm duke analizuar faktorët sasior dhe cilësor që ndikojnë në riskun e dështimit.

Banka rinegocion kredi për klientët në vështirësi financiare (të referuara si 'aktivitete të ristrukturimit') për të maksimizuar mundësitë e grumbullimit dhe minimizuar riskun e dështimit. Sipas politikës së ristrukturimit të bankës, ristrukturimi i kredisë jepet në baza selektive nëse debitori momentalisht është në vonesë të borxhit të tij ose nëse ka një risk të lartë të vonesës, ka dëshmi se debitori ka bërë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të paguar sipas kontratës fillestare kushtet dhe debitori pritjet të jetë në gjendje të përmbushë kushtet e rishikuara.

Kushtet e rishikuara zakonisht përfshijnë zgjatjen e maturimit, ndryshimin e kohës së pagesave të interesit dhe ndryshimin e kushteve të konventave të kredisë. Si kreditë individuale ashtu edhe ato biznesore janë subjekt i politikës së ristrukturimit të borxhit.

Në përgjithësi, ristrukturimi është një tregues cilësor i vonesës dhe rënjes në vlerë kreditore dhe pritjet e ristrukturimit janë të rëndësishme për të vlerësuar nëse ka një rritje të konsiderueshme të riskut kreditor.

Pas ristrukturimit, një klient duhet të tregojë sjellje të mirë pagese në menyrë të qëndrueshme përpara se ekspozimi të matet në një shumë të barabartë me HPK-të 12-mujore.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Inputet në matjen e HPK-së

Inputet kryesore në matjen e HPK-ve ka të ngjarë të jenë kushtet e variablave të mëposhtme:

- probabiliteti i dështimit PD;
- kreditë në dështim (KND); dhe
- ekspozimi në dështim (END).

Këta parametra do të rrjedhin nga modelet statistikore të zhvilluara brenda vendit dhe të dhëna të tjera historike që përdorin modelet rregullatore. PD-të do të rregullohen për të pasqyruar informacionin e ardhshëm si më poshtë.

Nivelet e riskut kreditor do të jenë një input primar në përcaktimin e strukturës së afateve të PD për ekspozimet. Banka do të përdor modele statistikore për të analizuar të dhënat e mbledhura dhe për të gjeneruar vlerësime të PD të jetës së mbetur të ekspozimeve si dhe këto pritjet të ndryshojnë si pasojë e kalimit të kohës.

Kjo analizë do të përfshijë identifikimin dhe kalibrimin e marrëdhënieve ndërmjet ndryshimeve në normat e vonuara dhe ndryshimet në faktorët kryesor makroekonomik, si dhe analizën e thellë të ndikimit të disa faktorëve të tjerë (p.sh. përvojën e ristrukturimit) në riskun e vonesës. Për shumicën e ekspozimeve, treguesit kryesorë makroekonomik ka të ngjarë të përfshijnë rritjen e GDP-së, normat e interesit dhe papunësinë. Qasja e Bankës për përfshirjen e informacioneve të ardhshme në këtë vlerësim është diskutuar më poshtë.

KND është madhësia e humbjes së mundshme nëse ka vonesa. Banka do të vlerësojë parametrat KND bazuar në historinë e normave të rikuperimit të kërkesave ndaj palëve të kundërta. Modelet KND do të konsiderojnë strukturën, kolateralin, vjetërsinë e kërkesës dhe kostot e rimëkëmbjes së çdo kolaterali që është pjesë përbërëse e pasurive financiare. Për kreditë e siguruar nga prona me pakicë, raportet e kredisë për vlerën (KPV) ka të ngjarë të jenë një parametër kyç në përcaktimin e KND.

Vlerësimet KND do të kalibrohen për skenarë të ndryshëm ekonomik dhe, për huadhënien e pasurive të paluajtshme, të pasqyrojnë ndryshimet e mundshme në çmimet e pronës. Ato do të llogariten në bazë të rrjedhës së parasë të diskontuara duke përdorur normën efektive të interesit si faktor diskontues.

END përfaqëson ekspozimin e pritur në rast të një vonese. Banka do të nxjerr END nga ekspozimi aktual ndaj palës tjetër dhe ndryshimet e mundshme në shumën aktuale të lejuar sipas kontratës, përfshirë amortizimin dhe parapagimet. END e një pasurie financiare do të jetë vlera kontabël bruto në vonesë. Për angazhimet e huadhënies dhe garancionet financiare, END do të shqyrtojë shumën e tërhequr, si dhe shumat potenciale të ardhshme që mund të tërhiqen ose paguhen sipas kontratës, të cilat do të vlerësohen bazuar në vërtetimet historike dhe parashikimet e ardhshme.

Banka do të mat HPK-të duke marrë në konsideratë riskun e vonesës për periudhën maksimale kontraktuale (duke përfshirë opsionet e zgjerimit të huamarrësit) mbi të cilat ai është i ekspozuar ndaj riskut kreditor, edhe nëse për qëllime të administrimit të riskut Banka konsideron një periudhë më të gjatë. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Banka ka të drejtë të kërkojë kthimin e një paradhënie ose të përfundojë një angazhim kredie apo garancion

3. POLITIKAT E RENDËSISHME KONTABËL(VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (Vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Inputet në matjen e HPK-së (vazhdim)

Për mbitërheqjet individuale dhe kartelat kreditore dhe disa produkte kreditore biznesore që përfshijnë si një kredi dhe një element të zotimit të patërhequr, Banka do të mat HPK-të për një periudhë më të gjatë se periudha maksimale kontraktuale, nëse aftësia kontraktuale e Bankës për të kërkuar shlyerjen dhe anulimin e zotimit të patërhequr nuk e kufizon ekspozimin e Bankës ndaj humbjeve të kredisë në periudhën e njoftimit kontraktual. Këto produkte nuk kanë një afat të caktuar ose strukturë të ripagimit dhe menaxhohen në baza kolektive. Banka mund t'i anulojë ato me efekt të menjëhershëm, por kjo e drejtë kontraktuale nuk zbatohet në menaxhimin normal të përditshëm, por vetëm kur Banka të dijë për një rritje të riskut kreditor në nivel të produktit.

Kjo periudhë më e gjatë do të vlerësohet duke marrë parasysh veprimet e menaxhimit të riskut kreditor që Banka pret të ndërmarrë dhe që shërbejnë për të zbutur HPK-të. Këto përfshijnë një ulje të limiteve dhe anulimin e produkteve.

Kur modelimi i një parametri kryhet në baza kolektive, instrumentet financiare do të grupohen në bazë të karakteristikave të përbashkëta të riskut që përfshijnë:

- llojin e instrumentit; dhe
- klasifikimin e riskut kreditor.

Grupimi do t'i nënshtrohet rishikimit të rregullt për të siguruar që ekspozimet brenda një grupi të veçantë të mbeten në mënyrë të përshtatshme homogjene.

Për investimet në letrat me vlerë të borxhit në lidhje me të cilat Banka ka të dhëna të kufizuara historike, informacioni i jashtëm i referencës i publikuar nga agjencitë e njohura të vlerësimit të jashtëm të kreditit të tilla si Moody's përdoren për të plotësuar të dhënat në dispozicion brenda vendit. **Informacionet e ardhshme**

Sipas SNRF 9, Banka përfshin informacione të ardhshme në të dyja vlerësimet e saj nëse risku kreditor i një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare dhe matja e HPK-së. Banka formulon një pamje "të rastit bazë" të drejtimit të ardhshëm të variablave përkatëse ekonomike dhe një gamë përfaqësuese të skenarëve të tjerë të mundshëm të parashikimit bazuar në këshillat e Komitetit të Riskut të Bankës dhe ekspertëve ekonomikë dhe shqyrtimin e një sërë informacionesh të jashtme aktuale dhe parashikuese.

Ky proces përfshin zhvillimin e dy ose më shumë skenarëve ekonomik shtesë dhe duke marrë parasysh probabilitetet relative të secilit rezultat. Informacioni i jashtëm mund të përfshijë të dhëna ekonomike dhe parashikime të publikuara nga organet qeveritare dhe autoritetet monetare në vendet ku vepron Banka, organizata mbikombëtare si Organizata për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik dhe Fondi Monetar Ndërkombëtar dhe sektori privat i përzgjedhur dhe parashikuesit akademik.

Rasti bazë paraqet një rezultat më të mundshëm dhe përafrohet me informacionin e përdorur nga Banka për qëllime të tjera, siç janë planifikimi strategjik dhe buxhetimi. Skenarët e tjerë do të përfaqësojnë rezultate më optimiste dhe më pesimiste. Banka gjithashtu në mënyrë periodike kryen testimin e stresit të goditjeve më ekstreme për të kalibruar përcaktimin e saj për këto skenarë të tjerë përfaqësues.

Banka ka identifikuar dhe dokumentuar drejtuesit kryesor të riskut kreditor dhe humbjeve të kredisë për secilin portofol të instrumenteve financiare dhe, duke përdorur një analizë të të dhënave historike, ka vlerësuar marrëdhëniet midis variablave makro-ekonomike dhe rrezikut të kredisë dhe humbjeve të kredisë. Këta drejtues kryesorë përfshijnë normat e interesit, nivelet e papunësisë dhe parashikimet e PMB. Marrëdhëniet e parashikuara midis treguesve kryesorë dhe niveleve të humbjeve dhe humbjeve në portfolio të ndryshme të pasurive financiare janë zhvilluar bazuar në analizën e të dhënave historike gjatë 5 viteve të fundit.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

f) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

(viii) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Paraqitja e lejimeve për HPK-në në pasqyrën e pozicionit financiar

Lejimet për humbjen për HPK paraqiten në pasqyrën e pozicionit financiar si më poshtë:

- pasuritë financiare të matura me koston e amortizuar: si zbritje nga vlera kontabël bruto e pasurive;
- zotimet e kredisë dhe kontratat e garancioneve financiare: në përgjithësi, si një provizion;
- kur një instrument financiar përfshin një komponent të tërhequr dhe një element jo të tërhequr, dhe Banka nuk mund të identifikojë HPK-në në përbërësin e zotimit të kredisë veçmas nga ato të përbërësit të tërhequr: Banka paraqet një kompensim humbjeje të kombinuar për të dy komponentët. Shuma e kombinuar paraqitet si zbritje nga vlera kontabël bruto e përbërësit të tërhequr. Çdo tejkalim i lejimit të humbjes mbi shumën bruto të përbërësit të tërhequr paraqitet si provizion; dhe
- instrumente të matura në VDATGJ: asnjë provizion për humbje nuk njihet në pasqyrën e pozicionit financiar sepse vlera kontabël e këtyre pasurive është vlera e drejtë e tyre. Sidoqoftë, provizioni i humbjes shpaloset në shënimin 15.

Kreditë e shlyera

Kreditë dhe letrat me vlerë të borxhit shlyhen (pjesërisht ose plotësisht) kur nuk ka ndonjë perspektivë reale të rimëkëmbjes. Ky është zakonisht rasti kur Banka përcakton që huamarrësi nuk ka pasuri ose burime të ardhurash që mund të gjenerojnë rrjedhje të mjaftueshme të parave për të shlyer shumat që i nënshtrohen shlyrjes. Sidoqoftë, pasuritë financiare që shlyhen ende mund të jenë subjekt i aktiviteteve përmbarimore në mënyrë që të përputhen me procedurat e Bankës për mbulimin e shumave të duhura.

g) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Banka fillimisht njeh kreditë dhe paradhëniet, investimet e mbajtura deri në maturitet dhe të vlefshme për shitje, depozitat, huamarrjet dhe kreditë e varura në datën e fillimit të tyre. Blerjet dhe shitjet e pasurive financiare njihen më datën e tregtimit në të cilën Banka merr përsipër të blejë ose shesë pasurinë. Të gjitha pasuritë dhe detyrimet e tjera financiare njihen fillimisht në datën e tregtimit, që është data kur Banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit.

Një aktiv ose detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose lëshimit të tij, përveç rasteve të pasurive financiare dhe detyrimeve financiare të regjistruara në vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

(ii) Klasifikimi

Pasuritë financiare

Banka i klasifikon asetet e saj financiare në një nga kategoritë e mëposhtme:

- Kreditë dhe të arketueshmet dhe

Pasuritë financiare të mbajtura për shitje

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

g) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Kreditë dhe të arkëtueshmet

Kreditë dhe të arkëtueshmet janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme që nuk janë kuotuar në një treg aktiv dhe që Banka nuk ka ndërmend të shesë menjëherë ose në një periudhë afatshkurtër. Kreditë dhe paradhëniet për bankat klasifikohen si kredi dhe të arkëtueshme. Kreditë dhe të arkëtueshmet fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kostot shtesë direkte të transaksionit, dhe më pas maten me koston e tyre të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Pasuritë financiare të mbajtura për shitje

Letrat me vlerë matën fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot shtesë direkte të transaksionit.

Investimet e mbajtura për shitje janë investime jo-derivative të cilat janë përcaktuar si të disponueshme për shitje ose nuk janë klasifikuar si një kategori tjetër e pasurive financiare. Investimet në dispozicion për shitje përmbajnë letrat me vlerë të borxhit. Të gjitha investimet në dispozicion për shitje maten me vlerën e drejtë pas njohjes fillestare.

Të ardhurat nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Fitimet ose humbjet e këmbimit valutor në investimet e mbajtura në dispozicion për shitje njihen në fitim ose humbje. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në fitim ose humbje (shiko (g) dhe (v)).

Ndryshime të tjera të vlerës së drejtë, përveç humbjeve nga rënia në vlerë (shiko (g) dhe (v)), njihen në PAGJ dhe paraqiten në rezervën e vlerës së drejtë brenda ekuitetit. Kur investimi është shitur, fitimi ose humbja e akumuluar në kapitali riklasifikohet në fitim ose humbje.

Detyrimet financiare

Banka klasifikon detyrimet e saj financiare si të matura me koston e amortizuar.

(iii) Ç'regjistrimi

Pasuritë financiare

Banka ç'regjiston një pasuri financiare kur mbarojnë të drejtat kontraktuale për rrjedhat e parave nga pasuria financiare, ose transferon të drejtat për të marrë rrjedhje monetare kontraktuale në një transaksion në të cilin në të vërtetë transferohen të gjitha risqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë financiare ose në të cilën Banka as nuk transferon dhe as mban në mënyrë thelbësore të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mban kontrollin e pasurisë financiare. Çdo interes në pasuritë financiare të transferuara që kualifikohen për ç'regjistrim që është krijuar ose mbajtur nga Banka, njihet si një pasuri ose detyrim i veçantë.

Në momentin e ç'regjistrimit të një pasurie financiare, diferenca midis vlerës kontabël të pasurisë (ose vlerës së mbartur të alokuar për pjesën e pasurisë së transferuar), dhe totalit të (i) konsideratës së marrë (përfshirë çdo pasuri të re të përfituar ose detyrimi të supozuar) dhe (ii) çdo fitim ose humbje kumulative që është njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse, njihet në fitim ose humbje.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RENDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

g) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Detyrimet financiare

Banka ç'regjistron një detyrim financiar kur detyrimet kontraktuale shlyhen, anulohen ose kanë përfunduar.

(iv) Matja me kosto të amortizuar

Kostoja e amortizuar e një pasurie ose detyrimi financiar është vlera me të cilën matet pasuria ose detyrimi financiar në njohjen fillestare, minus shlyrjet e proincipalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën e interesit efektiv të çdo ndryshimi midis shumës fillestare të njohur dhe shumës së maturitetit, minus çdo ulje të rënies në vlerë.

(v) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë

Rënia në vlerë e kredive dhe paradhënieve

Në çdo datë raportimi, Banka vlerëson nëse ka evidencë objektive që pasuritë financiare të cilat nuk mbahen me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes kanë rënë në vlerë. Një pasuri financiare ose një grup i pasurive financiare bjen në vlerë kur evidenca objektive tregon se një ngjarje që sjell humbje ka ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë dhe se ngjarja që sjell humbje ka një ndikim në rrjedhat e ardhshme të parave të pasurisë ose grupeve të pasurive dhe që mund të vlerësohet me saktësi.

Evidenca objektive që pasuritë financiare kanë rënë në vlerë mund të përfshijë vështirësi të konsiderueshme financiare të huamarrësit ose emetuesit, dështim ose vonesa nga huamarrësi, ristrukturimin e një kredie nga Banka me kushte që Banka nuk do t'i konsideronte ndryshe, indikacione që një huamarrës ose emetues do të falimentojë, zhdukja e një tregu aktiv për një letër me vlerë, ose të dhëna të tjera të dukshme, që kanë të bëjnë me një grup të pasurive, siç janë ndryshimet negative në statusin e pagesave të huamarrësve ose emetuesve në grup, ose kushteve ekonomike që lidhen me dështimet në Bankë.

Banka i konsideron evidencat e rënies në vlerë për kreditë dhe paradhëniet në një pasuri në një nivel specifik dhe të përgjithshëm. Të gjitha kreditë dhe paradhëniet e rëndësishme individuale vlerësohen specifikisht për rënie në vlerë. Ato që zbulohen se nuk janë të rëna në vlerë vlerësohen pastaj kolektivisht për çdo rënie në vlerë që ka ndodhur por ende nuk është identifikuar. Kreditë dhe paradhëniet me karakteristika të ngjashme të riskut.

Për qëllim të një vlerësimi kolektiv të rënies në vlerë, pasuritë financiare grupohen në bazë të karakteristikave të ngjashme të riskut kreditor (lloji dhe shuma e kredisë). Bazuar në të dhënat historike për secilën nga këto grupe llogaritet një faktor humbjeje. Këta faktorë të pritshëm të humbjes janë përshtatur për gjykimin e menaxhmentit nëse kushtet e tanishme ekonomike dhe të kreditimit janë të tilla që humbjet faktike ka të ngjarë të jenë më të mëdha ose më të vogla sesa ato të sugjeruara nga trendet historike, dhe më pas ato të aplikohen për të vlerësuar humbjen e rënia në vlerë për secilin grup. Normat e vonesës, nivelet e humbjeve dhe koha e pritshme e rikuperimeve të ardhshme përcaktohen rregullisht në krahasim me rezultatet aktuale për të siguruar që ato të mbeten të përshtatshme.

Humbjet nga rënia në vlerë e pasurive të matura me koston e amortizuar llogariten si diferenca midis vlerës kontabël dhe vlerës aktuale të rrjedhës së parasë së parashikuar të zbritur me normën fillestare të interesit efektiv të pasurisë.

Nëse kushtet e një pasurie financiare rinegocohen ose modifikohen ose një pasuri financiare ekzistuese zëvendësohet me një të re për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit, atëherë bëhet një vlerësim nëse pasuria financiare duhet të ç'regjistrohet.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

g) Pasuritë financiare dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(v) Identifikimi dhe matja e rënies në vlerë (vazhdim)

Nëse rrjedhat e parave të pasurisë të rinegociuar janë dukshëm të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për rrjedhat e parave nga pasuria financiarë konsiderohen të kenë skaduar. Në këtë rast pasuria fillestarë financiare çregjistrohet dhe pasuria e re financiare njihen me vlerën e drejtë.

Humbja nga rënia në vlerë matet si vijon:

- Nëse ristrukturimi i pritshëm nuk rezulton në çregjistrimin e pasurisë ekzistuese, rrjedhat e vlerësuarat të parasë që rrjedhin nga pasuria e modifikuar financiare përfshihen në matjen e aktivitetit ekzistues bazuar në kohën e pritshme të tyre dhe shumat e zbritura në normën fillestare të interesit efektiv të pasurisë ekzistuese financiare.
- Nëse ristrukturimi i pritshëm rezulton në çregjistrimin e pasurisë ekzistuese, atëherë vlera e drejtë e pritshme e pasurisë së re trajtohet si rrjedha e parave të gatshme nga pasuria financiare ekzistuese në kohën e çregjistrimit të saj. Kjo shumë zbritet nga data e pritshme e çregjistrimit deri në datën e raportimit duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv të pasurisë ekzistuese financiare.

Humbjet nga rënia në vlerë njihen në fitim ose humbje dhe pasqyrohen në një llogari të lejimit kundrejt kredive dhe paradhënies. Kur një ngjarje e ndodhur pas njohjes së rënies në vlerë shkakton zvogëlimin e humbjes nga rënia në vlerë, zvogëlimi në humbje nga rënia në vlerë kthete në fitim ose humbje.

Humbjet njihen në fitim ose humbje dhe pasqyrohen në një llogari të lejimit kundrejt kredive dhe paradhënies. Kreditë janë shlyer pasi janë marrë masa të arsyeshme për mbledhjen në përputhje me politikën e vendosur të Bankës. Kur një ngjarje pasuese shkakton zvogëlimin e shumës së humbjes nga rënia në vlerë, zvogëlimi në humbjen nga rënia në vlerë kthehet në fitim ose humbje.

Rënia në vlerë e pasurive financiare të mbajtura për shitje

Banka vlerëson në çdo datë raportimi nëse ka evidencë objektive që një pasuri financiare ose një grup pasurish financiarë ka rënë në vlerë. Në rast të investimeve në kapital të klasifikuara si të vlefshme për shitje, një rënie e ndjeshme ose e shtrirë në vlerën e drejtë të letrave me vlerë nën koston e tij është konsideruar në përcaktimin nëse pasuritë janë rënë në vlerë ose jo. Në qoftë se, në një periudhë në vijim, vlera e drejtë e një instrumenti të borxhit të klasifikuar si i vlefshëm për shitje rritet, dhe rritja mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pasi është njohur humbja nga rënia në vlerë, atëherë humbja nga rënia në vlerë kthehet përmes fitimit ose humbjes, përndryshe çdo rritje në vlerë të drejtë njihet përmes ATGJ.

h) Paraja dhe ekuivalentet e parasë

Paraja dhe ekuivalentet e saj përfshijnë monedhat dhe kartëmonedhat në arkë, gjendjet e pakufizuara në Bankën Qendrore dhe pasuritë financiare shumë likuide me maturim fillestar tre mujor apo edhe më pak nga data e blerjes që janë subjekt i një risku të pa konsiderueshëm të ndryshimit të vlerës së tyre të drejtë, dhe që përdoren nga Banka për menaxhimin e zotimeve të saj afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentet e saj mbahen me kosto të amortizuara në pasqyrën e pozicionit financiar.

i) Depozitat, huamarrjet dhe kreditë e varura

Depozitat, huamarrjet dhe kreditë e varura janë burimet kryesore të Bankës për financim.

Depozitat, huamarrjet dhe kreditë e varura maten me vlerën e drejtë minus kostot direkte të transaksionit dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

j) Pasuritë e riposeduara

Kolaterali i mbajtur në bazë të marrëveshjes së kredisë mund të posedohet nga Banka vetëm në rast të dështimit të huamarrësit dhe kryerjes së procedurave ligjore në përputhje me legjislacionin e Kosovës që i mundëson Bankës të marrë titullin e plotë juridik dhe pronësinë. Vetëm pas përfundimit të këtyre procedurave, Banka mund të shesë ose transferojë kolateralin. Pasuritë e riposeduara fillimisht njihen në shumën e përcaktuar dhe më pas maten me vlerën më të ulët të kostos dhe vlerën neto të realizueshme dhe çdo fitim ose humbje nga shitja e këtyre pasurive njihet në fitim ose humbje.

Nga njohja fillestare, Banka klasifikon pasurinë e riposeduar në minimum si klasifikim nën standard dhe rezervon provizionimin sipas klasifikimit. Përveç kësaj, Banka njeh kolateralin e riposeduar si një pasuri vetëm kur ka titull të plotë juridik të kolateralit dhe vlera e drejtë e kolateralit mund të përcaktohet me besueshmëri. Banka nuk mund të shesë, transferojë ose ri-pengojë kolateralin nëse procedurat ligjore për transferimin e pronësisë si rezultat i vonesës nuk janë plotësuar. Banka mban posedimin e pronave të fituara përmes zbatimit në formën e një hipoteke, për një periudhë maksimale prej pesë vjetësh. Nëse, brenda pesë vjetësh, pasuria nuk është shitur nga Banka, ajo mbahet me zero vlerë.

k) Prona dhe pajisjet

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve janë matur sipas kostos minus zhvlerësimin e akumuluar dhe ndonjë humbje të akumuluar nga rënia në vlerë.

Kostoja përfshin shpenzime që janë drejtpërdrejtë të lidhura me blerjen e pasurisë. Softueri i blerë që është thelbësor për funksionimin e pajisjes përkatëse kapitalizohet si pjesë e asaj pajisje.

Kur pjesë të një zëri të pasurive afatgjata kanë jetëgjatësinë e dobishme të ndryshme, ato llogariten si artikuj të veçantë (përbërësit madhor) të pronës dhe pajisjeve.

Çdo fitim ose humbje nga nxjerrja jashtë përdorimit të një zëri të pronës dhe pajisjeve (llogaritur si diferencë midis të ardhurave neto nga shitja dhe vlerës kontabël neto të zërit), njihet në të ardhura të tjera në fitim ose humbje.

(ii) Kostot pasuese

Kostot pasuese janë kapitalizuar vetëm kur vërtetohet që benefitet ekonomike të ardhshme të atij shpenzimi do të rrjedhin në bankë. Riparimet e vazhdueshme dhe mirëmbajtja janë ngarkuar në shpenzime në periudhën që kanë ndodhur.

(iii) Zhvlerësimi

Zërat e pronës dhe pajisjeve zhvlerësohen nga data kur ato janë në dispozicion për përdorim. Zhvlerësimi llogaritet për të shlyer koston e artikujve të pronës dhe pajisjeve minus vlerat e përlllogaritura të mbetura të këtyre pasurive përgjatë jetës së parashikuar të përdorimit. Zhvlerësimi njihet në fitim ose humbje.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

k) Prona dhe pajisjet (vazhdim)

Zhvlërësimi njihet në fitim ose humbje në bazë lineare përgjatë jetës së dobishme të çdo pjese të një zëri të pronës dhe pajisjeve. Jetëgjatësia për periudhën aktuale dhe krahasuese është si vijon:

	Jetëgjatësia
Ndërtesat	20 vite
Kompjuteret dhe pajisjet e ngjashme	5 vite
Automjetet	5 vite
Mobilje dhe pajisje	5 vite

Përmirësimet e objekteve me qira zhvlërësohen duke përdorur metodën lineare gjatë afatit më të shkurtër të qirasë, dhe të jetës së tyre të dobishme. Jeta e dobishme e përmirësimeve në objektet e marruar me qira është 5 vjet.

Metodat e zhvlërësimit, jetëgjatësia e dobishme dhe vlerat e mbetura janë ri-vlerësuar në datën e raportimit dhe janë rregulluar atëherë kur duhet.

l) Pasuritë e paprekshme

Softuerët e blerë nga Banka janë matur me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe minus ndonjë humbje e akumuluar nga rënia në vlerë. Shpenzimet e mëvonshme mbi pasuritë e sofverëve kapitalizohen vetëm kur rrisin përfitimet e ardhshme ekonomike të trupëzuara në pasurinë specifike për të cilin lidhen. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen kur ndodhin.

Amortizimi njihet në fitim ose humbje gjatë jetës së dobishme të pasurisë, që nga data që është në dispozicion për përdorim.

Softueri amortizohet duke përdorur metodën lineare gjatë jetës së dobishme prej pesë viteve.

Metodat e amortizimit, jeta e dobishme dhe vlera e mbetur rishikohen në çdo datë raportimi dhe rregullohen nëse është e përshtatshme

m) Rënia në vlerë e pasurive jo financiare

Vlera kontabël e pasurive jo-financiare të Bankës, përveç pasurive për tatime të shtyra, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka ndonjë tregues për rënie në vlerë. Nëse ka tregues të tillë atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë. Një humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një pasurie e tejkalon shumën e saj të rikuperueshme. Shuma e rikuperueshme e një pasurie është më e madhe nga vlera e tij në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostoja për shitje.

Në vlerësimin e vlerës në përdorim, rrjedhat e ardhshme të parasë janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë skontimi para taksave që reflektojnë vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe risqet specifike për pasurinë.

Humbjet nga rënia në vlerë janë njohur në fitim apo humbje. Humbja nga rënia në vlerë kthehet deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur zhvlërësimin ose amortizimin, në qoftë se nuk është njohur humbja nga rënia në vlerë

n) Provizionet

Një provizion njihet nëse si pasojë e një ngjarje të mëparshme, ku Banka ka një obligim ligjor aktual apo konstruktiv që mund të vlerësohet me saktësi, dhe ka mundësi që një dalje e të mirave materiale do të kërkohet për të shlyer obligimin. Provizionet përcaktohen duke skontuar rrjedhën e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën e parasë në kohë dhe sipas rastit, me rreziqet specifike të detyrimit. Diskontimi i pashmangshëm njihet si kosto financiare.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME KONTABËL (VAZHDIM)

o) Përfitimet e punonjësve

(i) Planet e përcaktuara të kontributeve

Detyrimet për kontributet në planet e përcaktuara të kontributeve njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Banka paguan vetëm kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që ofrojnë përfitime në formë të pensioneve për punonjësit me rastin e pensionimit. Autoritetet lokale janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Kosovë sipas një plani të përcaktuar të kontributeve për pensione.

(ii) Përfitimet afatshkurtëra

Detyrimet për përfitimet afatshkurtra të punëtorëve maten mbi një bazë të paskontuar dhe njihen si shpenzime në momentin e ofrimit të shërbimit. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet sipas një bonusi afatshkurtër në të holla ose sipas planit për ndarjen e fitimit nëse Banka ka një detyrim ligjor aktual ose konstruktiv për të paguar këtë vlerë si rezultat i shërbimeve në të kaluarën të ofruara nga punonjësi me ç'rast detyrimi mund të vlerësohet me saktësi.

p) Garancionet financiare dhe zotimet për hua

Detyrimi i Bankës sipas secilit garancion matet me vlerën më të lartë të shumës së njohur fillimisht minus amortizimit kumulativ i njohur në pasqyrën e të ardhurave, dhe provizionit sipas matjes me HPK. Për këtë qëllim, Banka vlerëson HPK-të bazuar në vlerën aktuale të pagesave të pritshme për të rimbursuar mbajtësin për një humbje kredie që ajo shkakton. Mangësitë janë zbritur nga një përafrim me normën e interesit të rregulluar nga risku që lidhet me ekspozimin. HPK-të që lidhen me kontratat e garancioneve financiare njihen brenda provizioneve.

q) Garanacionet financiare dhe zotimet për hua

Garancionet financiare janë kontrata që e detyrojnë Bankën që të bëjë pagesa specifike për të rimbursuar mbajtësin për një humbje që lindë kur një debitor specifik nuk paguan në afat sipas termave të një instrumenti huadhënës. Angazhimet për hua janë angazhimet e përcaktuara për të siguruar kredi sipas termave dhe kushteve të para-përcaktuara. Angazhime të tilla financiare regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar, nëse dhe kur ato bëhen të pagueshme.

r) Dividendët

Dividendët nga aksionet e zakonshme njihen në ekuitet në periudhën në të cilën ato janë miratuar nga aksionarët e bankës. Dividendët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit janë paraqitur si ngjarje pas përfundimit të periudhës së raportimit.

s) Rezervat e ekutetit

Rezervat e regjistruara në ekuitet në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës përbëhen nga:

- Rezerva e vlerës së drejtë, që përfshin ndryshimet në vlerën e drejtë të pasurive financiare në vlerën e drejtë përmes investimeve në të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse;
- Rezervat tjera të kapitalit, që përfshinë dallimin ndërmjet humbjeve të akumuluar sipas SNRF dhe BQK;
- Rezerva e rivlerësimit, që përfshinë kolateralin e ri poseduar të regjistruar në pasuri dhe pajisje nga Banka.

4. ADAPTIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE

4.1 Standardet dhe interpretimet e lëshuara, por ende jo efektive dhe që nuk janë adoptuar

Ekzistojnë një numër standardesh, ndryshimesh në standarde dhe interpretime të cilat janë lëshuar nga BSNK që janë efektive në periudhat e ardhshme të kontabilitetit që Banka ka vendosur të mos i adoptojë para afatit. Më të rëndësishmet nga këto janë si më poshtë, të cilat janë të gjitha efektive për periudhën që fillon nga 1 Janari 2020:

- SNK 1 Prezantimi i Pasqyrave Financiare dhe SNK 8 Politikat e Kontabilitetit, Ndryshimet në Vlerësimet dhe Gabimet e Kontabilitetit (Ndryshimi - Përkufizimi i Materialit)
- SNRF 3 Kombinimet Biznesore (Ndryshimi - Përkufizimi i Biznesit)
- Rishikimi i Kuadrit Konceptual për Raportimin Financiar

Ndryshimet janë bërë në SNK 28 duke sqaruar se SNRF 9, përfshirë kërkesat e tij për zhvlerësim, vlen për interesat afatgjata. Kërkesat e pritshme të rënies në vlerë të kredisë në SNRF 9 aplikohen së pari për interesat afatgjata, të ndjekura nga rregullimet në vlerën e tyre kontabël të kërkuara nga SNK 28 (d.m.th. rregullime në vlerën kontabël të interesave afatgjata që vijnë nga alokimi i humbjeve të investitorit) i ndjekur nga përcaktimi nëse ka tregues të rënies në vlerë të cilat kërkojnë që një test i rënies në vlerë të aplikohet në të gjithë vlerën kontabël të mbetur të investimit në shoqëri ose ndërmarrje të përbashkët. Ndryshimet shoqërohen me një shembull që ilustron se si bashkëveprojnë kërkesat e SNK 28 dhe SNRF 9.

Kishte katër ndryshime si pjesë e Ciklit Vjetor të Përmirësimeve 2015-2018. Këto janë bërë për SNRF 3 Kombinimet e Biznesit dhe SNRF 11 Aranzhimet e Përbashkëta, SNK 12 Taksat mbi të Ardhurat dhe SNK 23 Kostot e Huamarrjes.

- SNRF 3: Një Bank ri-mat interesin e saj të mbajtur më parë për një operacion të përbashkët kur merr kontrollin e biznesit.
- SNRF 11: Një Bankë nuk e rivlerëson interesin e saj të mbajtur më parë për një operacion të përbashkët kur merr kontrollin e përbashkët të biznesit.
- SNK 12: Një Bank llogarit për të gjitha pasojat e tatimit mbi të ardhurat e pagesave të dividendit në të njëjtën mënyrë.
- SNK 23: Një Bankë trajton si pjesë të huamarrjeve të përgjithshme çdo huazim të bërë fillimisht për të zhvilluar një aktiv të veçantë kur ai aktiv është gati për përdorimin ose shitjen e tij të synuar.

SNK 19 u ndryshua për të sqaruar se tani është e detyrueshme që kostoja aktuale e shërbimit dhe interesi neto për periudhën pas rivlerësimit të përcaktohen duke përdorur supozimet e përdorura për rivlerësimin për një ndryshim të planit, zvogëlimin ose shlyerjen. Për më tepër, ndryshimet janë përfshirë për të sqaruar efektin e një ndryshimi të planit, zvogëlimin ose shlyerjen e kërkesave në lidhje me tavanin e pasurisë.

Banka nuk pret që asnjë standard tjetër i lëshuar nga IASB, por ende jo efektiv, të ketë një ndikim material në Pasqyrat Financiare të Bankës.

4. ADAPTIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMEVE (VAZHDIM)

4.2 Standardet e lëshuara dhe efektive për periudhën vjetore (vazhdim)

SNRF 16 Qiratë

Banka ka vendosur të zbatojë standardin nga data e adoptimit të detyrueshëm 1 Janar 2019 duke përdorur metodën e modifikuar retrospektive, pa rivendosjen e krahasimeve dhe duke përdorur thjeshtime të caktuara të lejuara nga standardi. SNRF 16 përcakton parimet për njohjen, matjen, prezantimit dhe shpalosjen e qirave dhe kërkon që qiramarrësit të japin llogari për të gjitha qiradhëniet në bazë të një modeli të vetëm të bilancit të ngjashëm me kontabilitetin e qirave të financave sipas SNK 17. Standardi përfshinë dy përjashtime nga njohja për qiramarrësit – qiratë e pasurive me vlerë të ulët (p.sh. kompjuter personal) dhe qira afatshkurtëra (d.m.th., qira më një kontratë qiraje 12 muaj ose me pak). Në datën e fillimit të qirasë, qiramarrësi do të njohë një detyrim për të bërë pagesa të qirasë (d.m.th., detyrimin e qirasë) dhe një pasuri që përfaqëson të drejtën për të përdorur pasurinë gjatë periudhës së qirasë (d.m.th., e drejta e përdorimit të pasurisë). Kontabiliteti i qirasë sipas SNRF 16 është në thelb i pandryshuar nga kontabiliteti i sotëm sipas SNK 17.

Detyrimet e qirasë sipas SNRF 16 mund të jenë të rendësishme në varësi të vlerës së qirasë dhe kohëzgjatjes së pritshme të kontratave të qirasë, rrjedhimisht mund të ndikojnë në menyrën e llogaritjes së mjaftueshmërisë së kapitalit dhe kujfijve të tjerë rregullator.

E drejta e përdorimit të asetit për pronat matet në tranzicion sikur rregullat e reja të ishin zbatuar gjithnjë. Të gjitha të drejtat e përdorimit të pasurisë maten me shumën e detyrimit të qirasë nga adoptimi (rregulluar për çdo shpenzim të parapaguar ose përlllogaritjes).

Në aplikimin e SNRF 16 për herë të parë, Banka ka përdorur ekspeditat praktike të mëposhtme të lejuara nga standardi:

- Duke aplikuar një normë të vetme zbritje në një portfolio të qirave me karakteristika të arsyeshme të ngjashme,
- Duke u mbështetur në vlerësimet nëse qiratë janë të mëdha (vështira) si një alternativë për kryerjen e një rishikimi të rënies në vlerë - nuk ka pasur kontrata të mëdha që nga 1 Janari 2019,
- Llogaritjen për qiratë operative me një afat të mbetur qiraje më pak se 12 muaj nga 1 Janari 2019 si qira afatshkurtra,
- Duke përjashtuar kostot fillestare direkte për matjen e aktivitetit të së drejtës së përdorimit të asetit në datën e aplikimit fillestar, dhe
- Duke përdorur mbikëqyrje në përcaktimin e afatit të qirasë kur kontrata përmban mundësi për të zgjatur apo përfunduar qiranë.

Banka gjithashtu ka zgjedhur të mos rivlerësojë nëse është kontrate, ose përmban një qira në datën e aplikimit fillestar. Përkundrazi, për kontratat e lidhura përpara dates së tranzicionit, Banka u mbështet në vlerësimin e saj duke aplikuar SNK 17, Qiratë, dhe KIRFN 4, duke përcaktuar nëse një marrëveshje përmban një qira.

Norma mesatare e ponderuar e huamarrjes në rritje e aplikuar nga Banka ndaj detyrimeve të marra me qira më 1 Janar 2019 ishte 2.97%.

Më 31 Dhjetor 2018, Banka kishte zotime për qira të paanuluara në vlerë prej 1,417 mijë Euro.

* Qiratë jo të anulueshme përfshijnë ato qira që mund të anulohen vetëm: (a) më shfaqjen e ndonjë kushti të ardhshëm, (b) me lejen e qiramarrësit nëse, (c) qiramarrësi hyn në një qira të re për pasurinë e njejtë ose një pasuri ekuivalente me të njëjtin huamarrës, ose (d) pas pagesës nga qiramarrësi të një shume të tillë shtesë në fillim të qirasë, vazhdimi i qirasë është mjaftueshëm i sigurt.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

4. ADAPTIMI I STANDARDEVE TË REJA OSE TË RISHIKUARA DHE INTERPRETIMET (VAZHDIM)

4.2 Standardet e lëshuara dhe efektive për periudhen vjetore (vazhdim)

Ndryshimi në politikën e kontabilitetit ka pasur ndikim në zërat në vijim në pasqyrën e pozicionit financiar më 1 Janar 2019:

<i>Në mijë Euro</i>	Shënimet	Ndikimi adaptimit të SNRF 16
Zvoglím në pronë dhe pajisje		-
Rritja e të drejtës së përdorimit të asetëve		1,417
Rritja në obligimet e qirasë		1,415
Rritja / (zvogëlimi) në ekuitet – fitimi i mbajtur, tatimin e shtyrë neto		-

Shpenzimet e interesit të përfshira në kosto financiare të vitit 2019 ishin 68 mijë Euro. Dalja totale e parasë së gatshme për qira në vitin 2019 ishte 746 mijë Euro.

Opcionet e zgjatjes dhe përfundimit të qirave janë të përfshira në një numër të pronave dhe pajisjeve në të gjithë Bankën. Këto përdoren për të maksimalizuar fleksibilitetin operacional në drejtim të administrimit të pasurive të përdorura në operacionet e Bankës. Shumica e opsioneve të zgjatjes dhe përfundimit të mbajtura janë të ushtrueshme vetëm nga Banka dhe jo nga qiradhënësi përkatës.

5. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

Menaxhmenti diskuton me Komitetin e Auditimit zhvillimin, zgjedhjen dhe paraqitjen e politikave kontabël kritike të Bankës dhe zbatimin e tyre si dhe supozimet e bëra në lidhje me pasiguritë e mëdha të vlerësimit. Informacioni në lidhje me supozimet dhe vlerësimet e pasigurive që kanë një risk të rëndësishëm të rezultojnë në një rregullim material brenda vitit të ardhshëm financiar dhe për gjykimet kritike në aplikimin e politikave kontabël që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare të veçanta janë shpalosur më poshtë.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e riskut financiar (shih Shënimin 27).

a) Humbjet e pritshme kreditore (politikat e zbatueshme pas 1 Janar 2018)

Pasuritë financiare e llogaritura me kosto të amortizuar ose VDATGJ vlerësohen për rënie në vlerë në bazë të shënimin 3 (e) (vii). Banka rishikon vlerësimet dhe gjykimet në baza të rregullta.

Banka mat humbjet e pritshme nga kreditë të një instrumenti financiar në një mënyrë që reflekton:

(i) një sasi të paanshme dhe me probabilitet të ponderuar që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme;

(ii) vlera kohore e parave; dhe

(iii) informacione të arsyeshme dhe të mbështetura që janë në dispozicion pa kostot dhe përpjekjet e panevojshme në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

5. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

b) Vlera neto e realizuar e pasurive të riposeduara

Banka ka krijuar një politikë në lidhje me vlerat e drejta të pasurive të riposeduara të cilat janë duke u matur me koston më të ulët dhe vlerën neto të realizueshme, që është çmimi i vlerësuar i shitjes së pronave minus shpenzimet për shitje. Matja e vlerës së drejtë përfshin përdorimin e vlerësimeve të pavarura të jashtme të pronës, nga një vlerësues që ka kualifikimet e duhura ligjore profesionale, e cila më pas është shqyrtuar nga Menaxhmenti i Bankës për inputet e rëndësishme jo të dukshme dhe ndonjë rregullim i nevojshëm për shlyerje.

Banka përgjithësisht i zbrit plotësisht në vlerë pasuritë e riposeduara nëse ato mbeten të pashitura për periudha më të gjata se 5 vjet. Matjet e vlerës së drejtë të përfshira në përcaktimin e vlerës neto të realizueshme të pasurive të riposeduara të Bankës kategorizohen në Nivelin 3 të hierarkisë së vlerës së drejtë.

Teknikat e vlerësimit dhe inputet e rëndësishme jo të vëzhgueshme

Tabela e mëposhtme tregon teknikën e vlerësimit të përdorur në matjen e vlerës së drejtë si dhe përdorimin e inputeve të rëndësishme të pavëzhgueshme.

Teknikat e vlerësimit	Inpute të rëndësishme të pavëzhgueshme
Referencë në tregun aktual: Modeli i vlerësimit përdor çmimet dhe informacione të tjera të gjeneruara nga transaksionet e tregut duke përfshirë pasuritë identike ose të krahasueshme, detyrimet, ose një grup të pasurive dhe detyrimeve (p.sh. një biznes)	Çmimet e tregut janë modifikuar për të pasqyruar si në vijim: • nivelin e transaksioneve të tregut, kur aktiviteti i tregut është i ulët ose çmimi për një pronë të njëjtë është i veshitirë për tu marrë; • gjendja specifike e secilës pronë (ndërtim, pozita etj).

c) Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë të pasurive dhe detyrimeve financiare për të cilat nuk ka çmim tregu kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në shënimin 3. (e). (vii). Për instrumentet financiare që tregtohen rrallë dhe kanë pak transparencë të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve rreth çmimit dhe rreziqe të tjera që ndikojnë në instrumentin specifik.

Banka vlerëson vlerën e drejtë duke shfrytëzuar hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- Niveli 1: Çmim i kuotuar i tregut në tregje aktive për instrumentet identike;
- Niveli 2: Metodë vlerësimi bazuar në inpute të vlerësueshme. Kjo kategori përfshin instrumentet e vlerësuara duke shfrytëzuar: çmimet e tregut për instrumente të ngjashme në tregjet aktive; çmimet e tregut për instrumente të ngjashme në tregjet më pak aktive; apo teknika tjera të vlerësimit në të cilat të gjithë faktorët material në mënyrë direkte apo indirekte janë të vëzhgueshëm nga të dhënat e tregut;
- Niveli 3: Metodë vlerësimi bazuar në inpute të rëndësishme jo të vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin të gjithë instrumentet për të cilët teknikat e vlerësimit përfshijnë faktor që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe faktorët e pavëzhgueshëm kanë një ndikim material në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshin instrumentet që janë vlerësuar në bazë të çmimeve të tregut për instrumente të ngjashme për të cilat rregullime apo gjykime materiale jo të vëzhgueshme kërkohen për të reflektuar dallimet mes instrumenteve.

Vlerësimi i vlerës së drejtë është shpalosur në shënimin 5 d) më poshtë.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. PËRDORIMI VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

d) Shpalosjet dhe vlerësimi e vlerës së drejtë

Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në instrumentet financiar në pasqyrën ekzistuese të pozicionit financiar të Bankës pa u përpjekur për të vlerësuar vlerën e biznesit të pritshëm dhe vlerën e pasurive dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Instrumentet financiare - hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme tregon vlerën e drejtë të instrumentëve financiar të matura dhe jo të matura me vlerën e drejtë dhe i analizon ato sipas nivelit të tyre në hierarkinë e vlerës së drejtë, në të cilin është kategorizuar secila matje me vlerën e drejtë. Asnjë zë nuk ka matje të vlerës së drejtë në përputhje me Nivelin 1.

	2019			2018 Rilëshuar		
	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3	Vlera kontabël	Vlera e drejtë Niveli 2	Vlera e drejtë Niveli 3
Pasuritë financiare të matura me vlerën e drejtë						
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes ATGJ	38,713	38,646	-	30,138	30,138	-
Pasuritë financiare jo të matura sipas vlerës së drejtë						
Paraja e gatshme dhe në banka	63,631	-	63,631	57,825	-	57,825
Kreditë dhe paradhëniet për banka	6,053	-	6,053	4,788	-	4,788
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	182,164	-	180,144	158,106	-	156,351
Pasuritë tjera financiare	206	-	206	378	-	378
Detyrimet financiare jo të matura sipas vlerës së drejtë						
Detyrime ndaj klientëve	253,955	-	254,863	221,593	-	222,385
Kreditë e varura	502	-	499	1,342	-	1,338
Huamarrjet	6,333	-	5,397	4,285	-	3,652
Detyrimet tjera financiare	1,778	-	1,778	1,399	-	1,399

Instrumentet financiare - hierarkia e vlerës së drejtë

Vlera e drejtë për pasuritë dhe detyrimet financiare të mësipërme janë përcaktuar duke përdorur nivelin 2 dhe 3 të inputeve të përshkruara më lartë.

Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në instrumentet financiare ekzistues në pasqyrën e pozicionit financiar të Bankës, pa u përpjekur të vlerësojnë vlerën e biznesit të parashikuar në të ardhmen dhe vlerën e pasurise dhe detyrimeve që nuk konsiderohen instrumente financiare.

Llogaritë me bankat

Llogaritë nga bankat e tjera përfshijnë plasmanet ndërbankare. Përderisa kreditë, paradhëniet dhe depozitat janë afatshkurtëra dhe me norma të ndryshueshme, vlera e tyre e drejtë konsiderohet të jetë e barabartë me vlerën e tyre kontabël.

Bonot e thesarit

Bonot e thesarit përfshijnë bono të emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për t'i mbajtur deri në maturitet. Vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur një model të aktualizimit të rrjedhave të parave bazuar në një lakore aktuale të kthimit të përshtatshëm për periudhën e mbetur deri në maturim.

Obligacionet

Obligacionet janë obligacione të emetuara nga Qeveria e Kosovës, të cilat janë blerë me qëllim për tu mbajtur deri në maturitet. Çmimet e kuotuar në tregjet aktive nuk ishin të vlefshme për këto letra me vlerë. Megjithatë, ka pasur informacione të mjaftueshme të vlefshme për të matur vlerat e drejta të këtyre letrave me vlerë në bazë të inputeve të vëzhgueshme të tregut.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

5. PËRDORIMI VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE (VAZHDIM)

d) Shpalosjet dhe vlerësimi e vlerës së drejtë

Kreditë dhe paradhëniet për klientë

Kur është e mundur, vlera e drejtë e kredive dhe paradhënieve është e bazuar në transaksionet e vëzhgueshme të tregut. Kur transaksionet e vëzhgueshme të tregut nuk janë në dispozicion, vlera e drejtë është vlerësuar duke përdorur metodat e vlerësimit, të tilla si teknikat e rrjedhave të aktualizuara të parasë. Teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme kreditore, normat e interesit dhe normat e parapagimit. Për të përmirësuar saktësinë e vlerësimit të kredive tregtare dhe të bizneseve të vogla, kreditë homogjene grupohen në portofolio me karakteristika të ngjashme.

Portofolio i kredive të Bankës ka një vlerë të drejtë të vlerësuar afërsisht si e barabartë me vlerën e saj kontabël për shkak të natyrës së tyre afatshkurtër apo të normave të interesit të cilat përafrojnë me normat e tregut. Pjesa më e madhe e portofolios së kredive është subjekt i ndryshimit të çmimeve brenda një viti.

Detyrimet ndaj klienteve, huamarrjet dhe kreditë e varura

Vlera e drejtë e kredive të varura, dhe depozitat nga klientët janë vlerësuar duke përdorur teknika të aktualizimit të rrjedhës së parasë, duke zbatuar normat që janë ofruar për depozitat dhe për kredinë e varur me maturitet dhe kushte të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave të pagueshme sipas kërkesës është shuma e pagueshme në datën e raportimit.

6. SHPALOSJET E TRANZICIONIT

a) Klasifikimi i pasurive dhe detyrimeve financiare prej SNK 39 to SNRF 9

Në faqet në vijim përcaktohet ndikimi i adoptimit të SNRF 9 në pasqyrën e pozicionit financiar dhe fitimet e mbajtura përfshirë efektin e zëvendësimit të llogaritjeve të humbjeve nga kreditë të SNK 39 me HPK-të e SNRF 9.

		SNK 39	SNRF 9	
		Vlera kontabel me 31 Dhjetor 2017	Kategoritë e matjes	Vlera kontabel me 1 Janar 2018
Kategoria e matjes				
Pasuritë financiare				
Paraja e gatshme dhe në banka	Kosto e amortizuar (Kreditë dhe llogaritë e arkëtueshme)	17,833	Kosto e amortizuar	17,819
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	Kosto e amortizuar (Kreditë dhe llogaritë e arkëtueshme)	33,998	Kosto e amortizuar	33,968
Kreditë dhe paradhëniet për banka	Kosto e amortizuar (Kreditë dhe llogaritë e arkëtueshme)	1,450	Kosto e amortizuar	1,446
Investimet në letra me vlerë	VDATGJ (Të mbajtura për shitje)	17,152	VDATGJ	17,138
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	Kosto e amortizuar (Kreditë dhe llogaritë e arkëtueshme)	132,551	Kosto e amortizuar	131,967
Pasuritë jo financiare				
Detyrimet jo financiare				
Provizionet (garancionet financiare)	Kosto e amortizuar (Kreditë dhe llogaritë e arkëtueshme)	(19)	Kosto e amortizuar	(13)
Detyrimi i tatimit të shtyrë	Kosto e amortizuar	(124)	Kosto e amortizuar	(84)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***6. SHPALOSJET E TRANZICIONIT (VAZHDIM)****b) Rakordimi i vlerave kontabël të pasurisë dhe detyrimeve financiare nga SNK 39 në SNRF 9**

	SNK 39 Vlera kontabël më 31 Dhjetor 2017	Riklasifikimi	Rimatjet	SNRF 9 Vlera kontabël më 1 Janar 2018 Rilëshuar
<i>Kosto e amortizuar</i>				
Paraja e gatshme dhe në banka				
Gjendja fillestare sipas SNK 39 dhe gjendja përfundimtare sipas SNRF 9	17,833	-	-	17,833
Rimatjet: lejimet për HPK			(14)	(14)
Gjendja përfundimtare sipas SNRF 9	17,833	-	(14)	17,819
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës				
Gjendja fillestare sipas SNK 39	33,998	-	-	33,998
Rimatjet: lejimet për HPK	-	-	(30)	(30)
Gjendja përfundimtare sipas SNRF 9	33,998	-	(30)	33,968
Kreditë dhe paradhëniet për banka				
Gjendja fillestare sipas SNK 39	1,450	-	-	1,450
Rimatjet: lejimet për HPK	-	-	(4)	(4)
Gjendja përfundimtare sipas SNRF 9	1,450	-	(4)	1,446
Kreditë dhe paradhëniet ndaj klienteve				
Gjendja fillestare sipas SNK 39	132,551	-	-	132,551
Rimatjet: lejimet për HPK	-	-	(584)	(584)
Gjendja përfundimtare sipas SNRF 9	132,551	-	(584)	131,967
Gjithsej pasuritë financiare të matura me kosto të amortizuar	-	-	(632)	185,200

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***6. SHPALOSJET E TRANZICIONIT (VAZHDIM)****b) Rakordimi i vlerave kontabël të pasurisë dhe detyrimeve financiare nga SNK 39 në SNRF 9 (vazhdim)**

	SNK 39 Vlera kontabël më 31 Dhjetor 2017	Riklasifikimi	Rimatjet	SNRF 9 Vlera kontabël më 1 Janar 2018 Rideklaruar
<i>Investimet në letra me vlerë – Pasuritë financiare të mbajtura për shitje</i>				
Investimet në letra me vlerë – VDATGJ (instrumentet e borxhit)				
Gjendja fillestare sipas SNK 39	(17,152)	-	-	-
Zbritjet: te VDATGJ - instrumentet e borxhit	-	17,152	(14)	17,138
Gjendja përfundimtare sipas SNRF 9	-	17,152	(14)	17,138
Gjithsej pasuritë financiare të matura në VDATGJ			(14)	17,138
Detyrimet jo financiare				
Provizionet (garancionet financiare)				
Gjendja fillestare sipas SNK 39	(19)	-	-	(19)
Rimatjet: lejimet për HPK	-	-	6	6
Gjendja përfundimtare sipas SNRF 9	(19)	-	6	(13)
Detyrimi i tatimit të shtyrë				
Gjendja fillestare sipas SNK 39	(124)	-	-	(124)
Rimatjet: lejimet për HPK	-	-	40	40
Gjendja përfundimtare sipas SNRF 9	-	-	-	(84)
Gjithsej detyrimet jo financiare			46	(97)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***6. SHPALOSJET E TRANZICIONIT (VAZHDIM)****c) Rakordimi i humbjeve nga rënia në vlerë**

Kategoria e matjes	SNK 39 Humbja nga kredit e lejuara	Riklasifikimi	Rimatjet	SNRF 9 Humbja nga kredit e lejuara më 1 Janar 2018 Rilëshuar
Kreditë dhe llogaritë e arkëtueshme (SNK 39) / Pasuritë financiare me kosto të amortizuar (SNRF 9)				
Paraja e gatshme dhe në banka	-	-	(14)	(14)
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	-	-	(30)	(30)
Kreditë dhe paradhëniet për banka	-	-	(4)	(4)
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	(3,994)	-	(584)	(4,578)
Gjithsej	(3,994)	-	(632)	(4,626)
Instrumentet financiare të gatshme për shitje (SNK 39) / Pasuritë financiare në VDATGJ (SNRF 9)				
Investimet në letra me vlerë	-	-	(14)	(14)
Kontratat e kredive dhe kontratat e garancioneve financiare				
Kreditë dhe paradhëniet për klientët (kontratat e kredive)	-	-	(34)	(34)
Provizionet (kontratat e kredive)	-	-	-	-
Provizionet (garancionet financiare)	(19)	-	6	(13)
Gjithsej	(4,013)	-	(674)	(4,687)

Ndikimi i tranzicionit në SNRF 9 mbi rezervat dhe fitimin e mbajtur është si më poshtë:

	Rezervat dhe fitimi i mbajtur
Fitimi i mbajtur	
Gjendja përfundimtare sipas SNRF 39 (31 Dhjetor 2017)	8,924
Rregullimet e riklasifikimit në lidhje me adoptimin e SNRF 9	-
Njohja e humbjeve të pritshme nga kreditë sipas SNRF 9 përfshirë ato të matura në VDATGJ	(674)
Tatimi i shtyrë në lidhje me pikat e mësipërme	67
Gjendja fillestare sipas SNRF 9 (1 Janar 2018)	8,318
Gjithsej ndryshimet në ekuitet për shkak të adoptimit të SNRF 9	(606)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***7. TE ARDHURAT DHE SHPENZIMET NGA INTERESI**

Të ardhurat neto nga interesi përbëhen si në vijim:

	2019	2018
Të ardhurat nga interesi sipas normës efektive të interesit		
Kredi dhe paradhënie për klientët	14,296	12,940
Kredi dhe paradhënie për bankat	125	38
Investimet financiare	400	495
	14,821	13,473
Shpenzimet e interesit		
Depozitat nga klientët	(1,946)	(1,659)
Kreditë e varura	(275)	(83)
Huamarrjet	(178)	(105)
	(2,399)	(1,847)
Të ardhurat neto nga interesi	12,422	11,626

8. TE ARDHURAT NGA TARIFAT DHE KOMISIONET

	2019	2018
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet		
Transfere pagesash dhe transaksione	1,799	1,532
Tarifat e mirëmbajtjes së llogarive	944	627
Tarifat dhe komisionet tjera	294	208
Gjithsej të ardhurat nga tarifat dhe komisionet	3,037	2,367
Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve		
Tarifat dhe komisionet nga llogaritë bankare	(956)	(670)
Tarifat dhe komisionet nga shpërndarja e ndihmave sociale	(40)	(43)
Tarifa dhe komisione tjera	(51)	(46)
Gjithsej shpenzimet nga tarifat dhe komisionet	(1,047)	(759)
Të ardhurat neto nga tarifat dhe komisionet	1,990	1,608

9. TË ARDHURAT TJERA

	2019	2018
Fitimi nga shitja e pasurive të riposeduara	188	428
Kthimi neto i provizioneve për garanci	2	12
Të hyra tjera	34	76
Gjithsej	224	516

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***10. SHPENZIMET TJERA OPERATIVE**

	2019	2018
Shpenzimet e personelit (shih më poshtë)	3,909	3,760
Shpenzimet e qirasë	773	674
Zhvlerësimi dhe Amortizimi	992	812
Sigurimi dhe siguria fizike	679	651
Shërbimet komunale dhe karburanti	185	167
Riparimet dhe mirëmbajtja	82	69
Shpenzimet e komunikimit	195	195
Konsulenca	92	126
Shpenzimet ligjore	145	148
Shpenzimet e lëshimit të kartelave	381	270
Shpenzimet e marketingut dhe reklamimit	225	253
Shpenzimet e pastrimit	61	51
Materialet për zyrë	45	45
Shpenzimet e anëtarëve të bordit	46	42
Shpenzimet e udhëtimit	31	25
Shpenzime tjera	538	449
Gjithsej	8,379	7,737

Numri i të punësuarve më 31 Dhjetor 2019 është 366 (31 Dhjetor 2017: 339).

Shpenzimet e personelit përbëhen si më poshtë:

	2019	2018
Pagat dhe medijtjet	3,143	3,064
Kontributi pensional	160	157
Bonuset e përlogaritura	600	522
Kompensime tjera	6	17
Gjithsej	3,909	3,760

11. SHPENZIMET E TATIMIT NË FITIM

Ngarkesa e tatimit në fitim ndryshon nga shuma teorike që do të krijohet duke përdorur normën mesatare të ponderuar të tatimeve të zbatueshme për fitimet e Bankës si më poshtë:

	Norma Efektive e interesit	2019	Norma Efektive e interesit	2018 Rilëshuar
Fitimi para tatimit		7,032		6,400
Tatimi i llogaritur me 10%	10%	703	10%	640
Rregullimi për shkak të diferencës në provizionin për kredi bazuar në SNRF 9	0.54%	(38)	-	-
Efektivi në tatim i kredive të shlyera	0.05%	4	0.05%	4
Efektivi për shpenzimet e pazbritshme tatimore	0.14%	10	0.29%	21
Efektivi i tatimit për interesin aktual në depozita	0.77%	54	0.59%	43
Të ardhurat e interesit nga investimet e VDATGJ të tatuara në burim	0.57%	(40)	0.66%	(49)
Shfrytëzimi i humbjeve tatimore të bartura përpara	-	-	-	-
Tatimi në fitim	9.9%	693	10.3%	659

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***11. SHPENZIMET E TATIMIT NE FITIM (VAZHDIM)**

Tatimi i shtyrë është kalkuluar me normën prej 10%. Pasuritë nga të hyrat e shtyra tatimore janë njohur vetëm deri në masën që realizimi i përfitimit tatimor është i mundshëm.

	2019	2018 Rilëshuar
Detyrimi në fillim	370	268
Ndikimi i adoptimit të SNRF 9	(75)	54
Detyrimet pas adaptimit	295	322
Shtesat gjatë vitit	693	659
Pagesat gjatë vitit	(754)	(611)
Detyrimi në fund	235	370

Periudha për bartjen e humbjeve tatimore në pajtim me Ligjin mbi Tatimin në Kosovë është katër vite. Tatimi në fitim vlerësohet me normën 10% (2018:10%) nga të ardhurat e tatueshme.

Lëvizjet në pasuritë dhe detyrimet për tatimin e shtyrë janë prezantuar si në vijim:

	Levizjet ne tatim të shtyrë- Rilëshuar
Tatimi i shtyrë me 31 Dhjetor 2017	124
Ndikimi i adoptimit të SNRF 9 (Rilëshuar)	(40)
Tatimi i shtyrë me 1 Janar 2018	84
Levizjet e tatimit të shtyrë	(174)
Detyrimi i tatimit te shtyrë me 31 Dhjetor 2018	(90)
Ndikimi i adoptimit të SNRF 9	(74)
Detyrimi i tatimit të shtyrë me 1 Janar 2019	(164)
Levizjet e tatimit të shtyrë	90
Detyrimi i tatimit të shtyrë me 31 Dhjetor 2019	(74)

12. PARAJA E GATSHME DHE NË BANKA

	2019	2018
Paraja e gatshme	12,655	11,017
Paraja në banka	8,962	7,679
Gjithsej	21,617	18,696
Lejimet për HPK/Humbjet nga rënia në vlerë	(17)	(17)
Paraja e gatshme dhe në banka pas provizioneve	21,600	18,679

Paraja dhe ekuivalentët e saj përbëhen si në vijim:

	2019	2018
Paraja e gatshme dhe në banka	21,617	18,696
Gjendja e pakufizuar në BQK (shënimi 13)	21,395	21,444
Gjithsej	43,012	40,140

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***12. PARAJA E GATSHME DHE NË BANKA (VAZHDIM)**

Tabela më poshtë tregon kualitetin e portfolios kreditorë dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha bilancet janë performuese.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2019				2018			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	712	-	-	712	699	-	-	699
Mirë	20,905	-	-	20,905	17,997	-	-	17,997
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuara	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	21,617	-	-	21,617	18,696	-	-	18,696

Një analizë e ndryshimeve në raportin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	
	Më 1 Janar 2018	17,833	-	(14)	-
Të gjitha transferet	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	863	-	(3)	-	860
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(3)	-	(3)
Më 31 Dhjetor 2018	18,696	-	(17)	-	18,679
Të gjitha transferet	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	2,921	-	-	-	2,921
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	-	-	2,921
Më 31 Dhjetor 2019	21,617	-	(17)	-	21,600

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***13. GJENDJA ME BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS**

	2019	2018
Rezervat e detyrueshme	20,674	17,737
Llogaritë rrjedhëse	21,395	21,444
Gjithsej	42,069	39,181
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë	(38)	(35)
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës pas provizioneve	42,031	39,146

Në përputhje me kërkesat e BQK-së në lidhje me rezervën e depozitave për qëllime të likuiditetit, Banka duhet të mbajë një minimum prej 10% të depozitave të klientëve me maturitet deri në një vit, si rezerva të detyrueshme. Rezervat e detyrueshme duhet të përfaqësojnë instrumente me likuiditet të lartë, duke përfshirë para të gatshme, llogaritë në BQK, ose në bankat tjera në Kosovë, si dhe shumat e mbajtura në BQK nuk duhet të jenë më pak së gjysma e totalit të rezervave. Pasuritë me të cilat Banka mund të plotësojë kërkesat e likuiditetit janë depozitat në Euro me BQK-në dhe 50% e ekuivalentit në Euro të parave të gatshme në valuta lehtësisht të konvertueshme. Depozitat me BQK-në nuk duhet të jenë më pak se 5% e bazës së depozitave të aplikueshme.

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2019				2018			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Total
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mire	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	42,069	-	-	42,069	39,181	-	-	39,181
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	42,069	-	-	42,069	39,181	-	-	39,181

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***13. GJENDJA ME BANKËN QENDRORE TË KOSOVËS (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në raportin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	
	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	
Më 1 Janar 2018	33,998	-	(30)	-	33,968
Të gjitha transferet:					
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	5,183	-	(5)	-	5,178
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(5)	-	(5)
Më 31 Dhjetor 2018	39,181	-	(35)	-	39,146
Të gjitha transferet:					
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	2,888	-	(3)	-	2,885
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(3)	-	(3)
Më 31 Dhjetor 2019	42,069	-	(38)	-	42,031

14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR BANKA

	2019	2018
Depozita me afat		
Zirat Bankasi	2,204	2,000
BKT	1,843	1,775
IS Bankasi	2,008	1,000
	6,055	4,775
Llogaritë e bllokuara		
Raiffeisen Bank International	-	10
Zirat Bankasi	10	10
	10	20
Gjithsej	6,065	4,795
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë	(12)	(7)
Kreditë dhe paradhëniet për banka pas provizioneve	6,053	4,788

Kreditë dhe paradhëniet në Banka përfshijnë llogaritë e bllokuara në emër të garancioneve të klientëve.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***14. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR BANKA (VAZHDIM)**

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2019				2018			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	6,065	-	-	6,065	4,795	-	-	4,795
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	6,065	-	-	6,065	4,795	-	-	4,795

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	
	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	
Më 1 Janar 2018	1,450	-	(4)	-	1,446
Të gjitha transferet:	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	3,345	-	(3)	-	3,342
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(3)	-	(3)
Më 31 Dhjetor 2018	4,795	-	(7)	-	4,788
Të gjitha transferet:	-	-	-	-	-
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	-	-	-	-	-
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	1,270	-	(5)	-	1,265
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(5)	-	(5)
Më 31 Dhjetor 2019	6,065	-	(12)	-	6,053

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***15. PASURITË FINANCIARE SIPAS VLERËS SË DREJTË PËRMES TË ATGJ**

	2019	2018
Bono thesari	2,996	100
Obligacionet qeveritare	35,681	30,063
Gjithsej	38,677	30,163
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë	(31)	(25)
Provizionet neto	38,646	30,138

Gjatë vitit 2019 Banka ka shitur 7 instrumente financiare. Të gjitha instrumentet financiare janë shitur me çmim më të lartë në krahasim me çmimin e blerjes. Fitimi u njoh në pasqyrën e të ardhurave në shumë prej 1,003 mijë Euro (2018: 7 mijë Euro).

Tabela më poshtë tregon kualitetin kreditor dhe ekspozimin maksimal ndaj riskut kreditor bazuar në sistemin e brendshëm të klasifikimit të kredive të Bankës dhe në klasifikimin e fazës në fund të vitit. Shumat e paraqitura janë bruto nga rënia në vlerë dhe të gjitha janë duke performuar.

Klasifikimi i brendshëm i vlerësimit	2019				2018			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Shkëlqyeshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Shumë mirë	-	-	-	-	-	-	-	-
Mirë	38,677	-	-	38,677	30,163	-	-	30,163
Kënaqshëm	-	-	-	-	-	-	-	-
Nënstandard	-	-	-	-	-	-	-	-
Të rëna në vlerë	-	-	-	-	-	-	-	-
Të pavlerësuar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	38,677	-	-	38,677	30,163	-	-	30,163

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë është si më poshtë:

	Vlera Kontabël Bruto		HPK		Gjithsej
	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	Faza 1	Faza 2, 3 dhe POCI	
	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	
Më 1 Janar 2018	17,152	-	(14)	-	17,138
Të gjitha transferet					
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(9,432)	-	-	-	(9,432)
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	22,443	-	(11)	-	22,432
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(11)	-	(11)
Më 31 Dhjetor 2018	30,163	-	(25)	-	30,138
Të gjitha transferet					
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(17,445)	-	15	-	(17,430)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të gjeneruara ose të blera	25,959	-	(21)	-	25,938
Kreditë e shlyera	-	-	-	-	-
Ndryshimet neto në fitim dhe humbje	-	-	(6)	-	(6)
Më 31 Dhjetor 2019	38,677	-	(31)	-	38,646

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË**

	2019	2018 Rilëshuar
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	187,407	163,245
Interesi akruar	960	836
Tarifat e shtyra të disbursimit	(902)	(1,048)
Gjithsej	187,465	163,033
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë e kredive dhe paradhëniet për klientë	(5,301)	(4,927)
Kreditë dhe paradhëniet neto të klientëve	182,164	158,106

Një rikonsilim i kredive individuale dhe korporatë është dhënë në vijim:

	2019	2018 Rilëshuar
Vlera kontabël bruto		
Kreditë për korporatë	111,051	95,484
Kreditë individuale	76,414	67,549
	187,465	163,033
HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë		
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë – Kreditë individuale	(4,931)	(4,548)
Lejimet për HPK/ Humbjet nga provizionet – Kreditë për korporatë	(370)	(379)
Lejimet për HPK/ Humbjet nga rënia në vlerë e kredive dhe paradhëniet për klientë	(5,301)	(4,927)
Kreditë dhe paradhëniet neto të klientëve	182,164	158,106

Lëvizjet në provizionet për kreditë e rëna në vlerë dhe paradhenjet për klient janë si në vijim:

	2019	2018 Rilëshuar
Më 1 Janar	4,927	3,994
Rregullim shtesë në rezervë për gjendjen fillestare sipas SNRF 9	-	603
HPK/Provizioni për humbjet nga kreditë	692	438
Kreditë e shlyera	(318)	(108)
Më 31 Dhjetor	5,301	4,927

Banka menaxhon ekspozimet individuale të palëve në mënyrë që të jetë në përputhje me rregullat e Bankës Qendrore që kërkojnë që ekspozimet individuale kundrejt një pale të mos tejkalojnë 15% të Kapitali Tier I (ose 29,720 mijë Euro).

Më 31 Dhjetor 2019 dhe 2018 nuk ka ekspozime kundrejt një pale mbi 15% të limitit. Përveç kësaj, ekspozimi kumulativ i 10 klientëve kryesor të bankës është 11,897 mijë Euro ose 6.3% e portfolios kreditorë (2018: 9,754 mijë Euro ose 5.9%).

Vlera kontabël bruto për gjithsej kreditë është dhënë më poshtë:

Vlerësimi i brendshëm	2019				2018 Rilëshuar	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Gjithsej	Gjithsej
A0	173,535	-	-	-	173,535	147,730
A1	4,937	-	-	-	4,937	6,541
B	-	1,718	-	-	1,718	1,917
C	-	1,717	-	-	1,717	2,083
Vonesë	-	-	5,558	-	5,558	4,762
Gjithsej	178,472	3,435	5,558	-	187,465	163,033

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në vlerën kontabël bruto dhe lejimeve përkatëse për HPK është si më poshtë:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	154,271	4,000	4,762	163,033
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(1,871)	1,443	-	(428)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(619)	-	554	(65)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	563	(776)	-	(213)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(1,256)	1,013	(243)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	116	(186)	(70)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	7	-	(17)	(10)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(45,460)	(694)	(276)	(46,430)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(26,253)	(221)	(250)	(26,724)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	97,834	823	277	98,934
Kreditë e shlyera	-	-	(319)	(319)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2019	178,472	3,435	5,558	187,465

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2018	127,015	5,427	4,103	136,545
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(1,639)	1,185	-	(454)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(720)	-	601	(119)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	1076	(1,361)	-	(285)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(1,300)	987	(313)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	168	(209)	(41)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	202	-	(605)	(403)
Pagesat dhe pasuritë e tjera të ç'regjistruara përveç kredive të shlyera	(35,302)	(1,066)	(199)	(36,567)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(21,510)	(310)	(226)	(22,046)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	85,149	1,257	417	86,823
Kreditë e shlyera	-	-	(107)	(107)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2018	154,271	4,000	4,762	163,033

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Gjithsej kreditë	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2019	373	598	3,956	4,927
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(18)	177	-	159
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(3)	-	237	234
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	4	(114)	-	(110)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(198)	584	386
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	19	(86)	(67)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(9)	(9)
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	(116)	(44)	(32)	(192)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(84)	(63)	(77)	(224)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	192	122	202	516
Kreditë e shlyera	-	-	(319)	(319)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(25)	(101)	500	374
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2019	348	497	4,456	5,301
Gjithsej kreditë	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2018 - Rilëshuar	492	716	3,370	4,578
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(14)	109	-	95
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(7)	-	321	314
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	10	(180)	-	(170)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(147)	828	681
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	30	(140)	(110)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(594)	(594)
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	(173)	(36)	(24)	(233)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(122)	(107)	(84)	(313)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	187	213	386	786
Kreditë e shlyera	-	-	(107)	(107)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(119)	(118)	586	349
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2018	373	598	3,956	4,927

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Vlera kontabël bruto për gjithsej kreditë për korporata është dhënë më poshtë:

Vlerësimi i brendshëm	2019				2018	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Gjithsej	Rilëshuar Gjithsej
A0	99,086	-	-	-	99,086	81,631
A1	3,795	-	-	-	3,795	5,749
B	-	1,388	-	-	1,388	1,733
C	-	1,604	-	-	1,604	2,005
Vonesë	-	-	5,178	-	5,178	4,366
Gjithsej	102,881	2,992	5,178	-	111,051	95,484

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë për korporata është si më poshtë:

Gjithsej kreditë për korporata	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	87,380	3,738	4,366	95,484
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(1,551)	1,179	-	(372)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(451)	-	405	(46)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	508	(696)	-	(188)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(1,190)	959	(231)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	65	(123)	(58)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	2	-	(8)	(6)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(33,009)	(663)	(246)	(33,918)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(16,017)	(199)	(232)	(16,448)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	66,019	758	264	67,041
Kreditë e shlyera	-	-	(207)	(207)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2019	102,881	2,992	5,178	111,051

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Gjithsej kreditë për korporata	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2018 – Rilëshuar	72,038	5,144	3,810	80,992
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(1,419)	1,003	-	(416)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(536)	-	445	(91)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	996	(1,255)	-	(259)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(1,213)	915	(298)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	163	(202)	(39)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	187	-	(582)	(395)
Pagesat dhe asetet e ç'regjistruara tjera përveç kredive të shlyera	(26,173)	(1,037)	(166)	(27,376)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(12,940)	(287)	(199)	(13,426)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	55,227	1,220	401	56,848
Kreditë e shlyera	-	-	(56)	(56)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2018	87,380	3,738	4,366	95,484

Gjithsej kreditë për korporata	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12-muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2019	271	566	3,712	4,549
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(17)	154	-	137
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(2)	-	159	157
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	4	(104)	-	(100)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(189)	554	365
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	8	(60)	(52)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(5)	(5)
Ndryshimet në PDs/LGDs/EADs	(82)	(39)	(31)	(152)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(63)	(59)	(107)	(229)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	156	115	197	468
Kreditë e shlyera	-	-	(207)	(207)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(4)	(114)	500	382
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2019	267	452	4,212	4,931

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Gjithsej kreditë për korporata	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2018 – Rilëshuar	383	673	3,175	4,231
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(13)	87	-	74
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(6)	-	243	237
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	10	(168)	-	(158)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(130)	786	656
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	30	(135)	(105)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(581)	(581)
Ndryshimet në PDS/LGDs/EADs	(138)	(31)	(20)	(189)
Çregjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(103)	(103)	(78)	(284)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në çregjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	138	208	378	724
Kreditë e shlyera	-	-	(57)	(57)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(112)	(107)	536	317
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2018	271	566	3,711	4,548

Vlera kontabël bruto për gjithsej kreditë individuale është dhënë më poshtë:

Vlerësimi i brendshëm	2019				2018	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Gjithsej	Rilëshuar Gjithsej
A0	74,449	-	-	-	74,449	66,099
A1	1,142	-	-	-	1,142	792
B	-	330	-	-	330	184
C	-	113	-	-	113	78
Vonesë	-	-	380	-	380	396
Gjithsej	75,591	443	380	-	76,414	67,549

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga kreditë për kreditë individuale është si më poshtë:

Gjithsej kreditë individuale	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	66,891	262	396	67,549
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(320)	264	-	(56)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(168)	-	149	(19)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	55	(79)	-	(24)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(67)	54	(13)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	51	(62)	(11)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	5	-	(9)	(4)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(12,451)	(31)	(29)	(12,511)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(10,236)	(22)	(18)	(10,276)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	31,815	65	12	31,892
Kreditë e shlyera	-	-	(113)	(113)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2019	75,591	443	380	76,414

Gjithsej kreditë individuale	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2018 - Rilëshuar	54,977	283	293	55,553
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(220)	182	-	(38)
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(184)	-	156	(28)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	80	(106)	-	(26)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(86)	72	(14)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	4	(7)	(3)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	15	-	(23)	(8)
Ç'regjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(9,129)	(29)	(33)	(9,191)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhën e parasë	(8,570)	(22)	(27)	(8,619)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në ç'regjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	29,922	36	16	29,974
Kreditë e shlyera	-	-	(51)	(51)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2018	66,891	262	396	67,549

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Gjithsej kreditë individuale				
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2019	102	33	244	379
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(2)	25	-	23
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(1)	-	78	77
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	(10)	-	(10)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(8)	29	21
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	10	(26)	(16)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(5)	(5)
Ndryshimet në PDS/LGDs/EADs	(34)	(5)	(1)	(40)
Çregjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(21)	(6)	30	3
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në çregjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	36	6	7	49
Kreditë e shlyera	-	-	(111)	(111)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(22)	12	1	(9)
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2019	80	45	245	370
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
	HPK 12- muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Gjithsej kreditë individuale				
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 1 Janar 2018 - Rilëshuar	109	44	195	348
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(2)	22	-	20
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	(1)	-	78	77
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	(12)	-	(12)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(17)	42	25
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	(4)	(4)
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	(13)	(13)
Ndryshimet në PDS/LGDs/EADs	(34)	(6)	(4)	(44)
Çregjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(19)	(3)	(7)	(29)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë kontraktuale për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në çregjistrime	-	-	-	-
Kreditë e reja të gjeneruara ose të blera	49	5	8	62
Kreditë e shlyera	-	-	(51)	(51)
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(7)	(11)	49	31
Vlera e humbjeve të pritshme nga kreditë më 31 Dhjetor 2018	102	33	244	379

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***16. KREDITË DHE PARADHËNIET PËR KLIENTË (VAZHDIM)**

Një analizë e ndryshimeve të provizioneve për kreditë e rëna në vlerë për kreditë dhe paradhëni, sipas klasës, është si më poshtë:

	Korporatë	Individuale	Gjithsej
Më 1 Janar 2018	4,977	820	5,797
Ngarkesat për vitin	(461)	(45)	(506)
Vlerat e shlyera	(56)	(51)	(107)
Më 31 Dhjetor 2018	4,460	724	5,184
Riklasifikimi i gjendjes sipas SNRF 9 më 1 Janar 2019	88	(345)	(257)
Më 1 Janar 2019	4,548	379	4,927
Ngarkesat për vitin	494	198	692
Vlerat e shlyera	(111)	(207)	(318)
Më 31 Dhjetor 2019	4,931	370	5,301

17. PASURITË TJERA FINANCIARE

	2019	2018
Kërkesat nga klientët	60	14
Të hyrat akruale nga shërbimet bankare	86	88
Të hyrat akruale për tarifa dhe komisione	34	20
Të arkëtueshme tjera	26	256
Gjithsej	206	378

18. PASURITË E PAPREKSHME

	Softuerët
Kosto	
Gjendja më 1 Janar 2018	1,295
Shtesat gjatë vitit	281
Gjendja më 31 Dhjetor 2018	1,576
Shtesat gjatë vitit	350
Gjendja më 31 Dhjetor 2019	1,926
Amortizimi i akumuluar	
Gjendja më 1 Janar 2018	957
Amortizimi për vitin	217
Gjendja më 31 Dhjetor 2018	1,174
Amortizimi për vitin	237
Gjendja më 31 Dhjetor 2019	1,411
Vlera Kontabël neto	
Gjendja më 31 Dhjetor 2018	402
Gjendja më 31 Dhjetor 2019	515

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***19. PRONA DHE PAJISJET**

	Ndërtesat	Përmirësime në objektet me qira	Mobiljet dhe pajisjet	Kompjuterët dhe pajisje të ngjashme	Automjetet	Gjithsej
Kosto						
Gjendja më 1						
Janar 2018	683	947	517	1,440	750	4,337
Shtesat gjatë vitit	-	255	181	1,142	176	1,754
Shlyerjet gjatë vitit	-	(94)	(37)	(122)	(161)	(414)
Gjendja më 31						
Dhjetor 2018	683	1,108	661	2,460	765	5,677
Shtesat gjatë vitit	-	318	193	288	29	828
Shlyerjet gjatë vitit	-	(418)	(197)	(113)	(15)	(743)
Gjendja më 31						
Dhjetor 2019	683	1,008	657	2,635	779	5,762
Zhvlerësimi i akumuluar						
Gjendja më 1						
Janar 2018	7	608	484	1,040	473	2,612
Shtesat gjatë vitit	25	152	66	280	72	595
Shlyerjet gjatë vitit	-	(93)	(37)	(121)	(109)	(360)
Gjendja më 31						
Dhjetor 2018	32	667	513	1,199	436	2,847
Shtesat gjatë vitit	32	173	84	384	82	755
Shlyerjet gjatë vitit	-	(370)	(196)	(109)	(15)	(690)
Gjendja më 31						
Dhjetor 2019	64	470	401	1,474	503	2,912
Vlera kontabël						
Gjendja më 31						
Dhjetor 2018	651	441	148	1,261	329	2,830
Gjendja më 31						
Dhjetor 2019	619	538	256	1,161	276	2,850

Më 31 Dhjetor 2019 dhe 2018, Banka nuk ka asnjë pronë të deklaruar si kolateral.

Në kuadër të pronave dhe pajisjeve më 31 Dhjetor 2019 ka ndërtesa me vlerë prej 619 mijë Euro (2018: 651 mijë Euro) i cili është kolateral i riposeduar dhe që menaxhmenti i shrytëzon për aktivitetet e përditshme të Bankës.

Në vijim janë disa zëra të pronës dhe pajisjes të cilat janë zhvlerësuar plotësisht, por që janë ende në përdorim më 31 Dhjetor 2019:

Kategoria	Kosto	Zhvlerësimi i	Vlera Neto
Ndërtesa	9	9	-
Përmirësimet në objekte me qira	115	115	-
Mobilje, orendi dhe pajisje	43	43	-
Kompjuterë dhe pajisje të ngjashme	917	917	-
Vetura	161	161	-
Softuerë	1,061	1,061	-
Gjithsej	2,306	2,306	-

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***20. PASURITË TJERA**

	2019	2018
Shpenzimet e parapaguara	171	410
Pasuritë e riposeduara (shih shënimin nr. 20.1)	32	93
Gjithsej	203	503

20.1 PASURITË E RIPOSEDUARA

Pasuritë e riposeduara janë prona të përfituara nëpërmjet zbatimit të sigurisë mbi kreditë dhe paradhëniet për klientët. Banka synon dhe po ndërmer hapa për t'i shitur ato brenda një periudhe afatshkurtër të arsyeshme.

	2019	2018
Pasuritë e patundshme të banimit	558	558
Pasuritë e patundshme komerciale	108	108
Gjithsej	666	666
Minus: rënia në vlerë	(634)	(573)
Vlera neto kontabël	32	93

Vlera e drejtë e këtyre pasurive është përcaktuar duke iu referuar vlerave të tregut nga ana e vlerësuesit të jashtëm të pavarur. Vlerat janë provizionuar në varësi të vendndodhjes së tyre, mirëmbajtjes, kushteve dhe rrethanave që pasqyrojnë vonesat e mundshme në shitjen e tyre dhe gjatësinë e kohës për mbajtjen e pasurive.

Lëvizjet në zhvlerësimin e pasurive janë si në vijim:

	2019	2018
Më 1 Janar	573	1,411
Ngarkesat për vitin	61	62
Kthimet nga shitjet/heqjet	-	(900)
Më 31 Dhjetor	634	573

21. DEPOZITAT NGA KLIENTËT

	2019	2018
Llogaritë rrjedhëse	110,689	98,374
Në Euro	107,858	95,050
Në valuta të huaja	2,831	3,324
Depozitat e afatizuara	143,266	123,219
Në Euro	142,444	122,422
Në valuta të huaja	822	797
Gjithsej	253,955	221,593

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

22. KREDITË E VARURA DHE HUAMARRJET

	2019	2018
Kreditë e varura		
Blue Orchard	502	502
<i>Individet:</i>		
Valon Budima	-	420
Armend Skeja	-	420
Gjithsej	502	1,342

Me aprovim të BQK-së , gjatë vitit 2019 Banka ka parapaguar plotësisht në vlerë prej 840 mijë Euro për Valon Budima dhe Armend Skeja, dhe në këtë mënyrë ka mbyllur marrëveshjet për kreditë e varura me ta.

Gjatë vitit 2018, Banka ka hyrë në një marrëveshje të re huamarrëse me Blue Orchard për një total prej 500 mijë Euro. Huamarrja ka një normë interesi prej 6.5% në vit, e pagueshme në baza gjashtë mujore, dhe principali paguhet në një këst të vetëm më 12 Dhjetor 2026. Më 31 Dhjetor 2019, Banka është në pajtueshmëri me kovenantat financiare të marrëveshjes me Blue Orchard.

Borxhet e varura nga individët ripaguhet më 26 Dhjetor 2023. Kreditë e varura nga individët nuk kanë kushte të veçanta të bashkangjitura me marrëveshjet.

	2019	2018
Huamarrjet		
Kredia nga FEEJ	1,566	913
Kredia nga KOSEP-BERZH	580	870
Kredia nga BERZH	4,188	2,502
Gjithsej	6,334	4,285

Gjatë vitit 2019, Banka ka hyrë në një marrëveshje huazimi me FEEJ (Fondi Evropian për Evropën Jug-Lindore) për një shumë totale prej 1.500 mijë Euro. Qëllimi i kësaj kredie është të mbështes individët privatë dhe portofolet e kredive për NVM dhe ai synon të nxisë zhvillimin ekonomik dhe prosperitetin përmes sigurimit të qëndrueshëm të financave shtesë të zhvillimit. Huamarrja mban një normë interesi prej 2.8% në vit dhe është e ripagueshme brenda tre viteve. Kamata paguhet në baza gjysmëvjetore.

Gjatë vitit 2019, Banka ka hyrë në një marrëveshje rrotulluese kredie me BERZH (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një shumë deri në 1,000 mijë Euro. Qëllimi i këtij fondi është të mbështesë zhvillimin e financave të tregtisë. Nga shuma totale e huasë prej 1,000 mijë Euro, shuma prej 80 mijë Euro është pranuar më 31 Dhjetor 2019. Huamarrja mban një normë interesi prej 1.7% dhe është e ripagueshme brenda gjashtë muajve.

Gjatë vitit 2018, Banka ka hyrë në një marrëveshje huamarrëse me BERZH (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një shumë totale prej 5,000 mijë Euro. Qëllimi i kësaj kredie është që të ndihmojë financimin e investimeve në ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme.

Huamarrja mban një normë interesi prej 2.6% në vit dhe është e ripagueshme brenda katër viteve. Kamata paguhet në baza gjysmëvjetore. Nga shuma e përgjithshme e kredisë prej 5,000 mijë Euro, shuma prej 2,500 mijë Euro mbetet e papranuar më 31 Dhjetor 2018. Pjesa e mbetur prej 2,500 EUR u pranua gjatë vitit 2019.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

22. KREDITË E VARURA DHE HUAMARRJET (VAZHDIM)

Gjatë vitit 2016, Banka ka hyrë në një marrëveshje huazimi me BERZH (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) për një total prej 1,000 mijë Eurosh. Qëllimi është të mbështesim individët privatë dhe portofolin e kredisë për NVM lidhur me programin e efikasitetit të energjisë. Huamarrja mban një normë interesi prej 3.6% në vit dhe është e ripagueshme brenda pesë viteve. Kamata paguhet në baza tremujore.

Gjatë vitit 2017, Banka ka hyrë në një marrëveshje huamarrjeje me FEEJ (Fondi Evropian për Evropën Jug-Lindore) për një total prej 1,500 mijë Eurosh. Qëllimi i Fondit të Gjelbër për Rritje i Evropës Juglindore është të sigurojë financim zhvillimi për efikasitetin e energjisë (EE) dhe investimet e energjisë së rinovueshme (ER). Huamarrja mban një normë interesi prej 3.1% në vit dhe është e ripagueshme brenda tre viteve. Kamata paguhet në baza gjysmëvjetore. Që nga 31 Dhjetori 2019 dhe 2018 Banka është në përputhje me marrëveshjet financiare bashkangjitur marrëveshjes me FEEJ, KOSEP dhe BERZH.

Ndryshimet në detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet e financimit paraqiten si më poshtë:

	1 Janar 2019	Hyrjet e parasë	Daljet e parasë	Interesi akruar	Dividenda e deklaruar	31 Dhjetor 2019
Kreditë e varura	1,342	-	(800)	(40)	-	502
Huamarrjet	4,286	4,080	(2,073)	41	-	6,334
Dividendat e pagueshme	-	-	(999)	-	999	-
Gjithsej detyrimet nga aktivitetet financuese	5,628	4,080	3,872	1	999	6,836

	1 Janar 2018	Hyrjet e parasë	Daljet e parasë	Interesi akruar	Dividenda e deklaruar	31 Dhjetor 2018
Kreditë e varura	800	500	-	42	-	1,342
Huamarrjet	4,143	2,500	(2,343)	(15)	-	4,285
Dividendat e pagueshme	-	-	(428)	-	428	-
Gjithsej detyrimet nga aktivitetet financuese	4,943	3,000	(2,771)	27	428	5,627

23. DETYRIMET TJERA DHE PROVIZIONET

	2019	2018 Rilëshuar
Të pagueshmet në emër të palëve të treta	801	788
Provizionet për letër garancionet e lëshuara nga Banka	16	12
Të pagueshmet për transaksionet e kliringut me BQK-në	643	364
Të pagueshmet në emër të Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave	51	61
Detyrime ndaj furnitorëve	267	174
Gjithsej detyrime tjera	1,778	1,399
Provizione tjera (shiko shënimin 23.1)	539	482
Gjithsej	2,317	1,881

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***23.1 PROVIZIONET**

Banka vepron si agjent për transaksionet e kryera në emër të institucioneve qeveritare me palë të treta. Këto përfshijnë pagesa në emër të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale dhe Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave.

Provizionet tjera përfshijnë rezervën për dëmet aktive ndaj palëve të treta. Bazuar në politikat dhe procedurat e saj, Banka përcakton në çdo tremujor rezervën aktuale përmes rivlerësimit të secilës kërkesë individuale.

Në vijim është paraqitur lëvizja e provizionit më 31 Dhjetor:

	2019	2018
Në fillim të vitit	482	506
Shtesat gjatë vitit	61	1
Shfrytëzuar gjatë vitit	(4)	(25)
Në fund të vitit	539	482

Vlera kontabël bruto për gjithsej letër garancionet, është dhënë më poshtë:

Vlerësimi i brendshëm	2019					2018	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Gjithsej	Rilëshuar	Total
A0	1,844	-	-	-	1,844		1,920
A1	30	-	-	-	30		35
B	-	-	-	-	-		5
C	-	5	-	-	5		7
Vonesë	-	-	13	-	13		5
Gjithsej	1,874	5	13	-	1,892		1,972

Një analizë e ndryshimeve në korrespondimin e vlerës kontabël bruto dhe humbjeve të pritshme nga letër garancionet është si më poshtë:

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2019	1,955	12	5	1,972
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	7	(7)	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Çregjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(389)	-	-	(389)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhat e parasë	1	-	1	2
Ndryshimet në rrjedhat e parasë për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në çregjistrime	-	-	-	-
Garancionet e reja të gjeneruara ose të blera	301	-	7	308
Kreditë e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2019	1,875	5	13	1,893

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***23. DETYRIMET TJERA DHE PROVIZIONET (VAZHDIM)**

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera kontabël bruto më 1 Janar 2018				
Rilëshuar	1,263	26	15	1,304
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	(5)	5	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(5)	5	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Çregjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(630)	(21)	(15)	(666)
Ripagimet dhe ndryshimet në rrjedhat e parasë	(1)	-	-	(1)
Garancionet e reja të gjeneruara ose të blera	1,328	7	-	1,335
Kreditë e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Vlera kontabël bruto më 31 Dhjetor 2018	1,955	12	5	1,972

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e HPK-së më 1 Janar 2019				
	3	2	6	11
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	(2)	-	(2)
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PD/KND/END	(1)	-	1	-
Çregjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(1)	-	-	(1)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në çregjistrime	-	-	-	-
Garancionet e reja të gjeneruara ose të blera	1	-	7	8
Kreditë e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	(1)	(2)	8	5
Vlera e HPK-së më 31 Dhjetor 2019	2	-	14	16

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***23. DETYRIMET TJERA DHE PROVIZIONET (VAZHDIM)**

Letër garancionet	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
	HPK 12 muaj	HPK të përhershme	HPK të përhershme	
Vlera e HPK-së më 1 Janar 2018 Rilëshuar	2	2	9	13
Transferet:				
Transferet nga Faza 1 në Fazën 2	-	1	0	1
Transferet nga Faza 1 në Fazën 3	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 1	-	-	-	-
Transferet nga Faza 2 në Fazën 3	-	(1)	5	4
Transferet nga Faza 3 në Fazën 2	-	-	-	-
Transferet nga Faza 3 në Fazën 1	-	-	-	-
Ndryshimet në PD/KND/END	-	-	-	-
Çregjistrime tjera përveç kredive të shlyera	(1)	(1)	(9)	(11)
Ndryshimet në rrjedhat e parasë për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në çregjistrime	-	-	-	-
Garancionet e reja të gjeneruara ose të blera	3	1	-	4
Kreditë e shlyera	-	-	-	-
Ndikimi i valutave të huaja dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Ndryshimi neto në Fitim dhe Humbje	2	0	(4)	(2)
Vlera e HPK-së më 31 Dhjetor 2018	4	2	5	11

24. QIRATË SIPAS SNRF 16**E drejta e përdorimit të pasurisë dhe detyrimet e qirasë**

Banka merr me qira zyra të ndryshme. Kontratat e qirave bëhen zakonisht për periudha fikse nga 1 deri në 10 vite, por mund të kenë mundësi zgjatje siç përshkruhet më poshtë.

Deri me 31 Dhjetor 2018 qiratë e pronave, uzinave dhe pajisjeve klasifikoheshin ose si qira financiare ose qira operative. Nga 1 Januar 2019, qiratë njihen si një e drejtë e përdorimit të pasurisë dhe një detyrim përkatës nga data kur pasuria e marrë me qira bëhet e disponueshme për t'u përdorur nga Banka.

Banka e njeh të drejtën e përdorimit të pasurisë si në vijim:

<i>Në mijë Euro</i>	Ndërtesat	Total
Vlera kontabël më 1 Janar 2019	1,417	1,417
Shtesat gjatë vitit	2,103	2,103
Shlyerjett	(17)	(17)
Shpenzimet e zhvlerësimit	(660)	(660)
Vlera kontabël me 31 Dhjetor 2019	2,843	2,843

Banka e njeh detyrimin e qirasë si në vijim:

<i>Në mijë Euro</i>	1 Janar 2019	31 Dhjetor 2019
Detyrimet afatshkurtëra të qirasë	513	613
Detyrimet afatgjata të qirasë	902	2,212
Gjithsej obligimet e qirasë	1,415	2,825

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

25. KAPITALI AKSIONAR DHE REZERVAT

Kapitali aksionar

Në pajtim me Ligjin nr. 04/L-093 për "Banka, Institucione Mikrofinanciare dhe Institucione Financiare Jo-Bankare", kapitali aksionar minimal për bankat që operojnë në Kosovë duhet të jetë 7 milion Euro.

Më 31 Dhjetor 2019 kapitali aksionar i autorizuar ishte i përbërë nga 28,530 aksione të zakonshme (2018: 28,530 aksione të zakonshme). Aksionet e zakonshme kanë një vlerë nominale prej 394.2 Euro secila. Pronarët e aksioneve të zakonshme kanë të drejtë të marrin dividendë që deklarohet kohë pas kohe dhe kanë të drejtën e një vote për aksion në mbledhjet e Bankës. Të gjitha aksionet renditen në mënyrë të barabartë në lidhje me pasuritë e mbetura të Bankës.

Një përmbledhje e strukturës së pronësisë është si vijon:

Nr.	Emri i aksionarit	2019		2018	
		%	Euro	%	Euro
1	Afrim Govori	21.27	2,392	21.27	2,392
2	Rrustem Aliaj	17.27	1,942	17.27	1,942
3	Shaqir Palushi	11.81	1,328	11.81	1,328
4	EBRD	10.00	1,125	10.00	1,125
5	Mejdi Rexhepi	9.35	1,052	9.35	1,052
6	Moneta sh.p.k	7.77	874	7.39	833
7	Nazmi Viça	6.89	775	6.89	775
8	Kareman Limani	4.85	545	4.85	545
9	Banka di Cividale	4.62	520	4.62	520
10	Ahmet Arifi	2.39	269	2.39	269
11	Ismet Sylejmani	1.90	214	1.90	214
12	Luani Limited	0.44	49	0.44	49
13	Sokol Krasniqi	0.38	42	0.38	42
14	Besnik Vrella	0.31	36	0.46	52
15	Naser Aliu	0.31	35	0.40	45
16	Agim Bilalli	0.31	35	0.40	45
17	Flamur Bryma	0.09	10	0.09	10
18	Naim Abazi	0.04	4	0.09	9
Gjithsej		100.00	11,247	100.00	11,247

Rezerva tjera të kapitalit

Rezerva tjetër e kapitalit është krijuar që nga 31 Dhjetori 2011 si diferencë mes humbjes së akumuluar në përputhje me SNRF dhe BQK të cilat janë fshirë me anë të një reduktimi në kapitalin aksionar. Si rezultat i kësaj, këto rezerva janë të kufizuara dhe nuk mund të shpërndahen.

Rezerva për rivlerësim

Gjatë vitit 2014, Banka ka vendosur të përfshijë në kategorinë e pronës dhe pajisjeve një ndërtesë e cila ka qenë me parë pasuri e riposeduar. Ndërtesa u njoh nga Banka në prona dhe pajisje me shumën korresponduese në rezervën e rivlerësimit në kapital.

Fitimet për aksion

Për qëllimin e llogaritjes së fitimeve për aksion, fitimet përfaqësojnë fitimin neto pas tatimit. Numri i aksioneve të zakonshme është numri mesatar i ponderuar i aksioneve të zakonshme aktive gjatë vitit. Numri mesatar i ponderuar i aksioneve të zakonshme të përdorura për të ardhurat bazë për aksion ishte 28,530 (2018: 28,530). Nuk ka asnjë efekt të mundshëm ndarje nga asnjë instrument dhe kështu fitimet për aksion janë të njëjta me fitimet e ndara për aksion.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

26. ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT

Banka lëshon garancione për klientët e saj. Këto instrumente bartin një risk kreditimi të ngjashëm me ato të kredive të dhëna. Garancionet e lëshuara në favor të klientëve janë siguruar me kolateral në para dhe kolateral jo në para (pasuri të paluajtshme dhe kolateral të luajtshëm).

Garancionet e lëshuara të klientëve

	2019	2018 Rilëshuar
Të siguruar me depozita kesh	1,202	1,344
Të siguruar me kolateral (patundshmëri dhe kolateral i luajtshëm)	690	628
Minus: Provizionet e njohura si detyrime	(16)	(12)
Gjithsej	1,876	1,960

Zotimet përfaqësojnë balancat e pa tërhequra të kredive, mbitërheqjeve dhe limitet e kredit kartelave të lëshuara të klientët.

Zotimet për kredi

	2019	2018 Rilëshuar
Kreditë e aprovuara por të padisbursuara	-	249
Limitet e pashfrytëzuara të mbitërheqjeve	7,000	5,822
Kredit kartelat e pashfrytëzuara	508	703
Gjithsej	7,508	6,774

Ligjore

Banka përfshihet në procedura të zakonshme ligjore në rrjedhën normale të biznesit më 31 Dhjetor 2019 dhe 2018. Menaxhmenti i Bankës është i mendimit se nuk do të lindin humbje materiale në lidhje me kërkesat ligjore, përveç atyre të parashikuara dhe të njohura në fitim ose humbje siç shpalosen në Shënimin 24.

Zotimet e qirasë

Për zotimet e qirasë ju lutem referojuni shënimin nr. 4.

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR

27.1 Hyrje dhe përmbledhje

Banka është e ekspozuar ndaj rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i pasurive financiare:

- Risku i kreditimit
- Risku i tregut
- Risku i likuiditetit
- Risku operacional

Ky shënim prezanton informata për ekspozimin e bankës ndaj secilit nga rreziqet e përmendura më lartë, objektivin e Bankës, politikat dhe procedurat për matjen dhe menaxhimin e riskut dhe menaxhimin e kapitalit të Bankës.

Korniza për menaxhimin e riskut

Bordi i drejtorëve ("Bordi") ka përgjegjësi për themelimin dhe mbikëqyrjen e kuadrit për menaxhimin e riskut të Bankës. Bordi ka themeluar Komitetin e Auditimit, Komitetin e Riskut dhe Komitetin e Burimeve Njerëzore, të cilët janë përgjegjës për zhvillimin dhe monitorimin e politikave të bankës mbi menaxhimin e riskut në fushat e tyre specifike.

Politikat e Bankës për menaxhimin e riskut janë themeluar për të identifikuar dhe analizuar risqet me të cilat ballafaqohet Banka, për të vendosur kufizimet e duhura të riskut dhe kontrollit si dhe të monitorojnë riskun dhe respektojnë limitet. Politikat dhe sistemet për menaxhimin e riskut rishikohen rregullisht për të pasqyruar ndryshimet në kushtet e tregut, produktet dhe shërbimet e ofruara.

Banka, përmes trajnimeve, procedurave dhe politikave për menaxhim, synon të zhvillojë një ambient kontrollues konstruktiv, në të cilin të gjithë punonjësit i kuptojnë rolet dhe detyrimet e tyre. Komiteti i Auditimit të Bankës është përgjegjës për monitorimin e pajtueshmërisë me politikat dhe procedurat për menaxhimin e riskut të Bankës dhe për të vlerësuar përshtatshmërinë e kornizës për menaxhimin e riskut në raport me risqet me të cilat përballlet Banka. Këshilli i Auditimit të Bankës në këto funksione ndihmohet nga Departamenti për Auditimin e Brendshëm. Auditimi i Brendshëm kryen rishikimet e rregullta dhe Ad-hoc të kontrollit dhe procedurave për menaxhim të riskut, rezultati i të cilave raportohet tek Komiteti i Auditimit.

Banka operon në kushtet e një krize globale financiare dhe ekonomike dinamike në zhvillim e sipër. Zgjerimi i saj mund të rezultojë në implikime negative në pozicionin financiar të Bankës. Menaxhmenti i Bankës monitoron çdo ditë pozicionin e pasurive dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve, si edhe të zhvillimit të tregjeve financiare ndërkombëtare. Bazuar në këtë, menaxhmenti analizon përfitueshmërinë, likuiditetin dhe koston e fondeve dhe implementon masa të përshtatshme në lidhje me kredi, tregun (kryesisht normën e interesit) dhe riskun e likuiditetit, duke kufizuar kështu efektet e mundshme negative nga kriza globale financiare dhe ekonomike. Në këtë mënyrë Banka i përgjigjet sfidave të tregut duke mbajtur një kapital dhe pozicion likuiditeti të mjaftueshëm.

27.2 Risku kreditor

Risku kreditor është risku i humbjeve financiare për Bankën nëse një klient apo një palë tjetër e lidhur për një instrument financiar dështon të përmbushë detyrimet kontraktuale, që vijnë nga kreditë dhe paradhëniet e Bankës për klientët dhe për bankat e tjera. Me qëllim të raportimit të menaxhimit të riskut, Banka merr parasysh dhe konsolidon të gjitha elementet e ekspozimit ndaj riskut kreditor (të tilla si risku standard i huamarrësit individual, risku shtetëror dhe sektorial).

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

Menaxhimi i riskut kreditor

Në BPB aktualisht vlerësimi i riskut të kredisë bëhet plotësisht nga "faktori njeri" dhe si autoritet është i vendosur në dy linja miratimi. Shumica e këtyre vlerësimeve dhe miratimit të kredive behet nga ekspert të vlerësimit të rrezikut kreditor të pozicionuar në Departamentit e Riskut Kreditor dhe pjesa tjetër nga ekspert të tjerë të vendosur në vijën e parë të biznesit e që janë menaxheret e degëve, duke pasur të drejtën të aprovojnë limite të vogla deri në maksimumin 30 mijë Euro.

Ekspozimet kreditore më të mëdha se 100 mijë Euro dhe më pak se 10% e kapitalit të klasit të parë të Bankës aprovohen nga Komiteti Qendror i Kredive, ndërsa ekspozimet mbi 10% të kapitalit të bankës duhet të aprovohen nga Bordi i Drejtorëve sipas politikave të Riskut Kreditor.

Departamenti Riskut është ndarë në dy departamente të veçanta, Departamentin e Menaxhimit të Riskut dhe Departamentin e Riskut Kreditor.

Departamenti i Menaxhimit të Riskut është i organizuar në tre sektorë duke përfshirë Sektorin e Riskut Kreditor, Sektorin e Riskut të Tregut dhe Likuiditetit, si dhe Sektorin e Riskut Operacional. Departamenti i Menaxhimit të Riskut është përgjegjës për përpilimin apo rishikimin e politikave dhe procedurave që lidhen me riskun kreditor dhe njëkohësisht është përgjegjës për procesin e vlerësimit të pronave të paluajtshme, klasifikimin e kredive dhe peshimin e mjeteve të riskut sipas Rregullores së Adekuatshmërisë së Kapitalit si dhe identifikimin e riskut kreditor që rrjedhë nga produktet/proceset e reja që involvojnë kreditimin.

Departamenti i Riskut Kreditor është përgjegjës për menaxhimin e procesit të vlerësimit të aftësisë kredimarrëse dhe kapacitetit kreditor, vlerësimin e mjaftueshmërisë së kolateralit, procesin e vendim marrjes, montorimin/menaxhimin e kredive problematike dhe jo-performuese, duke i përfshirë edhe kreditë në humbje dhe ato jashtëbilancore që menaxhohen nga kompanitë e jashtme (outsource), procesin e monitorimeve të kredive si dhe identifikimin e riskut kreditor që rrjedhë nga produktet/proceset e reja që involvojnë kreditimin. Departamenti i Riskut Kreditor përfshin sektorin e huadhënies dhe sektorin e menaxhimit të vonesave (collection).

Banka ka ndjekur strategjinë e përcaktuar lidhur me diversifikimin e mëtejshëm të kredive dhe rritjen e portfolios kreditore sipas segmenteve të përcaktuara të kredive, më saktësisht në segmentet e kredive individuale – PI, segmentin e kredive Mikro dhe Agro dhe segmentin e kredive NVM dhe Korporatë. Gjatë vitit 2019, Banka ka shënuar një rritje të konsiderueshme të portfolios kreditore edhe sipas volumit edhe sipas numrit, dhe rritja kryesisht ka ardhur nga segmentet e synuara të kredive, respektivisht në segmentet e kredive PI, Mikro dhe Agro. Për të mbështetur këtë strategji të rritjes në kredi të vogla, Banka ka vazhduar të investojë në teknologji dhe infrastrukturë, duke rishikuar dhe përmirëuar proceset për të rritur efikasitetin, si dhe për të siguruar rritje të qëndrueshme dhe të kontrollueshme. Segmenti i portfolios së kredive bazohet në llojin dhe madhësinë e subjektit (huamarrësit), dhe në përgjithësi grupohet në: Klientët Retail dhe Biznes

Klientët Retail ose Individual Privat (PI) dhe në këtë grup futen të gjitha llojet e klientëve që kanë burim kryesor të hyrat nga pagat, qiratë stabile, pensione, honorare dhe të hyra tjera të verifikueshme.

Klientët e biznesit ndahen në tre segmente kryesore; Mikro, NVM dhe Korporata. Ekziston edhe një nënkategori e klientëve të agrobiznesit të grupuar si klientë Agro, të cilët shpërndahen sipas procedurave të ndarjes ndërmjet sektorëve kryesorë në Mikro Agro dhe NVM Agro.

Klientët e biznesit konsiderohen të gjithë klientët të cilët kanë burimin kryesor të të ardhurave nga veprimtaria e biznesit. Ndarja ndërmjet segmenteve të biznesit bazohet në qarkullimin vjetor. Të gjithë klientët e biznesit që kanë qarkullim vjetor deri në 500 mijë Euro konsiderohen si klientë Mikro. Të gjithë klientët e biznesit që kanë qarkullim vjetor prej 501 mijë Euro deri në 2 milionë Euro konsiderohen klientë të NVM, ndërsa të gjithë klientët e biznesit që kanë qarkullim vjetor mbi 2 milionë Euro konsiderohen si klientë Korporatë.

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

Menaxhimi i riskut kreditor (vazhdim)

Lidhur me kërkesat rregullative për raportim sipas SNRF 9, Banka në bashkëpunim me konsulentët ka arritur që gjatë vitit 2019 të finalizojë projektin duke implementuar edhe pjesën teknike. Tani e tutje të gjitha kalkulimet e rezervës bëhen në mënyrë automatike përmes aplikacionit të dedikuar për këtë qëllim, në harmoni të plotë me kërkesat e SNRF 9.

Në funksion të strategjisë së bankës për rritjen e portfolios dhe biznesit të saj në segmentet Mikro, Agro dhe NVM, Banka ka vazhduar dhe rritur edhe më tej bashkëpunimin me Fondin Kosovar për Garanci Kreditorë - FKGK, për sigurimin e pjesëshëm të kredive ndaj klientëve që i disburson. Aktualisht shuma e kontratave aktive me FKGK është 8.5 milionë Euro.

Gjatë vitit 2019, Banka ka vazhduar relacionet me Institucione Financiare Ndërkombëtare (BERZH, EFSE dhe BlueOrchard Finance Ltd).

Në përputhje me strategjinë dhe modelin e biznesit, Banka ka vazhduar me përmirësimin e procesit të riskut kreditor. Në këtë drejtim ka vazhduar procesi i avansimit dhe zhvillimeve të aplikacioneve të reja për menaxhimin e portfolios kreditorë. Gjatë vitit 2019, janë zhvilluar dhe funksionalizuar edhe dy module: moduli i monitorimit të kredive si dhe moduli i menaxhimit të vonesave.

Moduli i monitorimit mbulon monitorimin e ekspozimeve financiare dhe shërben si një sistem i paralajmërimit të hershëm jo vetëm për të menaxhuar dhe mbajtur klientët e kredituar, por edhe për të parandaluar dhe parashikuar përkeqësimin e kushteve financiare të klientëve.

Ndërsa moduli i menaxhimit të vonesave është zhvilluar për të mbështetur procesin e menaxhimit dhe arkëtimit të borxheve duke siguruar menaxhim të strukturuar të të dhënave, korrespondencave, alarmeve dhe njoftimeve. Kjo ka mundësuar një qasje gjithëpërfshirëse në menaxhimin, monitorimin dhe kontrollin e riskut kreditor.

Përveç rritjes së portofolit të kredisë dhe uljes së ekspozimeve të mëdha, Banka ka vazhduar me përmirësimin e mëtejshëm të cilësisë së kredive, sa i përket treguesit të cilësisë së kredisë - kreditë jo-performuese (KJP), derisa në vitin 2018 ishte 2.87%, në vitin 2018 ky tregues ishte 2.95%.

Lidhur me përmirësimin e kualitetit të kredive, Banka ka avancuar proceset rreth menaxhimit të vonesave si dhe ka rritur aktivitetet dhe angazhimet në mbledhje të borxheve, gjë që ka rezultuar që neto provizionet për këtë vit janë negative. Në këtë drejtim, gjatë vitit 2019 Banka ka rritur numrin e kompanive të jashtme për menaxhimin e kredive në vonesë, sidomos për kreditë e vjetra në kategoritë Humbje dhe Shlyerje, kryesisht për shumat deri në 10 mijë Euro.

Banka rishikon të gjitha ekspozimet kreditorë në baza të rregullta, përderisa klasifikimi dhe raportimi i kredive bëhet në baza mujore në harmoni me kërkesat e Bankës Qendrore.

Ekspozimet kreditorë në shumë mbi 50,000 Euro rishikohen në baza tremujore përderisa po të njejtat monitorohen në baza gjashtëmujore. Ekspozimet nën 50,000 Euro monitorohen në baza vjetore dhe përfshijnë analizimin e gjendjes financiare të klientëve duke përfshirë edhe analizimin e gjendjes së kolateralit, ekspozimeve në Banka tjera dhe faktorë tjerë që mund të ndikojnë në performancën financiare të huamarrësit.

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018)

Sipas SNRF 9, BPB do të njohë një rënie në vlerë për humbjet e pritshme të kredisë (HPK) në çdo datë raportimi për kreditë dhe paradhëniet për klientët e matur me koston e amortizuar (KA).

Përveç kredive dhe paradhënieve për klientë, Banka do të njohë gjithashtu një rënie në vlerë të matur për humbjet e pritshme të kredisë për instrumentet financiare në vijim, nëse ka:

1. Instrumentet e borxhit të matura me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse
2. Marrëveshjet e kredive të matura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes;
3. Kontratat e garancioneve financiare në të cilat zbatohet SNRF 9 dhe të cilat nuk trajtohen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes; dhe
4. Kërkesat e qirasë që janë brenda fushëveprimit të SNK 17, Qiratë dhe të arkëtueshmet tregtare ose pasuritë e kontraktuara brenda fushëveprimit të SNRF 15.

Parimet kryesore

Matjet sipas modelit HPK pasqyrojnë modelin e përgjithshëm të përkeqësimit ose përmirësimit të cilësisë së kredisë së instrumenteve financiare, shprehur në aspektin e rritjes së ndjeshme të riskut kreditor.

Kur instrumentët financiar gjenerohen fillimisht, provizioni i humbjes matet në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë. Kur instrumenti i riskut të vonësës rritet ndjeshëm që nga gjenerimi i tij, Banka do të masë provizionin në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të përhershme të kredisë.

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e aplikueshme nga 1 Janar 2018) (vazhdim)

Modeli me tri faza

Qasja e përgjithshme e SNRF 9 për rënien në vlerë dhe njohjen e të ardhurave nga interesi mund të përmbledhet në modelin e mëposhtëm me tri faza, ku transferimet nga njëra fazë në tjetrën varen nga ndryshimet në riskut kreditor që nga krijimi deri në dështimin e kredisë.

Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI
Kreditë e reja në origjinë, pa rënie në vlerë	Kreditë ekzistuese me rritje të ndjeshme të riskut nga gjenerimi.	Kreditë e rëna në vlerë (në vonesë)	Kreditë e rëna në vlerë në blerje
Kreditë ekzistuese pa ndonjë rritje të ndjeshme të riskut			Kreditë e rëna në vlerë në origjinë
Njohja e humbjes së pritshme nga kreditë			
Humbjet e pritshme nga kreditë 12-mujore	Humbjet e pritshme nga kreditë të përhershme	Humbjet e pritshme nga kreditë të përhershme	Humbjet e pritshme nga kreditë të përhershme
Të ardhurat nga interesi			
Interesi efektiv në vlerën kontabël bruto	Interesi efektiv në vlerën kontabël bruto	Interesi efektiv në vlerën kontabël neto (kosto e amortizuar minus provizionet kreditore)	Interesi efektiv i përshtatur në vlerën kontabël neto (kosto e amortizuar minus provizionet kreditore)

Faza 1 përfshin kreditë e reja të krijuara që nuk janë kredi të rëna në vlerë dhe kredi ekzistuese për të cilat riskut kreditor nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, në datën e raportimit. SNRF 9 kërkon që HPK-të për këto kredi të vlerësohet në baza 12 mujore duke marrë parasysh:

- probabilitetin që ekspozimet do të jenë në vonesë brenda 12 muajve pas datës së raportimit (referuar si '12 -mujori PD '), dhe
- humbja përfundimtare e pësuar gjatë jetës në rast të vonesës (referuar si 'humbje e dhënë për vonesë' ose 'KND'.

Faza 2 përfshin kreditë që kanë pasur një rritje të konsiderueshme në riskut kreditor që nga njohja fillestare, por që nuk kanë dëshmi objektive se janë në vonesë. SNRF 9 kërkon që HPK-të për këto kredi të vlerësohet në bazë të jetës duke konsideruar:

- probabiliteti që ekspozimet do të jenë në vonesë gjatë gjithë jetës së mbetur pas datës së raportimit (referuar si 'PD të përhershme') dhe
- humbja përfundimtare e pësuar gjatë jetës në rast të vonesës.

Faza 3 përfshin kreditë që kanë dëshmi objektive se janë në vonesë në datën e raportimit (pasuri në vonesë). SNRF 9 kërkon që HPK-ët e përhershme të vlerësohet në bazë të humbjes përfundimtare të pësuar.

POCI përfshinë kreditë e krijuara të rëna në vlerë dhe kreditë e rëna në vlerë të blera me zbritje të madhe. SNRF 9 kërkon që këto kredi fillimisht të njihen me vlerën e drejtë minus humbjet kumulative të kredisë në njohjen fillestare. HPK ri-matet në çdo datë raportimi dhe ndryshimet njihen në fitim dhe humbje.

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

Modeli i Humbjes së Pritshme të Kredisë

Për qëllimet e matjes së HPK, BPB kryen parametrizimin e nevojshëm të modelit bazuar në të dhënat e vërejtura në një nivel të detajuar të intervaleve tremujore, të cilat konsiderohen të përshtatshme për rrethanat. Llogaritjet e HPK bazohen në parametrat e mëposhtëm hyrës:

Probabiliteti i Dështimit (PD): Kjo shpreh mundësinë e dështimit të vlerësuar sipas kushteve ekonomike mbizotëruese në datën e raportimit, të përshtatura për të konsideruar vlerësimet e kushteve të ardhshme ekonomike që ka mundësi të ndikojnë në riskun e vonësës, në një horizont të caktuar kohor. Të tilla do të jenë HPK 12 mujore për kreditë e **Fazës 1** dhe HPK të përhershme për kreditë e **Fazës 2**. Për kreditë e **Fazës 3** dhe **POCI** PD është 1, sepse vonesa ka ndodhur. Vlerësimi i PD është adresuar në Udhëzimin për modelimin e PD-së.

Ekspozimi në Dështim (END): Ky është një vlerësim i ekspozimit në një datë të ardhshme të vonësës, duke marrë parasysh ndryshimet e pritshme në ekspozimin pas datës së raportimit, duke përfshirë ripagesat e principalit dhe interesit dhe tërheqjet e pritshme në garancionet dhe produktet e zotuar.

Humbja në dështim (HND): Kjo paraqet një vlerësim të humbjes që del nga një vonesë. Bazohet në diferencën midis rrjedhave të parasë të gatshme të kontraktuara dhe atyre që kredidhënasi do të priste për të marrë në bazë të kushteve ekonomike aktuale dhe të ardhshme, duke përfshirë çdo kolateral. Zakonisht shprehet si përqindje e END.

Norma e kurimit: Kjo shpreh gjasat e daljes nga statusi i fazës 3.

Norma e diskontimit: Kjo përdoret duke e diskontuar humbjen e pritshme të kredisë në një vlerë aktuale në datën e raportimit. Aneksi 2 ofron normën e diskontimit të zbatueshme për vlerësimin e HPK.

Tabela e mëposhtme ilustron mënyrën e zbatimit të modelit në fazat e ndryshme:

Fazat	Niveli	PD	KND	END
Faza 1	Përgjithshme	PD 12-mujor (përshtatur për kushtet makro-ekonomike)	Humbjet e përhershme	Ekspozimi në dështim gjatë 12 muajve të ardhshëm
	Specifike	Nuk është e aplikueshme *		
Faza 2	Përgjithshme	PD të përhershme (përshtatur për kushtet makro-ekonomike)	Humbjet e përhershme	Ekspozimi në dështim gjatë jetës së mbetur
	Specifike	Nuk është e aplikueshme *		
Faza 3	Përgjithshme	PD është i barabartë me 1, sepse vonesa ka ndodhur	Humbjet e përhershme në varësi të pikës së ciklit të rikthimit	Ekspozimi në vonesë në datën e raportimit
	Specifike		Rrjedhat e parasë së ardhshme të diskontuara në datën e raportimit	

* Vlerësimi individual i probabilitetit të vonësës dhe humbjeve të përhershme është në thelb e vështirë kur nuk ka dëshmi objektive të rënies në vlerë. Megjithatë, për ekspozimet e rëndësishme të klasifikuara në Fazën 1 dhe Fazën 2, BPB mund të vërtetojë që HND vlerësohet në baza të përgjithshme për kthimin e pritshëm nga strategjia e përjashtimit të kolateralit për një kredi në vonesë.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e palikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)

Sistemi i brendshëm i vlerësimit të bankës dhe procesi i vlerësimit të Probabilitetit të Vonesës (PV)

Departamenti i Riskut Kreditor të Bankës është i pavarur të zbatojë modelet e tij të vlerësimit të brendshëm. Banka zbaton modele të veçanta për portofolin e saj kyç në të cilin klientët e saj vlerësohen nga A0 në Vonesë duke përdorur notat e brendshme.

Më poshtë jepen klasifikimet e brendshme të klasifikimit të kredive të përdorura nga Banka me SNRF 9 dhe SNK 39:

Vlerësimi SNK 39	Vlerësimi SNRF 9	Të papaguara më 31 Dhjetor 2019	HPK 31 Dhjetor 2019	Mesatarja e PD 12 mujor	Mesatarja e KND
Standarde	A0	173,535	295	0.6%	35.8%
Standarde	A1	4,937	53	3.0%	30.4%
Në vëzhgim	B	1,718	155	22.7%	39.8%
Nën-standard	C	1,717	342	58.0%	41.4%
Vonesë	Vonesë	5,558	4,456	100.0%	65.3%
Gjithsej		187,465	5,301	2.7%	36.2%

Vlerësimi SNK 39	Vlerësimi SNRF 9	Të papaguara më 31 Dhjetor 2018 - Rilëshuar	HPK 31 Dhjetor 2018 - Rilëshuar	Mesatarja e PD 12 mujor	Mesatarja e KND
Standarde	A0	147,730	286	0.7%	36.9%
Standarde	A1	6,541	87	4.3%	40.4%
Në vëzhgim	B	1,917	190	24.3%	42.9%
Nën-standard	C	2,083	408	55.8%	43.4%
Vonesë	Vonesë	4,762	3,956	100%	67.1%
Gjithsej		163,033	4,927	2.8%	37.5%

Kreditë e riprogramuara dhe të modifikuara

Banka ndonjëherë bën ndryshime në kushtet origjinale të kredive si një përgjigje ndaj vështirësive financiare të kredimarrësit, në vend se të marrë në posedim ose ta detyrojë mbledhjen e kolateralit.

Banka konsideron një kredi të riprogramuar kur këto modifikime jepen si rezultat i vështirësive financiare të pranishme ose të pritshme të kredimarrësit dhe Banka nuk do të kishte rënë dakord me to nëse kredimarrësi do të ishte financiarisht i shëndetshëm. Treguesit e vështirësive financiare përfshijnë kovenantat e vonesës, ose shqetësime të rëndësishme të ngritura nga Departamenti i Menaxhimit të Riskut. Riprogrami mund të përfshijë zgjatjen e marrëveshjeve të pagesës dhe marrëveshjen e kushteve të reja të kredisë.

Nga 1 Janari 2018, kur kredia është rinegociuar ose modifikuar, por nuk është ç'regjistruar, Banka gjithashtu rivlerëson nëse ka pasur një rritje të ndjeshme të riskut kreditor. Banka gjithashtu shqyrton nëse pasuritë duhet të klasifikohen në Fazën 3. Pasi një pasuri klasifikohet si e ristrukturuar, ajo do të jetë e ristrukturuar për periudhën provuese minimale 24-mujore. Në mënyrë që kredia të riklasifikohet nga kategoria e ristrukturuar, klienti duhet të plotësojë të gjitha kriteret e mëposhtme: Të gjitha pikat më poshtë duhet të konsiderohen si performuese:

- Periudha provuese prej dy viteve ka kaluar nga data kur kontrata e ristrukturimit është konsideruar performuese.
- Pagesa të rregullta me më shumë se një shumë e parëndësishme e principalit ose interesit janë bërë gjatë së paku gjysmës së periudhës provuese
- Konsumatori nuk ka ndonjë kontratë që është më shumë se 30 ditë në vonesë.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.2 Risku kreditor (vazhdim)****27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)****Kreditë e riprogramua dhe të modifikuara (vazhdim)**

Tabelat në vijim paraqesin një përmbledhje të pasurive të riprogramuara të Bankës:

	Faza 2			Faza 3			Raporti i riprogramimit
	Vlera kontabël bruto	Modifikime të përhershme për T&Cs	Gjithsej kreditë përformuese të riprogramuara	Modifikimi i përhershëm për T&Cs	Gjithsej kreditë joperformuese të riprogramuara	Gjithsej kreditë e riprogramuara	
31 Dhjetor 2019							
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	-	-	-	-	-	-	-
Korporata	111,051	188	188	189	189	377	0.34%
Individë	76,414	37	37	12	12	50	0.06%
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	187,465	225	225	201	201	427	0.23%

31 Dhjetor 2019	Vlera bruto e kredive të riprogramuara			HPK e kredive të riprogramuara		
	Faza 2	Faza 3	Faza 2	Faza 3	Faza 2	Faza 3
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	-	-	-	-	-	-
Korporata	188	189	377	36	164	200
Individë	37	13	50	4	7	11
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	225	202	427	40	171	211

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.2 Risku kreditor (vazhdim)****27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)****Kreditë e riprogramuara dhe të modifikuara (vazhdim)**

Tabelat në vijim paraqesin një përmbledhje të pasurive të ristrukturuara të Bankës më 31 Dhjetor 2018:

31 Dhjetor 2018 Rilëshuar	Faza 2			Faza 3			
	Vlera kontabël bruto	Modifikime të përherëshme për T&Cs	Gjithsej kreditë përformuese të riprogramuara	Modifikimi përherëshëm për T&Cs	Gjithsej kreditë joperformuese të riprogramuara	Gjithsej kreditë e riprogramuara	Raporti i riprogramimit
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	-	-	-	-	-	-	-
Korporata	95,484	909	909	32	32	941	0.99%
Individë	67,549	2	2	8	8	10	0.02%
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	163,033	911	911	40	40	951	0.58%

31 Dhjetor 2018 Rilëshuar	Vlera bruto e kredive të riprogramuara			HPK e kredive të riprogramuara		
	Faza 2	Faza 3	Total	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Detyrimet nga bankat	-	-	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	-	-	-	-	-	-
Korporata	909	32	941	178	12	190
Individë	2	8	10	-	4	4
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet për klientë	911	40	951	178	16	194

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.2 Risku kreditor (vazhdim)****27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e aplikueshme pa 1 Janar 2018) (vazhdim)**

Më poshtë është paraqitur një analizë e pasurive të matura me koston e amortizuar gjatë vitit që përfundoi më 31 Dhjetor 2019:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Pasuritë që duhet të maten me kosto të amortizuar	HPK 12- mujore	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
<i>Vlera kontabël bruto sipas llojit të pasurive</i>				
Agro	15,764	155	278	16,197
Korporatë	52,349	2,239	4,003	58,591
Kartelat kreditore	86	12	27	125
Konsumuese	26,572	242	238	27,052
Mikro	34,769	598	897	36,264
Hipotekare	37,765	172	103	38,040
Veteranët dhe invalidët	11,167	17	12	11,196
Gjithsej vlera kontabël bruto	178,472	3,435	5,558	187,465
<i>Lejimi i humbjes sipas SNRF 9 sipas llojit të pasurive</i>				
Agro	(35)	(14)	(61)	(110)
Korporatë	(139)	(355)	(3,574)	(4,068)
Kreditë kartela	(2)	(1)	(23)	(26)
Konsumuese	(47)	(30)	(139)	(216)
Mikro	(93)	(83)	(577)	(753)
Hipotekare	(31)	(14)	(81)	(126)
Veteranët dhe invalidët	(1)	(0)	(1)	(2)
Gjithsej lejimi i humbjes sipas SNRF 9	(348)	(497)	(4,456)	(5,301)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.2 Risku kreditor (vazhdim)****27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e aplikueshme pa 1 Janar 2018) (vazhdim)**

Paraqitur më poshtë është një analizë e pasurive të matura me koston e amortizuar gjatë vitit që përfundoi më 31 Dhjetor 2018- Rilëshuar:

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Pasuritë që duhet të maten me kosto të amortizuar	HPK 12- mujore	HPK të përhershme	HPK të përhershme	Gjithsej
Vlera kontabël bruto sipas llojit të pasurive				
Agro	13,472	192	44	13,708
Korporatë	46,409	2,837	3,463	52,709
Kartelat kreditore	99	1	25	125
Konsumuese	25,156	175	276	25,607
Mikro	27,499	709	859	29,067
Hipotekare	28,840	72	73	28,985
Veteranët dhe invalidët	12,796	14	22	12,832
Gjithsej vlera kontabël bruto	154,271	4,000	4,762	163,033
Lejimi i humbjes sipas SNRF 9 sipas llojit të pasurive				
Agro	(24)	(9)	(15)	(48)
Korporatë	(156)	(471)	(3,101)	(3,728)
Kreditë kartela	(2)	-	(22)	(24)
Konsumuese	(64)	(24)	(160)	(248)
Mikro	(91)	(86)	(595)	(772)
Hipotekare	(35)	(9)	(60)	(104)
Veteranët dhe invalidët	(1)	-	(2)	(3)
Gjithsej lejimi i humbjes sipas SNRF 9	(373)	(599)	(3,955)	(4,927)

Më poshtë është dhënë një analizë e kolateralit dhe rritjes së kredisë të përfutur gjatë vitit që përfundon më 31 Dhjetor 2019:

	Ekspozimi bruto	Lejimet e rënies në vlerë	Vlera kontabël	Vlera e drejtë e kolateralit të mbajtur
Kreditë individuale:				
Kreditë kartela	126	(26)	100	-
Konsumuese	27,052	(216)	26,836	10,634
Hipotekare	38,040	(126)	37,914	22,118
Veteranët dhe invalidët	11,196	(2)	11,194	177
Gjithsej kreditë individuale	76,414	(370)	76,044	32,929
Kreditë për korporata				
Agro	16,197	(110)	16,087	37,454
Korporatë	58,589	(4,068)	54,521	214,619
Mikro	36,265	(753)	35,512	101,520
Gjithsej kreditë për korporata	111,051	(4,931)	106,120	353,593
Gjithsej pasuritë e rëna në vlerë	187,465	(5,301)	182,164	386,522

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.2 Risku kreditor (vazhdim)****27.2.1 Vlerësimi i rënies në vlerë (Politika e aplikueshme pas 1 Janar 2018) (vazhdim)**

Më poshtë është dhënë një analizë e kolateralit dhe rritjes së kredisë të përfutur gjatë vitit që përfundon më 31 Dhjetor 2018-Rilëshuar:

	Ekspozimi bruto	Lejimet e rënies në vlerë	Vlera kontabël	Vlera e drejtë e kolateralit të mbajtur
Kreditë individuale:				
Kreditë kartela	125	(24)	101	-
Konsumuese	25,607	(248)	25,359	13,111
Hipotekare	28,985	(104)	28,882	23,532
Veteranët dhe invalidët	12,832	(3)	12,828	208
Gjithsej kreditë individuale	67,549	(379)	67,170	36,851
Kreditë për korporata				
Agro	13,708	(48)	13,660	30,383
Korporatë	52,709	(3,728)	48,981	206,564
Mikro	29,067	(772)	28,295	83,600
Gjithsej kreditë për korporata	95,484	(4,548)	90,936	320,547
Gjithsej pasuritë e rëna në vlerë	163,033	(4,927)	158,106	357,398

Pasuritë financiare më 31 Dhjetor 2019

Paraja e gatshme dhe në banka
Gjendja me Bankën Qendrore të
Kosovës
Kreditë dhe paradhëniet për banka
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë
përmes të ardhurave të tjera
gjithëpërfshirëse
Gjithsej

Institucionet financiare	Qeveria	Banka Qendrore e Kosovës	Gjithsej
21,600	-	-	21,600
-	-	42,031	42,031
6,053	-	-	6,053
-	38,646	-	38,646
27,653	38,646	42,031	108,330

Pasuritë financiare më 31 Dhjetor 2018 Rilëshuar

Paraja e gatshme dhe në banka
Gjendja me Bankën Qendrore të
Kosovës
Kreditë dhe paradhëniet për banka
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë
përmes të ardhurave të tjera
gjithëpërfshirëse
Gjithsej

Institucionet financiare	Qeveria	Banka Qendrore e Kosovës	Gjithsej
18,679	-	-	18,679
-	-	39,146	39,146
4,788	-	-	4,788
-	30,138	-	30,138
23,467	30,138	39,146	92,751

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

27.2.2 Analizat e cilësisë kreditore

Tabela më poshtë paraqet një skenar të rastit më të keq të ekspozimit të riskut kreditor të Bankës në 31 Dhjetor 2019 dhe 2018, pa marrë parasysh asnjë shtesë të mbajtjes së kolateralit ose përmirësime të tjera të kredisë. Për pasuritë financiare, ekspozimet e përcaktuara më poshtë paraqesin vlerën neto kontabël siç raportohet në pasqyrën e pozicionit financiar.

	Paraja dhe gjendja me banka dhe BQK		Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes ATGJ		Kredi dhe paradhënie për klientë		Pasuri të tjera financiare		Garancionet financiare	
	2019	2018	2019	2018	2019	Rilëshuar 2018	2019	2018	2019	Rilëshuar 2018
Ekspozimi maksimal kundrejt riskut kreditor										
Vlera kontabël	63,631	57,825	38,646	30,138	182,164	158,106	206	378	-	-
Shuma e zotuar /garantuar	-	-	-	-	-	-	-	-	9,401	8,748
	63,631	57,825	38,646	30,138	182,164	158,106	206	378	9,401	8,748
Sipas kostos së amortizuar										
Faza 1	63,686	57,877	38,677	30,163	178,472	154,271	206	378	-	-
Faza 2	-	-	-	-	3,435	4,000	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	5,558	4,762	-	-	-	-
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	63,686	57,877	38,677	30,163	187,465	163,033	206	378	-	-
Lejimi për rënie në vlerë (individual dhe i përgjithshëm)	(55)	(52)	(31)	(25)	(5,301)	(4,927)	-	-	-	-
Vlera neto kontabël	63,631	57,825	38,646	30,138	182,164	158,106	206	378	-	-
<i>Jashtë bilancore: ekspozimi maksimal</i>										
Zotimet për kredi: Risk i ulët – i pranueshëm	-	-	-	-	-	-	-	-	7,508	6,774
Garancionet financiare: Risk i ulët – i pranueshëm	-	-	-	-	-	-	-	-	1,893	1,974
Gjithsej zotimet / garancionet	-	-	-	-	-	-	-	-	9,401	8,748
Provizionet e njohura si detyrime	-	-	-	-	-	-	-	-	(16)	(35)
Gjithsej ekspozimet	-	-	-	-	-	-	-	-	9,385	8,713

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27.2 Risku kreditor (vazhdim)****27.2.2 Analizat e cilësisë kreditore(vazhdim)**

Tabela më poshtë paraqet një skenar të rastit më të keq të ekspozimit të riskut kreditor të Bankës në 31 Dhjetor 2019 dhe 2018, pa marrë parasysh asnjë shtesë të mbajtjes së kolateralit ose përmirësime të tjera të kredisë. Për pasuritë financiare, ekspozimet e përcaktuara më poshtë paraqesin vlerën neto kontabël siç raportohet në pasqyrën e pozicionit financiar.

	2019			2018 Rilëshuar		
	Individë	Korporata	Gjithsej kredite	Individë	Korporata	Gjithsej kredite
Kredite dhe paradhëniet për klientë						
Gjithsej vlera bruto	76,414	111,051	187,465	67,549	95,484	163,033
Lejimi për rënie në vlerë (individual dhe i përgjithshëm)	(370)	(4,931)	(5,301)	(379)	(4,548)	(4,927)
Vlera neto kontabël	76,044	106,120	182,164	67,170	90,936	158,106
Sipas kostos së amortizuar						
Faza 1	75,591	102,881	178,472	66,891	87,380	154,271
Faza 2	443	2,992	3,435	262	3,738	4,000
Faza 3	380	5,178	5,558	396	4,366	4,762
POCI	-	-	-	-	-	-
Gjithsej bruto	76,414	111,051	187,465	67,549	95,484	163,033
Faza 1	(80)	(267)	(347)	(102)	(270)	(372)
Faza 2	(45)	(452)	(497)	(33)	(566)	(599)
Faza 3	(245)	(4,212)	(4,457)	(244)	(3,712)	(3,956)
POCI	-	-	-	-	-	-
Gjithsej lejimi për rënie në vlerë	(370)	(4,931)	(5,301)	(379)	(4,548)	(4,927)
Kredite e ri negociuara						
Vlera kontabël	105	4,647	4,752	95	5,455	5,550
<i>Nga të cilat: të rëna në vlerë</i>	26	2,562	2,588	22	2,206	2,227
Lejime për rënie në vlerë	(20)	(2,390)	(2,410)	(15)	(2,272)	(2,287)
Vlera neto kontabël	85	2,257	2,342	80	3,183	3,263

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

27.2.2 Analizat e cilësisë kreditore (vazhdim)

Kreditë e rëna në vlerë

Kreditë e rëna në vlerë janë kredi për të cilat Banka konstaton se është e mundur që nuk do të mund të mbledhë borxhin dhe interesin sipas kushteve kontraktuale të kredisë. Këto kredi kategorizohen nga A-ja tek E-ja në sistemin e brendshëm të Bankës për vlerësimin e kredive, ku A është Standarde, kurse E është Humbje. Politika e provizionit të këtyre kredive është detajuar në shënimin 3(f)(v).

Vlerësimi individual dhe kolektiv i portofolios së kredive

Për qëllime të menaxhimit të brendshëm, Banka ndan kreditë në kredi që janë vlerësuar individualisht për rënie në vlerë; këto kredi janë të klasifikuara në kategorinë 3 dhe me ekspozim mbi 100 mijë Euro. Të gjitha kreditë e tjera menaxhohen kolektivisht për qëllime të brendshme të rënies në vlerë.

Politika e Bankës kërkon rishikimin e kredive dhe paradhënieve individuale të klientëve që janë në nivelin mbi 50 mijë Euro së paku në baza kuartale kur nevojat individuale e kërkojnë atë.

Kreditë me vonesa por jo të rëna në vlerë

Kreditë dhe letrat me vlerë, ku pagesat e interesit dhe principalit janë me vonesë, por Banka beson se rënia në vlerë nuk është e përshtatshme në nivel letrë me vlerë/kolaterali të vlefshëm dhe /ose në nivel grumbullimi të shumave që i detyrohen Bankës.

Kreditë me kushte të ri-negociuara

Kreditë me kushte të rinegociuara janë kredi që janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të situatës financiare të huamarrësit ku Banka ka bërë koncesione të cilat në rrethana tjera nuk do të mernte në konsideratë. Pasi të ristrukturohet kredia mbetet në këtë kategori pavarësisht nga ecuria e kënaqshmërisë pas ri-strukturimit.

Politika e shlyerjes

Banka shlyen një kredi (dhe çfarëdo provizioni për humbje të saj) në përputhje me rregulloret e BQK për kreditë e shlyera që është në fuqi. Gjithsej shuma e kredive të shlyera në jashtëbilancoreve gjatë vitit 2019 është 319 mijë Euro (2018: 107 mijë Euro).

Balancat me bankat

Ekspozimet ndërbankare monitorohen nga afër në baza ditore nga ana e menaxhimit të riskut dhe Departamentit të Thesarit. Banka kufizon depozitat e saj dhe transaksionet e tjera bankare në bankat lokale apo ndërkombëtare. Para se të fillojë një marrëdhënie biznesi me një bankë të caktuar, menaxhmenti dhe Departamenti i Riskut kryejnë analiza të gjendjes financiare të institucionit. Performanca financiare e palëve monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha bankat korrespondente si dhe emetuesit e obligacioneve në të cilat Banka ka ekspozime në investime, monitorohen vazhdimisht për vlerësimet e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si: Standard & Poor (S & P), Fitch dhe Moody.

Në përputhje me rregulloren e re për ekspozimet e mëdha të Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës, Banka nuk do të ketë asnjë ekspozim agregat të riskut të kreditimit të palëve të lidhura që tejkalon 15% të Kapitalit Rregullator të nivelit të parë.

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.2 Risku kreditor (vazhdim)

27.2.2 Analizat e cilësisë kreditore (vazhdim)

Kreditë dhe paradhëniet për bankat janë dhënë pa kolateral. Tabela e mëposhtme paraqet llogaritë rrjedhëse të bankës dhe depozitat me afat me bankat korrespondente sipas vlerësimit kreditor:

	2019	2018
A+ deri A-	801	699
BBB+ deri B-	3,505	2,329
Të pa rankuara	10,721	9,445
Më 31 Dhjetor	15,027	12,473

Zotimet e kreditimit dhe garancionet financiare

Ekspozimi maksimal nga garancionet financiare përfaqëson shumën maksimale që Banka duhet të paguajë në qoftë se garancioni është kërkuar, e cila mund të jetë dukshëm më e madhe se shumata e njohur si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për kreditimin e zotimeve është shumata e zotuar.

Kontrolli i riskut të limiteve dhe politikat e menaxhimit

Banka menaxhon limitet dhe kontrollon përqendrimet e riskut të kredisë kudo që ato janë të identifikuar në mënyrë të veçantë të palët individuale, grupet dhe të njësitë.

Banka strukturon nivelet e riskut të kredisë që ajo ndërmerr duke vendosur kufizime në sasinë e riskut të pranuar në lidhje me një huamarrës të vetëm ose një grupi huamarrësish dhe për segmentet gjeografike dhe industriale. Rreziqet e tilla janë të monitoruara në mënyrë të rregullt dhe në bazë të një rishikimi vjetor ose më të shpeshtë, nëse është e nevojshme.

Ekspozimi ndaj riskut të kredisë menaxhohet përmes një analize të rregullt të aftësisë së huamarrësit potencial për të përmbushur pagesat e interesit dhe principalit dhe duke ndryshuar këto limite kreditimi kur është e nevojshme. Kontrollat e tjera dhe masat zbutëse janë të përshkruara më poshtë.

Kolaterali i mbajtur, përmirësime të tjera të kredisë dhe efekti i tyre financiar

Banka mban kolateral për kreditë dhe paradhëniet për konsumatorët në formën e interesave të hipotekës mbi pronën dhe pasuritë e tjera të luajtshme. Vlerësimet e vlerës së drejtë bazohen në vlerën e kolateralit të vlerësuar në kohën e huamarrjes. Përgjithësisht nuk mbahet kolateral mbi kreditë dhe paradhëniet për bankat.

Një vlerësim i vlerës së drejtë të kolateralit dhe përmirësimeve të tjera të sigurisë ndaj pasurive financiare tregohet mëposhtë:

Kreditë dhe paradhëniet për klientë	Ekspozimi maksimal ndaj riskut kreditor		Gjithsej kolaterali i përdorur			Ekspozimet neto pa kolateral	
	Prona	Kesh Kolateral	Pajisje	Kolateral i tepërt			
31 Dhjetor 2019	187,465	285,252	4,564	96,705	134,008	(199,056)	53,457
31 Dhjetor 2018 Rilëshuar	163,033	273,147	5,180	79,071	109,771	(194,365)	53,262

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.2 Risku kreditor (vazhdim)****27.2.3 Koncentrimi i riskut kreditor**

Banka monitoron përqendrimin e riskut kreditor për sektor dhe për shpërndarje gjeografike. Një analizë e përqendrimit të riskut kreditor në datën e raportimit është paraqitur si në vijim;

	Paraja e gatshme dhe gjendja me BQK-në		Kreditë dhe paradhëniet për bankat		Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes OCI		Kreditë dhe paradhëniet klientëve		Pasuritë tjera financiare		Garancionet financiare	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018 Rilëshuar	2019	2018	2019	2018 Rilëshuar
Koncentrimi sipas sektorëve												
Korporatë	-	-	-	-	-	-	106,120	90,936	-	-	9,401	8,748
Banka	63,631	57,825	6,053	4,788	38,646	30,138	-	-	-	-	-	-
Individuale	-	-	-	-	-	-	76,044	67,170	206	378	-	-
Gjithsej	63,631	57,825	6,053	4,788	38,646	30,138	182,164	158,106	206	378	9,401	8,748
Koncentrimi sipas vendit												
Vendet e EU	4,299	3,038	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Republika e Kosovës	58,822	54,571	6,043	4,778	38,646	30,138	182,164	158,106	206	378	9,401	8,748
Vendet tjera	510	216	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej	63,631	57,825	6,053	4,788	38,646	30,138	182,164	158,106	206	378	9,401	8,748

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.3 Risku i tregut

Risku i tregut është risku që ndryshimet në çmimet e tregut, sikurse janë normat e interesit, çmimi i kapitalit dhe normat e këmbimit të valutave të huaja do të ndikojnë të hyrat e Bankës apo vlerën e instrumenteve financiare. Objektivi i menaxhimit të riskut të tregut është të menaxhoj dhe kontrolloj ekspozimet ndaj riskut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin nga risku. Tregu përkatës i riskut me të cilin merret Banka është risku i valutave të huaja dhe risku i normës së interesit dhe këto rreziqe menaxhohen në përputhje me politikat e tyre përkatëse.

27.3.1 Risku i normës së interesit

Risku i normës së interesit është risku i humbjeve për shkak të luhatjes së normave të interesit në instrumentet financiare dhe kryesisht është si rezultat i mospërputhjeve të maturimit midis pasurive dhe detyrimeve. Rrjedhimisht, kjo mund të rrisë kostot e financimit të Bankës në krahasim me kthimin e përfutur nga pasuritë të cilat mund të mbeten të pandryshuara dhe kështu, potencialisht të zvogëlojnë margjinën e interesit.

Për të parandaluar këtë risk, Banka mat dhe monitoron riskun e normës së interesit bazuar në analizën e hendekut të çmimit ndërmjet pasurive dhe detyrimeve në mënyrë që të kufizojë ekspozimin ndaj këtij risku dhe të sigurojë përputhjen me rregulloren e BQK-së mbi riskun e normës së interesit në evidencat kontabël i cili është zbatuar që nga 1 Janari 2017. Me qëllim të matjes së riskut të normës së interesit, pasuritë dhe detyrimet e bankës shpërndahen brenda periudhave kohore sipas maturimit të tyre dhe pastaj analizohen hendeku i maturitetit dhe i çmimit. Hendeku i normës së interesit plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës ndaj skenarëve të ndryshëm standard dhe jo standard të normave të interesit. Këta skenarë synojnë të simulojnë luhatjet e normave të interesit për të matur ndikimin mbi rezultatin financiar dhe kapitalin e bankave. Skenarët standard përfshijnë një zhvendosje paralele 2% në lakorën e fitimeve siç kërkohet nga rregullorja e BQK-së.

Rezultatet nga këta skenarë raportohen në baza mujore për Komitetin e Menaxhimit të Riskut të Likuiditetit të Bankës ("LRMC") dhe në baza tremujore tek Komiteti i Riskut në nivelin e bordit. Si rezultat, ekspozimi i bankës ndaj riskut të normës së interesit mbetet në përputhje me profilin e riskut të bankës dhe brenda kufijve të brendshëm dhe rregullator të përcaktuar nga BQK-ja.

Normat mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 Dhjetor 2019 dhe 2018 janë si në vijim:

Pasuritë	USD		EUR	
	2019	2018	2019	2018
Paraja në banka	-	-	-	-
Kreditë dhe paradhëniet bankave	1.65%	2.40%	1.29%	0.94%
Kreditë të klientët	-	-	7.60%	8.03%
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	1.37%	2.13%
Detyrimet				
Depozitat e klientëve	-	-	1.48%	1.41%
Kreditë e varura	-	-	6.50%	8.65%
Huamarrjet	-	-	2.76%	2.97%

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës ndaj një rritje apo zbritje në tregun e normave të interesit (duke supozuar lëvizje simetrike në lakorën e përqindjeve dhe një pozitë financiare stabile) është si vijon:

2019	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
	100 bp Rritje	100 bp Ulje	100 bp Rritje	100 bp Ulje
Efkti i përlllogaritur i fitimit (humbjes)	(682)	682	869	(869)
2018	Skenari deri në 1 vit		Skenari mbi 1 vit	
	100 bp Rritje	100 bp Ulje	100 bp Rritje	100 bp Ulje
Efkti i përlllogaritur i fitimit (humbjes)	(605)	605	734	(734)

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.3 Risku i tregut (vazhdim)****27.3.1 Risku i normës së interesit (vazhdim)**

Tabela në vijim tregon instrumentet financiare që sjellin dhe që nuk sjellin interes sipas datës së rikçimitit.

31 Dhjetor 2019		Deri 1 Muaj	1-3 Muaj	3-6 Muaj	6-12 Muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë							
Paraja e gatshme dhe në banka							
Që nuk sjellin interes		18,369	-	-	-	-	18,369
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	3,231	-	-	-	-	3,231
Gjendja me BQK							
Që nuk sjellin interes		42,031	-	-	-	-	42,031
Kreditë dhe paradhëniet bankave							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	-	-	-	6,043	10	6,053
Letrat me vlerë							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	12,280	2,988	-	101	23,277	38,646
Kreditë për klientë							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	7,233	10,638	14,603	34,994	113,594	181,062
Pasuri të tjera financiare							
Që nuk sjellin interes		206	-	-	-	-	206
Gjithsej		83,350	13,626	14,603	41,138	136,881	289,598
Detyrimet							
Depozita të klientëve							
Që bartin interes	<i>Fikse</i>	20,724	8,769	11,623	56,059	46,091	143,266
Që nuk bartin interes		110,689	-	-	-	-	110,689
Kreditë e varura							
Që bartin interes	<i>Fikse</i>	-	-	2	-	500	502
Huamarrjet							
Që bartin interes	<i>Variabël</i>	823	566	80	1,017	3,848	6,334
Detyrimet tjera							
Që nuk bartin interes		1,778	-	-	-	-	1,778
Gjithsej		134,014	9,335	11,705	57,076	50,439	262,569
Hendeku		(50,664)	4,291	2,898	(15,938)	86,442	27,029
Hendeku kumulativ		(50,664)	(46,373)	(43,475)	(59,413)	27,029	

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.3 Risku i tregut (vazhdim)****27.3.1 Risku i normës së interesit (vazhdim)**

31 Dhjetor 2018 Rilëshuar		Deri 1 muaj	1-3 Muaj	3-6 Muaj	6-12 Muaj	Mbi 1 vit	Gjithsej
Pasuritë							
Paraja e gatshme dhe në banka							
Që nuk sjellin interes		15,985	-	-	-	-	15,985
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	697	1,997	-	-	-	2,694
Gjendja me BQK							
Që nuk sjellin interes		39,146	-	-	-	-	39,146
Kreditë dhe paradhëniet bankave							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	-	-	998	3,780	10	4,788
Letrat me vlerë							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	50	100	250	-	29,738	30,138
Kreditë për klientë							
Që sjellin interes	<i>Fikse</i>	4,792	10,539	14,970	29,318	97,680	157,299
Pasuri të tjera financiare							
Që nuk sjellin interes		378	-	-	-	-	378
Gjithsej		61,048	12,636	16,218	33,098	127,428	250,428
Detyrimet							
Depozita të klientëve							
Që bartin interes	<i>Fikse</i>	20,632	6,288	6,997	42,315	46,137	122,369
Që nuk bartin interes		99,224	-	-	-	-	99,224
Kreditë e varura							
Që bartin interes	<i>Fikse</i>	-	-	42	-	1,300	1,342
Huamarrjet							
Që bartin interes	<i>Variabël</i>	158	313	455	613	2,746	4,285
Detyrimet tjera							
Që nuk bartin interes		1,399	-	-	-	-	1,399
Gjithsej		121,413	6,601	7,494	42,928	50,183	228,619
Hendeku		(60,365)	6,035	8,724	(9,830)	77,245	21,809
Hendeku kumulativ		(60,365)	(54,330)	(45,606)	(55,436)	21,809	

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***28. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.3 Risku i tregut (vazhdim)****27.3.2 Ekspozimi ndaj riskut valutor**

Risku valutor është risku i humbjeve të mundshme nga pozicioni i hapur në valutë të huaja për shkak të luhatjeve në kursin e këmbimit. Banka është e ekspozuar ndaj riskut valutor përmes transaksioneve në valuta të huaja. Banka sigurohet që ekspozimi neto mbahet në një nivel të pranueshëm duke blerë apo shitur valuta të huaja aty për aty kur është e nevojshme për të zgjidhur bilancet afat-shkurtra. Banka menaxhon dhe monitoron riskun valutor kundrejt limiteve të përcaktuara në politikën e riskut dhe në rregulloren e BQK-së për Riskun e Këmbimit Valutor.

Ekspozimi ndaj riskut valutor diskutohet dhe raportohet në baza mujore në komitetin e likuiditetit dhe të riskut të tregut. Valutat e huaja me të cilat merret Banka janë kryesisht dollari amerikan (USD), frangu zviceran (CHF), dhe funta e Britanisë së Madhe (GBP). Normat e përdorura për konvertim më 31 Dhjetor 2019 dhe 2018 janë si më poshtë:

Valuta	2019	2018
	EUR	EUR
1 USD	0.8902	0.8734
1 CHF	0.9213	0.8874
1 GBP	1.1754	1.1179

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës kundrejt rritjes apo zbritjes në normat e konvertimit me valuta të huaja është si ne vijim:

Në mijë Euro

	USD		CHF		GBP	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Normat e ndjeshmërisë	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Fitim apo humbje						
+5% Euro	(16.83)	12.23	(18.57)	12.89	1.04	0.90
- 5% Euro	16.83	(12.23)	18.57	(12.89)	(1.04)	(0.90)

Ekspozimi i bankës kundrejt riskut të valutave të huaja është si në vijim:

31 Dhjetor 2019	EUR	USD	CHF	GBP	Gjithsej
Pasuritë financiare					
Paraja e gatshme dhe në banka	20,473	721	385	21	21,600
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	42,031	-	-	-	42,031
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë	38,646	-	-	-	38,646
Kreditë dhe paradhëniet për banka	4,214	-	1,839	-	6,053
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	182,164	-	-	-	182,164
Pasuritë tjera financiare	206	-	-	-	206
Gjithsej pasuritë financiare	287,734	721	2,224	21	290,700
Detyrimet financiare					
Detyrimet të klientët	250,302	1,058	2,595	-	253,955
Kreditë e varura	502	-	-	-	502
Huamarrjet	6,334	-	-	-	6,334
Detyrime të tjera financiare	1,778	-	-	-	1,778
Gjithsej detyrimet financiare	258,916	1,058	2,595	-	262,569
Pozita e valutave të huaja, neto	28,818	(337)	(371)	21	28,131

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**27.3 Risku i tregut (vazhdim)**

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

27.3.2 Ekspozimi ndaj riskut valutor (vazhdim)

31 Dhjetor 2018 Rilëshuar	EUR	USD	CHF	GBP	Gjithsej
Pasuritë financiare					
Paraja e gatshme dhe në banka	15,812	1,359	1,490	18	18,679
Gjendja me Bankën Qendrore të Kosovës	39,146	-	-	-	39,146
Pasuritë financiare të mbajtura për shitje	30,138	-	-	-	30,138
Kreditë dhe paradhëniet për banka	3,013	-	1,775	-	4,788
Kreditë dhe paradhëniet për klientë – rilëshuar	158,106	-	-	-	158,106
Pasuritë tjera financiare	378	-	-	-	378
Gjithsej pasuritë financiare	246,593	1,359	3,265	18	251,235
Detyrimet financiare					
Detyrimet nga klientët	217,472	1,114	3,007	-	221,593
Kreditë e varura	1,342	-	-	-	1,342
Huamarrjet	4,285	-	-	-	4,285
Detyrime të tjera financiare	1,399	-	-	-	1,399
Gjithsej detyrimet financiare	224,498	1,114	3,007	-	228,619
Pozita e valutave të huaja, neto	22,095	245	258	18	22,616

27.4 Risku i likuiditetit

Risku i likuiditetit është risku që Banka do të ballafaqohet me vështirësi në përmbushjen e detyrimeve të saj financiare me kohë dhe për të përmbushur kërkesat e papritura për fonde nga depozituesit e saj ose nga kreditorët e tjerë. Për më tepër, risku i likuiditetit përfshin gjithashtu riskun që Banka nuk do të jetë në gjendje të financojë rritjen e pasurive.

Qasja e Bankës për menaxhimin e likuiditetit është që të sigurojë, sa më shumë që është e mundshme, që gjithmonë të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur detyrimet me kohë, sipas kushteve normale dhe nën presion, pa pësuar humbje të papranueshme apo pa rrezikuar të dëmtojë reputacionin e Bankës. Për këtë qëllim, në baza ditore, Banka monitoron pozicionin e saj të likuiditetit dhe kushtet e tregut. Për më tepër, vazhdimisht vlerëson riskun e likuiditetit duke identifikuar dhe monitoruar ndryshimet në financimin e kërkuar për të përmbushur objektivat e biznesit dhe objektivat e përcaktuara në aspektin e strategjisë së përgjithshme të Bankës.

Për të siguruar një menaxhim efektiv të riskut të likuiditetit dhe për të siguruar që nuk ndodhin mangësi të likuiditetit, Banka mban bazën e saj të depozitave të diversifikuara. Si i tillë, Banka synon të mbledh fonde duke përdorur një gamë të gjerë të instrumenteve siç janë depozitat e klientëve ose financimi nga IFN-të, të cilat do të sigurojnë që baza e financimit të mbetet e qëndrueshme.

Përveç raportimit ditor, Banka gjithashtu monitoron riskun e likuiditetit në baza mujore. Ky monitorim përfshin pozicionin e likuiditetit në rrethana normale dhe gjithashtu nën testet e stresit. Rezultatet diskutohen në Komitetin e Menaxhimit të Riskut të Likuiditetit.

Për më tepër, Banka ka gjithashtu një plan të paparashikueshëm të likuiditetit i cili mundëson menaxhimin efektiv të likuiditetit në rast të rrethanave të papritura.

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)****27.4 Risku i likuiditetit (vazhdim)****27.4.1 Menaxhimi i riskut të likuiditetit**

Banka mat riskun e likuiditetit duke përdorur analizën e hendekut të likuiditetit i cili paraqet maturitetet e mbetura të pasurive dhe detyrimeve financiare. Maturiteti i mbetur është periudha midis datës kontraktuale të pasurive/ detyrimeve dhe datës së bilancit.

Tabelat në vijim tregojnë rrjedhat e parave të paskontuara të detyrimeve financiare të Bankës dhe zotimet kreditore të pashfrytëzuara dhe garancionet në bazë të maturimit të tyre më të hershëm të mundshëm kontraktual. Rrjedhat e pritshme të parasë të Bankës të këtyre instrumenteve ndryshojnë shumë nga kjo analizë. Për shembull, llogaritë e kërkesës pritet të mbajnë një balancë të qëndrueshme ose në rritje.

31 Dhjetor 2019	Deri 1 muaj	1-3 Muaj	3-6 Muaj	6-12 Muaj	mbi 12 Muaj	Gjithsej
Pasuritë financiare						
Paraja e gatshme dhe në banka	21,600	-	-	-	-	21,600
Gjendja me BQK	42,031	-	-	-	-	42,031
Kreditë dhe paradhëniet për banka	-	-	-	6,043	10	6,053
Kreditë dhe paradhëniet për klientë	7,631	10,695	14,661	35,126	114,051	182,164
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes ATGJ	12,280	2,988	-	101	23,277	38,646
Pasuritë tjera financiare	206	-	-	-	-	206
Gjithsej	83,748	13,683	14,661	41,270	137,338	290,700
Detyrimet financiare						
Depozitat e klientëve	131,413	8,769	11,623	56,059	46,091	253,955
Kreditë e varura	-	-	2	-	500	502
Huamarrjet	822	566	80	1,018	3,848	6,334
Detyrime tjera	1,778	-	-	-	-	1,778
Garancionet e lëshuara	1,892	-	-	-	-	1,892
Zotimet për kredi të pashfrytëzuara	7,508	-	-	-	-	7,508
Gjithsej	143,413	9,335	11,705	57,077	50,439	271,969
Hendeku i likuiditetit	(59,665)	4,348	2,956	(15,807)	86,899	18,731

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.4 Risku i likuiditetit (vazhdim)

27.4.1 Menaxhimi i riskut të likuiditetit

31 Dhjetor 2018 Rilëshuar	Deri 1 muaj	1-3 Muaj	3-6 Muaj	6-12 Muaj	mbi 12 Muaj	Gjithsej
Pasuritë financiare						
Paraja e gatshme dhe në banka	16,683	1,996	-	-	-	18,679
Gjendja me BQK	39,146	-	-	-	-	39,146
Kreditë dhe paradhëniet për banka	-	-	998	3,780	10	4,788
Kreditë dhe paradhëniet për klientë - rilëshuar	4,880	10,581	15,105	29,432	98,108	158,106
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes ATGJ	50	100	250	-	29,738	30,138
Pasuritë tjera financiare	378	-	-	-	-	378
Gjithsej	61,137	12,677	16,353	33,212	127,856	251,235
Detyrimet financiare						
Depozitat e klientëve	119,857	6,288	6,996	42,315	46,137	221,593
Kreditë e varura	-	-	42	-	1,300	1,342
Huamarrjet	158	313	455	613	2,746	4,285
Detyrime tjera	1,399	-	-	-	-	1,399
Garancionet e lëshuara	331	12	44	64	1523	1,974
Zotimet për kredi të pashfrytëzuara - rilëshuar	6,774	-	-	-	-	6,774
Gjithsej	128,519	6,613	7,537	42,992	51,706	237,367
Hendeku i likuiditetit	(67,382)	6,064	8,816	(9,780)	76,150	13,868

27.5 Risku operacional

Në përputhje me rregulloren e BQK-së, risku operacional përcaktohet si risku i humbjes që del nga proceset e papërshtatshme ose të dështuara të brendshme, njerëzit, sistemet ose ngjarjet e jashtme. Ky përkufizim përfshin riskun ligjor, por përjashton riskun strategjik dhe riskun reputacional. Për të siguruar një menaxhim efektiv të riskut operacional, Banka ka implementuar një kornizë të riskut operacional i cili përfshin politikat dhe procedurat, teknikat dhe mjetet për identifikimin, vlerësimin, parandalimin/ kontrollimin dhe monitorimin e riskut operacional.

Për të përmirësuar dhe rritur efektivitetin e kontrolleve të brendshme në proceset e bankës dhe për të regjistruar të gjitha humbjet e riskut operacional, banka ka krijuar një "bazë të dhënash për ngjarjet e humbjes" ku regjistrohen të gjitha ngjarjet që shkaktojnë humbje operationale ose rreziqe potenciale që mund të shkaktojnë humbje. Kufijtë dhe linjat e raportimit të këtyre humbjeve përcaktohen në politikat e menaxhimit të riskut operacional. Për më tepër, procedura e riskut operacional përshkruan në detaje hapat që Banka ndërmerr nga informacioni i mbledhur në bazën e të dhënave të ngjarjeve të riskut operacional.

Kjo bazë e të dhënave konsiderohet të jetë burimi më i mirë i informacionit për zhvillimin e modeleve për matjen e ekspozimit të bankës ndaj riskut operacional pasi ofron informata për shkaqet e humbjes. Për më tepër, nëpërmjet informacionit të mbledhur nga kjo bazë e të dhënave janë vendosur masa korrektuese ose parandaluese për të parandaluar / kontrolluar këtë risk.

Vlerësimi vjetor për proceset e ndryshme në bankë është pjesë e kornizës së menaxhimit të riskut operacional të bankës. Nëpërmjet këtij vlerësimi Banka mbledh informacion të dobishëm për përcaktimin e profilit të riskut operacional të Bankës dhe vlerëson risqet që Banka i'u është ekspozuar, duke përfshirë shkallën e implementimit të kontrollit. Kjo mundëson përmirësimin e proceseve të kontrollit përmes masave të ndryshme, duke reduktuar kështu ndikimin e humbjeve nga risku operacional.

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.5 Risku operacional (vazhdim)

Menaxhimi efektiv i riskut operacional nënkupton njohjen e pozicionit të bankës dhe profilin e riskut. Prandaj, për këtë qëllim, banka përdor treguesit kryesor të riskut (TKR) për të monitoruar drejtuesit e ekspozimeve të lidhura me rreziqet kryesore. Këta tregues monitorohen në baza të rregullta (muajore/tremujore) në mënyrë që të lehtësojnë menaxhimin e riskut operacional duke ofruar sinjale paralajmëruese të hershme për ndryshimet që mund të tregojnë shqetësime risku.

Në krijimin e një menaxhimi efektiv të riskut operacional, Banka ka ndërmarrë aktivitete të ndryshme në lidhje me rritjen e ndërgjegjësimit të riskut kryesisht përmes trajnimeve, të cilat ofrohen për të gjithë stafin e bankës në baza vjetore. Këto trajnime synojnë të rrisin njohuritë lidhur me menaxhimin e riskut operacional përmes diskutimit të skenarëve të ndryshëm në ngjarjet e mëparshme të riskut operacional. Për më tepër, trajnimet adresojnë kanalet përmes të cilave duhet të monitorohen dhe raportohen ngjarjet e riskut operacional.

Përveç kësaj, Banka ka zbatuar një proces për të siguruar që ndryshimet në produktet, shërbimet ose proceset (ekzistuese ose të reja) të kalojnë shqyrtimin dhe miratimin e riskut. Kjo do të sigurojë që risku operacional që vjen nga proceset, produktet ose shërbimet e reja në Bankë të monitorohet dhe të trajtohet menjëherë.

Banka llogarit pagesën e kapitalit për riskun operacional duke përdorur Qasjen e Treguesit Bazë (BIA) siç përcaktohet nga rregullorja e Bankës Qendrore mbi Menaxhimin e Riskut Operacional.

27.6 Menaxhimi i riskut të kapitalit

Banka e menaxhon kapitalin e vet për të siguruar se Banka do të jetë në gjendje të vazhdojë sipas parimit të vijimësisë teksa maksimizon kthimin tek aksionarët përmes përmirësimit të borxhit dhe gjendjes së kapitalit.

Struktura e kapitalit të Bankës përbëhet nga kapitali i paguar, rezerva për riskun e përgjithshëm dhe fitimet e mbajtura. Politika e Bankës është të mbajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të ruajë besimin e investitorëve, kreditorëve dhe të tregut dhe për të mbështetur zhvillimin e ardhshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit në kthimin e aksionarëve është njohur gjithashtu dhe Banka njihet nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve të larta që mund të jenë të mundshme me kthim më të madh dhe avantazhet dhe sigurinë që ofron një pozicion i fortë i kapitalit.

Kapitali rregullator

Banka monitoron adekuatshmërinë e kapitalit, me theks të veçantë në rregullat dhe raportet e lëshuara nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK"). Raporti i Adekuatshmërisë së Kapitalit është raporti i kapitalit rregullator me pasuritë e peshuara me risk, zërat jashtëbilancore dhe rreziqet e tjera, i shprehur në përqindje. Minimumi i kërkuar për Raportin e Adekuatshmerisë së Kapitalit është 8% për kapitalin e klasit të parë dhe 12% për gjithsej kapitalin.

Pasuritë e peshuara me risk (PPR)

Banka për Biznes Sh.a.

Shënimet e pasqyrave financiare

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)

27. MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

27.6 Menaxhimi i riskut të kapitalit (vazhdim)

Pasuritë peshohen sipas kategorive të gjera të riskut kombëtar, duke vendosur peshën e riskut sipas shumës së kapitalit që do të nevojitej për ti mbështetur ato. Gjashtë kategori të peshimit të riskut (0%, 20%, 50%, 75%, 100%, 150%) aplikohen; për shembull paraja e gatshme dhe instrumentet e tregut të parave peshohen me zero risk, që nënkupton që nuk nevojitet kapital shtesë për ti mbajtur këto pasuri. Pasuria dhe pajisjet peshohen me 100% risk duke nënkuptuar se duhet patjetër të mbështeten me Kapital (Klasi i Parë) baraz me 8% të vlerës kontabël. Zotimet kreditore në zërat jashtëbilancore janë marrë në konsideratë. Shumat pastaj janë peshuar me risk me përqindjen e njëjtë sikurse për pasuritë bilancore.

	2019	2018
Gjithsej pasuritë e peshuara me risk	175,493	154,558
Gjithsej ekspozimet jashtëbilancore të peshuara me risk	673	628
Gjithsej pasuritë e peshuara me risk për riskun operacional	17,065	14,910
Gjithsej	193,231	170,096
Kapitali rregullator (Gjithsej Kapitali)	30,391	26,655
Raporti i Adekuatshmërisë së Kapitalit (Gjithsej Kapitali)	15.73%	15.67%

Për të siguruar adekuatshmërinë e kapitalit, Banka ka filluar ndërtimin e modeleve që përcaktojnë kapitalin shtesë të kërkuar në Shtyllën II për të mbuluar rreziqet ndaj të cilave Banka është e ekspozuar ashtu siç kërkohet nga Rregullorja e BQK-së për Procesin e Brendshëm të Vlerësimit të Kapitalit (ICAAP).

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***28. TRANSAKSIONET ME PALËT E LIDHURA**

Palët konsiderohen si të lidhura në qoftë se njëra prej tyre ka aftësinë për të kontrolluar tjetrën apo të ushtrojë një influencë të rëndësishme mbi atë në marrjen e vendimeve financiare dhe operative. Palë kontrolluese me automatizëm konsiderohen aksionaret e listuar në notën 24 kapitali i aksionareve dhe rezervat.

Kur konsiderohet çdo marrëdhënie ndërmjet palëve, vëmendje i kushtohet përmbajtjes së marrëdhënies dhe jo thjesht formës ligjore.

Një përmbledhje e bilanceve të palëve të lidhura, në fund të vitit janë si në vijim:

	31 Dhjetor 2019		31 Dhjetor 2018	
Pasuritë:				
<i>Kreditë aktive në fund të vitit të aksionarët dhe menaxhmenti kryesor</i>	Vlerësimi i BQK *		Vlerësimi i BQK *	
ENRAD-Ex Newco Jugo Term	Faza 1	191	Faza 1	1,716
ENG Office	Faza 1	501	Faza 1	501
Ismet Sylejmani (VATANI SH.P.K)	Faza 1	96	Faza 1	96
Uniprojekt	Faza 1	145	Faza 1	269
Naser Aliu(Uniprojekt)	Faza 1	12	Faza 1	15
Besnik Vrella (Uniprojekt)	Faza 1	2	Faza 1	6
Agim Bilalli (Uniprojekt)	Faza 1	9	Faza 1	10
Ahmet Arifi	Faza 1	146	Faza 1	0
Sokol Krasniqi	-	-	-	3
Brymako	-	-	-	3
Hyda Krasniqi	Faza 1	9	Faza 1	26
Naim Abazi (MEDIANAM SH.P.K)	Faza 3	129	Faza 2	134
MALESIA REISEN (Rrustem Aliaj)	Faza 1	50	Faza 1	30
Aksionarët tjerë dhe menaxhmenti	Faza 1	158	Faza 1	181
Gjithsej		1,448		2,990
Garancionet dhe letrat e kreditit me aksionarët	Faza 1	661	Faza 1	661

Kreditë për palët e lidhura jepen në terma komerciale.

	2019	2018
Kreditë për aksionarët, bruto	1,290	2,809
Lejimet për rënie në vlerë	(87)	(41)
Gjithsej kreditë për aksionarët, neto	1,203	2,768
Kolaterali në kesh	(647)	(2,686)
Kreditë të aksionarët, neto	556	82
	2019	2018
Kreditë bruto të menaxhmenti dhe anëtarët e bordit	142	160
Kreditë të menaxhmenti neto	142	160
Kolaterali në kesh	(35)	(33)
Neto ekspozimi të menaxhmenti	107	127

Banka për Biznes Sh.a.**Shënimet e pasqyrave financiare**

Për vitin që ka përfunduar më 31 Dhjetor 2019

*(Shumat janë në mijë Euro, përveç nëse theksohet ndryshe)***28. TRANSAKSIONET ME PALËT E LIDHURA (VAZHDIM)**

Detyrimet:	31 Dhjetor 2019	31 Dhjetor 2018
<i>Llogaritë bankare me aksionar</i>		
NTPSH caffè group	112	38
Mjedi Rexhepi	487	405
Enrad	156	814
Malesia Reisen	82	829
Rrustem Aliaj	22	90
Frutex	534	539
Shaqir Palushi	37	73
Ismet Sylejmani (VATANI SH.P.K)	-	1
Naser Aliu (Uniprojekt)	4	14
Besnik Vrella (Uniprojekt)	14	3
Besnik Vrella (Shtepiaku)	-	3
Sokol Krasniqi	-	7
Ahmet Arifi	10	-
Naim Abazi (MEDIANAM SH.P.K)	-	1
Moneta sh.p.k	33	2
Nazmi Viça	66	49
ENG Office	597	160
Aksionarët tjerë dhe menaxhmenti	71	46
Gjithsej	2,225	3,074
Huazimi nga BERZH	4,634	3,373
Gjithsej detyrimet	6,859	6,447

Më poshtë janë shpalosur transaksionet me palët e lidhura gjatë vitit.

	2019	2018
Të ardhurat		
Të ardhurat nga interesi nga kreditë dhe paradhëniet	55	100
Gjithsej të ardhurat	55	100
Shpenzimet		
Shpenzimet e interesit nga huamarrjet prej BERZH	132	36
Kompensimi i menaxhmentit kryesor	403	372
Kompensimi i bordit të drejtorëve	56	42
Gjithsej shpenzimet	591	450

29. NGJARJET PASUESE

Përveç siç është ceket më poshtë, asnjë ngjarje ose transaksion tjetër nuk ka ndodhur ose nuk janë në pritje që nga 31 Dhjetori 2019 që do të kishin një efekt material në pasqyrat financiare të Bankës në atë datë ose për periudhën e përfunduar më pas, ose që kanë një rëndësi të tillë në lidhje me çështjet e Bankës për tu përshkruar në një shënim të pasqyrave financiare.

Ndikimi i COVID-19 në Bankë

Që nga shpërthimi i epidemisë COVID-19, Banka monitoron nga afër zhvillimin e situatës në nivelin global, evropian dhe lokal. Për më tepër, Banka monitoron dhe zbaton masat e propozuara nga Qeveria e Republikës së Kosovës dhe institucionet e saj përkatëse, si dhe masa shtesë parandaluese për të mbrojtur punonjësit e saj, furnitorët dhe proceset e vazhdueshme të biznesit.

Megjithë skenarët e planifikuar të krizës dhe planet e vazhdimësisë së Bankës, përhapja pandemike e COVID-19 mund të ketë pasoja negative në biznesin e Bankës, kryesisht në drejtim të komunave të karantizuara ku veprimet e Bankës janë në nivelin minimal, mbyllja e aktiviteteve të caktuara të biznesit, punonjësit të cilët ndikohen nga kjo mbyllje e biznesit, lëvizja e lirë e njerëzve dhe furnizimet, masat e qeverisë do të kenë një efekt në ekonomi në tërësi, përfshirë sektorin financiar. Duke pasur parasysh dinamikën e përhapjes së kësaj pandemie dhe masat dinamike që janë marrë për të parandaluar dhe menaxhuar atë, ne presim që të ketë një ndikim në rezultatet e biznesit tonë, por aktualisht është e pamundur të vlerësohet ndikimi financiar.